

Metodická příručka

Uplatňování náhrad škod způsobovaných zvěří

JUDr. Antonín Charvát
doc. Ing. Jan Mikulka, CSc.

Uplatňování náhrady škody a oceňování její výše způsobené užíváním honitby a zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách a zemědělských porostech – ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů

Autoři:

JUDr. Antonín Charvát
doc. Ing. Jan Mikulka, CSc.

Na novelizaci „Metodické příručky“ spolupracovali:

Soudní znalec pro hodnocení škod v dané oblasti Ing. Jiří Kožmín
Pracovník Výzkumného ústavu rostlinné výroby Praha Ruzyně
Ing. Jan Štrobach, Ph.D.

Autoři fotografií: Jan Mikulka, Jiří Kožmín, Jan Štrobach

Vydalo:

Ministerstvo zemědělství České republiky
Těšnov 17, 117 05 Praha 1

ISBN 978-80-7434-018-5

Obsah

1. Předmluva.....	5
2. Vymezení pojmů	6
3. Všeobecné pojednání o škodách působených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách, zemědělských porostech a jejich příčinné souvislosti.....	11
4. Předcházení škodám zvěří uplatňováním zásad mysliveckého hospodaření v honitbách	14
5. Příslušná ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, týkající se škody způsobené užíváním honitby a zvěří s komentářem k jednotlivým ustanovením citovaného zákona.....	17
6. Postup vlastníka (uživatele) honebních pozemků při zjišťování škody	23
7. Postup uživatele honitby při řešení škody s uživatelem pozemku, které vznikly provozováním myslivosti a zvěří.....	28
8. Metodický postup uživatele honebních pozemků při uplatňování způsobené škody soudní cestou	32
9. Postupy a pravidla při zjišťování náhrady škody způsobené provozováním myslivosti	42
9.1 Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě provozováním myslivosti - narušením půdního povrchu	43
9.2. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě provozováním myslivosti na nadzemních a podzemních zařízeních.....	44
9.3. Oceňování škod způsobených v honitbě zvěří na polních plodinách, zemědělských porostech, intenzivních ovocných výsadbách a plantážích, na chmelnicích a vinicích, na polní zelenině a kořeninových plodinách.....	45
9.3.1. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na polních plodinách a zemědělských porostech.....	46
9.3.2. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na intenzivních ovocných výsadbách a plantážích	49
9.3.3. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na chmelnicích a vinicích.....	53
Detail okusu ovocných dřevin způsobených zaječí zvěří.....	53
9.3.4. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na polní zelenině.....	54
9.3.5. Oceňování škod způsobených v honitbě zvěří na léčivých, aromatických a kořeninových rostlinách.....	55
10. Oceňování škod, způsobených zvěří z pohledu soudního znalce	56
10.1. Oceňování škod způsobených zvěří.....	56
10.1.1. Právní rámec obecný.....	56
10.1.2. Právní rámec speciální.....	56
10.2. Znalecké posudky	57
10.2.1. Náležitosti znaleckého posudku.....	57
10.3. Oceňování škod, způsobených zvěří	58
10.3.1. Podklady.....	58
10.3.2. Stanovení rozsahu zničení či poškození.....	59
10.3.3. Zdrojové materiály a podklady.....	59
10.3.4. Stanovení (výpočet) výše škody.....	60
10.5. Rekapitulace.....	64
10.6. Závěr.....	64
10.7. Příklad posudku.....	64
Seznam použité literatury a internetových zdrojů	86

Obsah příloh

Příloha č. 1: VZOR dopisu (písemného oznámení) vlastníka (uživatele) honebních pozemků, zasílaného fyzické, právnické osobě (uživateli honitby) k uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří (výkonem práva myslivosti) na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech **(str. 26)**

Příloha č. 2: VZOR – Zápis z jednání při uplatňování nároku na náhradu škody způsobené zvěří na honebním pozemku v katastru obce Suchdol na parcele č. 428/B o výměře jednoho hektaru, jehož je vlastníkem **(str. 32)**

Příloha č. 3: VZOR - Náležitosti žaloby a jejího písemného vyhotovení **(str. 36)**

Příloha č. 4: VZOR úplného písemného vyhotovení žaloby **(str. 38)**

Příloha č. 5: VZOR znaleckého posudku soudního (odborného) znalce, o výši způsobené škody zvěří výkonem práva myslivosti na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech **(str. 41)**

Příloha č. 6: VZOR fotodokumentace o způsobené škodě zvěří (výkonem práva myslivosti) na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech – pořízené vlastníkem (uživatелеm) honebních pozemků **(str. 43)**

Příloha č. 7: Posuzování vysokocenné plodiny ve smyslu ustanovení § 54 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, orgány státní správy myslivosti a ostatní subjekty **(str. 73)**

Příloha č. 8: Přiměřená opatření k zabránění škod (§ 53 zákona) **(str. 76)**

Příloha č. 9: Problematika škod působených zvláště chráněnými živočichy **(str. 77)**

Příloha č. 10: Náklady v občanském soudním řízení ve smyslu zákona č. 99/1993 Sb., Občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů **(str. 81)**

Příloha č. 11: Orgány státní správy myslivosti **(str. 84)**

Příloha č. 12: Názvy, obvody a sídla krajských soudů **(str. 86)**

Příloha č. 13: Názvy a obvody obvodních soudů v hlavním městě Praha **(str. 87)**

Příloha č. 14: Názvy, obvody a kontakty okresních soudů a přehled soudních znalců v oblasti oceňování škod způsobených zvěří a provozem myslivosti **(str. 88)**

I. Předmluva

V minulých letech byly Ministerstvem zemědělství ČR vydány „Metodické příručky“ které obsahují jisté postupy a návody, jak problém škod zvěří na polních plodinách, zemědělských pozemcích a porostech ze strany vlastníků, či uživatelů pozemků, ale i uživatelů honiteb, náležitě a v duchu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“), řešit. V těchto „Metodických pomůckách“ je mimo jiné zvýrazněna posloupnost jednotlivých úkonů při vymáhání náhrady způsobené škody, včetně vymáhání způsobené škody zvěří na honebních pozemcích soudní cestou. V přílohách je uvedena celá řada výchozích údajů, které jsou pro stanovení výše náhrady škody výchozí a určující.

Samotná praxe, ale současně napověděla potřebu „Metodické příručky“ novelizovat a dopracovat celou řadu nových poznatků tak, aby odpovídaly a byly v souladu se stávajícími požadavky. Především si vyžádala rozšířit a dopracovat „Pravidla a postupy“ pro oceňování náhrady způsobené škody a objektivní stanovení její výše.

Z výše uvedených důvodů a potřeb bylo cíleným záměrem autorů ujednotit a navodit vlastníky (uživatele) honebních pozemků, uživatele honiteb, odborné poradce, ale i soudní znalce, jak orientačně chápat výklad zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který problematiku škod působených provozováním myslivosti a zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo zemědělských porostech řeší. Novelizovaná verze zvýraznit stávající požadavky, které je třeba objektivně v praxi využít a respektovat.

V návaznosti na stanovené cíle také zobecnit a najít řešení u celé řady zvláštností, které se v praxi při oceňování náhrady škody a její výše staly problematické. Při návodu výpočtů výše způsobené škody vycházet ze stávajících prognóz a cenových relací, které jsou v novelizované příručce pro výpočet uvedeny.

JUDr. Antonín Charvát

2. Vymezení pojmů

1. Myslivost

Myslivostí se rozumí soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součásti ekosystému a spolkové činnosti směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jako součástí národního kulturního bohatství.¹⁾

2. Nehonební pozemky

Nehonební pozemky jsou pozemky uvnitř hranice současně zastavěného území obce, jako např.:

- náměstí, návsi, tržiště, ulice, cesty, hřiště a parky, pokud nejde zemědělské nebo lesní pozemky mimo toto území,
- dále potom pozemky zastavěné, sady, zahrady a školky řádně ohrazené, oplocené pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře,
 - pozemky sloužící k farmovému chovu zvěře,
- nehonebními pozemky jsou také dálnice, silnice, obvody dráhy, letiště se zpevněnými plochami, hřbitovy, a pozemky, které byly za nehonební prohlášeny rozhodnutím orgánů státní správy myslivosti.²⁾

3. Honební pozemky

Honební pozemky jsou všechny pozemky, které nejsou mezi nehonebními pozemky uvedeny.³⁾

4. Souvislé honební pozemky

Souvislé honební pozemky jsou takové honební pozemky, jestliže se lze dostat z jednoho na druhý bez překročení cizího pozemku, úzké pozemkové pruhy nepřerušují tuto souvislost, leží-li však na směru podélném, nezakládají souvislost mezi pozemky jimi spojenými, za takové pruhy se nepovažují dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnými plochami.⁴⁾

5. Honitba

Honitbou rozumíme soubor souvislých honebních pozemků, jednoho nebo více vlastníků vymezených v rozhodnutí orgánů státní správy myslivosti, v němž lze provádět výkon práva myslivosti podle tohoto zákona.⁵⁾

6. Právo myslivosti

Právem myslivosti rozumíme souhrn práv a povinností jak zvěř chránit, cílevědomě chovat, lovit, převlastňovat si ulovenou nebo nalezenou uhynulou zvěř, její vývojová stadia a shozy paroží, jakož i užívat k tomu v nezbytné míře honebních pozemků.⁶⁾

7. Držitel honitby

Držitelem honitby je osoba, které byla rozhodnutím orgánů státní správy myslivosti honitba uznána a které v uznané honitbě přísluší provádět výkon práva myslivosti.⁷⁾

Držitel honitby může honitbu užívat sám nebo ji může pronajmout.⁸⁾

Pronajmout honitbu lze jen:

- a) české fyzické osobě, která má platný lovecký lístek.,
- b) mysliveckému sdružení vzniklému podle předpisů o sdružování občanů za účelem nájmu honitby, jehož nejméně tři členové splňují podmínky uvedené v písm. a),

^{1), 2), 3), 4), 5), 6)} § 2 písm. a), e), f), i), h) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti ⁷⁾ § 2 písm. m) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti ⁸⁾ § 32 odst. 1 a 3 písm. a), b) a c) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

- c) české právnické osobě, která a) na pozemcích v těchto honitbách zemědělsky nebo lesnický hospodaří nebo která má myslivost uvedenou v předmětu své činnosti a její statutární orgán nebo alespoň jeho jeden člen nebo odpovědný zástupce splňuje podmínky uvedené v písm. a),⁹⁾
- d) držitel honitby a v případě jejího pronájmu nájemcem honitby (dále jen uživatel honitby) je povinen zajišťovat v honitbě chov zvěře v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem zvěře, které jsou určeny v rozhodnutí orgánu státní správy myslivosti o uznání honitby.¹⁰⁾

8. Normovaný stav zvěře v honitbě

Je nejvýše přípustný jarní stav, který odpovídá kvalitě životního prostředí zvěře a úživnosti honitby, v rámci jakostní třídy honitby uvádí i požadovaný poměr pohlaví a věkovou skladbu zvěře a koeficient očekávané reprodukce.

Minimálním stavem zvěře je stav, při kterém není druh ohrožen na existenci a jeho populační hustota zabezpečuje biologickou hodnotu.

Stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře jakož i zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd, stanovuje vyhláška Ministerstva zemědělství č. 491/2002 Sb., o způsobu stanovování minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb do jednotlivých jakostních tříd.¹¹⁾

9. Jakostní třída honitby

Je to stupeň její úživnosti, vychází z přírodních podmínek v honitbě a stanovuje ji orgán státní správy myslivosti ve spolupráci s orgány státní správy lesů, zemědělství a ochrany přírody, a to vždy, když dojde ke změně podmínek úživnosti v honitbě.¹²⁾

10. Honební společenstvo

Honební společenstvo je právnickou osobou založenou podle zákona o myslivosti.

Založení honebního společenstva a všechny úkony s tím spojené, řeší ustanovení §§ č. 19–27 zákona o myslivosti.

11. Obora

Jedná se o druh honitby s podmínkami pro intenzivní chov zvěře s obvodem trvale a dokonale ohrazeným nebo jinak uzpůsobeným tak, že chovaná zvěř z obory nemůže volně vyběhat¹³⁾

12. Bažantnice

Je to část honitby, v níž jsou vhodné podmínky pro intenzivní chov bažantů.¹⁴⁾

13. Přiměřená opatření k zabránění vzniku škod působených zvěří

Jde o soubor (komplex) takových opatření prováděných ze strany vlastníků (uživatelů) honebních pozemků, ale i uživatelů honiteb, které směřují k preventivnímu zamezení vzniku škody (její eliminaci) na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách, zemědělských a lesních porostech.¹⁴⁾ Bližší informace lze nalézt v příloze č. 8 na str. 81.

⁹⁾ § 32 odst. 1 a 3 písm. a), b) a c) zákona o myslivosti

^{10), 11)} § 3 odst. 2 a 4 zákona o myslivosti

¹²⁾ § 2 písm. l) zákona o myslivosti,

^{13), 14)} § 2 písm. j) a k) zákona o myslivosti

14. Orgány státní správy myslivosti

1. Ústředním orgánem státní správy v ČR, s výjimkou území národních parků, je Ministerstvo zemědělství. Na území národních parků je ústředním orgánem státní správy Ministerstvo životního prostředí.
2. Na území krajů je orgánem státní správy myslivosti krajský úřad v přenesené působnosti.
3. Na území hlavního města Prahy je orgánem státní správy myslivosti „Magistrát hlavního města Prahy“. Přenesená působnost, která je tímto zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům, může být statutem hlavního města Prahy svěřena městským částem.
4. Na území obcí je orgánem státní správy myslivosti pověřený obecní úřad obce s rozšířenou působností.
5. Na pozemcích určených pro obranu státu vykonává působnost krajů v přenesené působnosti a obcí v přenesené působnosti Ministerstvo zemědělství. V národních parcích vykonávají správy národních parků působnost, která je svěřena obcím; působnost krajů vykonává Ministerstvo životního prostředí.
6. Ministr zemědělství zřizuje Mysliveckou radu jako svůj poradní sbor složený zejména ze zástupců jiných správních úřadů, celostátně působících mysliveckých organizací, zemědělských a lesnických organizací, vysokých škol a výzkumných ústavů s činností na úseku myslivosti.¹⁵⁾ Bližší informace a adresáře orgánů státní správy myslivosti lze nalézt v příloze č. I I na str. 90.

15. Agrotechnická lhůta

Časové vymezení pro provedení základních agrotechnických opatření pro jednotlivé druhy plodin (příprava půdy, setí, ochrana porostů, hnojení, a sklizeň)

Základním předpokladem při řešení škod způsobených zvěří na zemědělských plodinách je dodržení agrotechnických lhůt.

16. BBCH

Mezinárodní stupnice pro definici růstové fáze jednotlivých plodin.

17. Zemědělský pozemek

Plocha na které jsou pěstovány plodiny (trvalé travní porosty - louky aj.), polní plodiny, sady, vinice, chmelnice aj.

18. Vysokocenná plodin

Vysokocennou plodinou ve smyslu ustanovení § 54 odst. 1 zákona o myslivosti se rozumí vymezený druh plodin, které se svým charakterem a povahou vyznačují určitými specifickými zvláštnostmi a jejich pěstování na honebních pozemcích vyžaduje mimo jiné i potřebnou ochranu, neboť škody zvěří na této plodině, uživatel honitby ze zákona neuhrazuje.

Bližší informace o vysokocenné plodině získáte v příloze č. 7 na str. 78.

19. Soudní znalec

Je českým státním občanem, který má potřebné odborné znalosti a zkušenosti v oboru, v němž má jako znalec působit. Má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklady pro to, aby znaleckou činnost řádně vykonával. Seznamy soudních znalců vedou krajské a okresní soudy, v jejichž obvodě má znalec trvalé bydliště. Seznamy soudních znalců jsou veřejně přístupné. Znaleckou činnost vykonávají také ústavy a jiná specializovaná pracoviště na znaleckou činnost jako např. vysoké školy, výzkumné ústavy apod.

¹⁵⁾ § 57 odst. 1-6 zákona o myslivosti

20. Fyzické osoby

1. Způsobilost fyzické osoby mít práva a povinnosti vzniká narozením. Tuto způsobilost má i počaté dítě, narodí-li se živé. Tato způsobilost zaniká smrtí.¹⁶⁾
2. Způsobilost fyzické osoby vlastními právními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti (způsobilost k právním úkonům) vzniká v plném rozsahu zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku. Před dosažením tohoto věku se zletilosti nabývá jen uzavřením manželství.¹⁷⁾

21. Právnícké osoby

1. Způsobilost mít práva a povinnosti mají právnícké osoby,
2. Právníckými osobami jsou:
 - a) sdružení fyzických nebo právníckých osob,
 - b) účelová sdružení majetku,
 - c) jednotky územní samosprávy,
 - d) jiné subjekty, o kterých to stanoví zákon.¹⁸⁾

Právníckou osobou jsou i myslivecká sdružení, která vznikla ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

22. Žaloba

Návrh na zahájení řízení. Jedná se o úkon umožňující občanského soudního řízení. Žaloba musí obsahovat jednak obecné záležitosti (§ 42 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a náležitosti zvláštní § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění dalších předpisů)¹⁹⁾ viz. Příloha č. 4 str. 39.

23. Žalobce

Fyzická (právnícká osoba) - účastník řízení - žalobce (navrhovatel).²⁰⁾

24. Žalovaný

Fyzická (právnícká) osoba - účastník řízení, odpůrce (žalovaný).²¹⁾

25. Předběžné soudní řízení

a) S m í r ě í ř í z e n í

Přípouští-li to povaha věci, lze navrhnout u kteréhokoliv soudu, který je věcně příslušný k rozhodování, pokus o smír.²²⁾

b) P ř e d b ě ž n á o p a t ř e n í

Je-li třeba, aby byly upraveny poměry účastníků nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, může předseda senátu příslušného soudu nařídit před zahájením řízení předběžná opatření.²³⁾

Předběžným opatřením lze uložit povinnost účastníku řízení, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snašel.²⁴⁾

¹⁶⁾ § 7, odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁾ § 8, odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸⁾ § 18 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹⁾ § 42 odst. a) a § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

²⁰⁾ § 90 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

²¹⁾ § 90 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

²²⁾ § 67 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

²³⁾ § 74 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁴⁾ § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

26. Podání odvolání proti soudnímu rozhodnutí

Účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvolání, pokud toto zákon nevylučuje.²⁵⁾

Odvolání se podává do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta znovu od právní moci opravného usnesení.

Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o odvolání, o lhůtě k odvolání nebo o soudu, u něhož se podává nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že odvolání není přípustné, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení.²⁶⁾

27. Doručování a příjem soudních zásilek

Doručujícími orgány jsou: soudní doručovatelé, orgány Justiční služby, soudní exekutoři, provozovatelé poštovních služeb, dále potom vězeňská služba, krajské vojenské velitelství, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti.

PÍSEMNOSTI DO VLASTNÍCH RUKOU:

Nevyzvedne-li si adresát zásilku ve lhůtě do 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou a to i v případě, kdy se adresát o zásilce nedověděl.²⁶⁾

Poškození pastviny zvěří

²⁵⁾ § 204 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů

²⁶⁾ § 49 odst. 1, 2 a 3., písm. a) b) c), a odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

3. Všeobecné pojednání o škodách působených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách, zemědělských porostech a jejich příčinné souvislosti

Úvodem dané problematiky škod zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech v oblasti uplatňování a oceňování výše náhrady škody ve smyslu zákona o myslivosti je třeba podotknout, že poslední léta si vyžádala mnohá řešení a problémů s tím spojených.

Škody působené zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech jsou jedním z témat, k němuž se vlastníci honebních pozemků a uživatelé honiteb vracejí s obavami, jaký bude jejich počet, rozsah a stanovená výše.

Řešení narůstajících rozporů, souvisejících se vznikem škody, mezi vlastníky honebních pozemků (jejich uživateli) a držiteli honiteb působených provozem myslivosti a zvěří si doslova vynucuje uvedený problém řešit a hledat adekvátní možnosti nápravy, směřující k oboustranné spokojenosti.

Uplynulá léta potvrzují skutečnost, že škody působené zvěří jsou problémem dlouhodobým a nelze ani do budoucna počítat s tím, že se nám je podaří zcela a bezesbýtku v budoucnu vyřešit. Výskyt zvěře v naší přírodě je dán a současně podmíněn potravou, která je pro její život a existenci nezbytná. Volně žijící zvěř v naší přírodě je koneckonců součástí i našeho národního bohatství. Z uvedených důvodů je nanejvýše žádoucí, abychom při posuzování škod zvěří na zemědělských pozemcích a polních plodinách z hlediska objektivit přistupovali diferencovaně a s potřebnou odpovědností.

Získané poznatky při řešení škod působených zvěří potvrzují skutečnost, že vlastníci honebních pozemků, ale i uživatelé honiteb nepřistupují k řešení škod s požadovanou objektivitou a zejména potom s pocitem odpovědnosti ve smyslu zákona o myslivosti. V mnohých případech to vyplývá i z neznalosti uvedených právních norem, které jsou v našich právních předpisech pro odpovědné subjekty taxativně vymezeny.

Jde především o naplňování ustanovení § 53 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, který mimo jiné ukládá vlastníkov (uživateli) honebních pozemků, činit k zabránění škod zvěří přiměřená opatření. Stejná přiměřená opatření ukládá zákon činit se souhlasem vlastníka honebních pozemků i uživateli honitby. Jde v podstatě o soubor takových opatření, která směřují k zamezení vzniku škody nebo k její minimalizaci jako např. budování lehkých oplocení, známých ohradníků, různá signalizační a zvuková zařízení, odpuzující nátěry apod.

V návaznosti na přiměřená opatření související s eliminací škod zvěří je ve velmi malé míře vlastníky honebních pozemků využíváno ustanovení § 39 zákona o myslivosti, které stanovuje snížení stavů zvěře až po zrušení jejího chovu. Pro případ, kdy nelze škody působené zvěří snížit žádnými technicky přiměřenými a ekonomicky únosnými způsoby - uvedené ustanovení zákona umožňuje orgánu státní správy myslivosti na návrh vlastníka (uživatele) honebních pozemků požádat o snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zrušit chov zvěře, který škody působí. Pokud se tak stane, jde o velmi složitý zásah do chovu zvěře a přírody, který je třeba činit ve spolupráci s uživatelem honitby, orgánem ochrany přírody, orgánem státní správy lesa a státní správy myslivosti.

Konstatování v tomto směru lze charakterizovat tím, že v návaznosti na ustanovení § 53 a § 39 zákona o myslivosti směřující k eliminaci škod působených zvěří, se až na malé výjimky dělá velmi málo. Ve své většině se ponejvíce spoléhá na odlov zvěře, což je sice vhodné, ale z hlediska stávajících požadavků málo účinné. Jde v podstatě o nej-jednodušší cestu odporu, jak naplnit požadavky související se snížením rozsahu a výše škod.

Ve vědomí vlastníků (uživatelů) honebních pozemků, ale i uživatelů honiteb jsou převažující ekonomické ukazatele, které lze do určité míry respektovat, ale na straně druhé to však mnohdy vede k opomíjení příčinných souvislostí vzniku a rozsahu škod zvěří, které jsou bezpochyby nezvratné a stávají se předmětem řešení.

Ve smyslu ustanovení § 54 odst. 3 zákona o myslivosti tvoří zvláštní složku škody působené zvláště chráněnými živočichy, které hrađí stát. Jde o zvláště chráněné živočichy ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., o náhradách škod způsobených vybranými chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, a zároveň i druhy zvěře, které nelze

lovit podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů nebo Sbírce mezinárodních smluv nebo druhy zvěře, které jsou zvláště chráněnými živočichy podle zvláštních předpisů a nebyla-li k jejich lovu povolena výjimka jako např.: bobr evropský, kočka divoká, los evropský, medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk evropský, vydra říční, ale také ještřáb lesní, jeřábek, havran polní, káně, sojka obecná, tetřev hlušec a další.

Obecně je možné vyjádřit soud, že střet zájmů vlastníků honebních pozemků (jejich uživatelů) a uživatelů honiteb se v mnoha případech odvíjí od vzájemných vztahů jmenovaných subjektů. Jedna z cest a možností jak stávající situaci v oblasti škod působených zvěří na zemědělských porostech, polních plodinách a lesních kulturách řešit, je vzájemná dohoda deklarovaná pocitem odpovědnosti za škody zvěří jak ze strany vlastníků (uživatelů) honebních pozemků, tak i uživatelů honiteb.

Při hledání možných variant a východisek jak rozsah škod působených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech ze strany odpovědných subjektů v budoucnu ovlivnit a řešit, je potřebné věnovat náležitou pozornost zejména těmto otázkám:

a) ze strany uživatelů honiteb je žádoucí:

- věnovat trvalou pozornost důslednému sledování početních stavů zvěře a její regulaci řešit průběžným odlovem s důrazem na zvěř, která se v lokalitě honitby na působených škodách podílí nejvyšším procentem. Na zvěř, která není v honitbě plánována a na vzniklých škodách se v honitbě podílí, požádat orgán státní správy myslivosti o její mimořádný odlov,
- zásadním způsobem zkvalitnit sčítání zvěře, výsledky sčítání nezkreslovat a vytvářet podmínky pro populační skladbu zvěře, ovlivňující neúměrné navyšující stavy zvěře, čímž jsou vytvářeny i podmínky pro rozsah a četnost škod.,
- náležitou pozornost věnovat účelnému rozmístění krmných zařízení, jakož i pravidelné předkládání zvěři vhodných krmiv a jeho množství,
- předkládání zvěři vhodných krmiv a jeho množství,
- ve spolupráci s vlastníky (uživateli) honebních pozemků k eliminaci škod zvěří činit společná přiměřená opatření včetně snížení stavů zvěře, která se na škodách podílí. Uvedená opatření zakotvit do plánu mysliveckého hospodaření, které v průběhu kalendářního roku bezesbytku realizovat a plnit.

b) ze strany vlastníků (uživatelů) honebních pozemků je potřebné:

- v návaznosti na potencionální nebezpečí opakujících se škod působených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech kvalifikovaněji zvažovat jejich pěstování v ohrožených lokalitách.

POZNÁMKA

pokud tomu tak bude, je vhodné velké plochy oseté zemědělskými plodinami typu kukuřice, brambory aj. uspořádat tak, aby v případě vzniklých škod a navýšených počtů zvěře mohla být uživateli honiteb úspěšně lovena. To však vyžaduje prokládat velké plochy plodinami nízkými, čímž by byly vytvořeny možnosti zvěř lépe pozorovat a lovit

- ke snížení škod působených zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech, vytvářet podél lesních masivů dělící pruhy, kde bude možnost zvěř vnikající do zemědělských kultur jednak pozorovat, ale také lovit,
- na výhodných místech, kde zvěř vniká do zemědělských kultur typu kukuřice, obiloviny apod., vytvářet dotované Mze tak zvané BIOPÁSY, které se osvědčují a poskytují zvěři dobré potravní podmínky,
- nepodceňovat sklizňové ztráty následným dosběrem kukuřičných palic, brambor aj., které zvěř následně vyhledává a tím současně způsobuje na honebních pozemcích mnohdy škody i velkého rozsahu,
- při uskladnění zemědělských plodin na honebních pozemcích, dbát na řádné zajištění těchto plodin a tím zabránit škodám zvěří, ke kterým taktéž často dochází.,
- ve spolupráci s uživateli honiteb usilovat společným postupem k minimalizaci škod zvěří, které na honebních pozemcích porušováním (opomíjením) odpovědných subjektů vznikají.

Hledáme-li příčinné souvislosti s nárůstem škod působených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách

a zemědělských porostech je třeba zvýraznit myšlenku, že k dané skutečnosti přispěla celá řada okolností, související se změnou naší krajiny, kde se zvěř nachází a kde žije.

Intenzivní využívání půdy pro pěstování obilovin, kukuřice, řepky, brambor a dalších druhů plodin na velkých plochách úzce souvisí a je hlavní příčinou nárůstu i samotných škod zvěří, která se v daných lokalitách nachází, zejména potom zvěře černé, která se na působených škodách podílí téměř devadesát procenty. Velkoplošné pěstování uváděných atraktivních plodin má sice svůj význam pro zemědělce z hlediska ekonomického, na straně druhé však vytváří pro černou zvěř výhodnou krytinu, zdroj potravy a i samotný klid před civilizovaným světem. Po vniknutí zejména černé zvěře do uváděných velkých ploch osetých plodinami typu kukuřice, řepky, brambor, pšenice apod. se zde zdržuje několik dnů, týdnů, ba dokonce i déle, čímž je pro značnou část roku výrazně snížena možnost zvěř odpozorovat a lovit.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že v mnohých regionech není vhodná struktura populace zvěře – především co se týče poměru pohlaví a věkové skladby. Což je mimo jiné i důsledek chybného mysliveckého hospodaření. V populaci je neúměrné zastoupení zvěře samičí a především mladé zvěře. Do procesu reprodukce se zapojuje mladá zvěř, často i ve věku lončáků. Zde je třeba spatřovat nárůst početních stavů černé zvěře, která drží v oblasti působených škod svůj primát.

Co říci závěrem k dané problematice:

- a) škody působené na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech drobnou zvěří (králíkem, zajícem, bažantem aj.) nám plošně, až na některé výjimky, způsobují škodu v průměrném rozsahu a výši,
- b) v daleko větší míře se na působených škodách podílí zvěř jelení, daňčí, srnčí, mufloní a především zvěř černá, která s téměř 90-ti % drží svůj primát,
- c) k nejvyššímu počtu škod působených zvěří dochází v měsících duben–září,
- d) mezi nejvyhledávanější druhy zemědělských plodin zvěří patří kukuřice, řepka, brambory, pšenice ozimá a ostatní obilniny.

4. Předcházení škodám zvěří uplatňováním zásad mysliveckého hospodaření v honitbách

Myslivost v České republice je charakterizována jako tradiční obor lidské činnosti zabývající se hospodařením se zvěří a aktivní péčí o živočichy v naší krajině. Je nedílnou součástí souboru hospodářských činností člověka v přírodě, který jí tak může významným způsobem ovlivňovat. Jeden z významných cílů myslivosti je zachování genofondů zvěře, představující péči o zvěř samotnou, ale i souběžné zlepšování jejich životních podmínek.

Myslivost je třeba rozvíjet v naprostém souladu s celosvětovým trendem zvýšeného úsilí o ochranu a aktivní péči o životní prostředí, který má v České republice historické kořeny. Pouhá cílená produkce některých druhů zvěře a jejich plošné vypouštění do volné přírody jen za účelem lovu není v souladu s tímto trendem. Naše myslivost je postavena na právu myslivosti - skládajícím se z celého souboru práv a břemen - která se týká zvěře a prostředí a je vtaženo k vlastnictví honitby. Myslivost není jakýmsi sportem nebo pouze zájmová činnost spojována mnohdy pouze s procházkou v přírodě nebo lovem zvěře, jak bývá veřejností mnohdy chápáno. Jde o cílevědomou usilovnou každodenní práci těch, kteří se na ní podílejí.

Největším problémem myslivosti v České republice jsou v některých lokalitách neúměrné stavy některých druhů spárkaté zvěře, způsobující značné škody v lesních společenstvech a agrofytocenózách. Druhým problémem je stagnace jednotlivých druhů drobné zvěře, pro jejíž rozvoj je třeba vytvářet příznivé životní podmínky.

Z výše uvedeného rčení vyplývají i následující zásady rozvoje naší myslivosti, které se opírají o tyto požadavky:

- a) zajistit zachování a trvalé využívání zvěře jako obnovitelného přírodního zdroje a přírodního bohatství tohoto státu,
- b) zabezpečit aby zastoupení a počet jednotlivých druhů, druhová pestrost i složení populací jednotlivých druhů zvěře podle věku a pohlaví bylo v souladu s přírodními podmínkami krajiny a její kulturou, umožňující přirozený vývoj ekosystémů,
- c) zachovat a obnovit přirozené lokality pro život drobné zvěře jejich aktivní ochranou, údržbou nebo obnovením dostatečné pestrosti plochy biotopů,
- d) obnovit vzájemnou rovnováhu mezi zvěří a lesem i zvěří a zemědělskou prvovýrobou, při respektování základních požadavků volně žijících živočichů,
- e) cílově humanizovat myslivost za účelem chránit zvěř před stresem a utrpením,
- g) respektovat vlastnická práva i práva občanské veřejnosti s cílem dosáhnout shody v rozvoji myslivosti,
- h) popularizovat myslivecké tradice a aktivity jako odborné a prospěšné služby přírodě.

Máme-li z hlediska národohospodářského v oblasti myslivosti výše uložené plnit jako nedílnou součást souboru hospodářské činnosti v naší zemi, je třeba zdůraznit skutečnost, že základem provádění práva myslivosti v této oblasti je každoročně zpracováváný „Plán mysliveckého hospodaření“ jehož obsahová část výše uvedené zásady organizačně a věcně zabezpečuje. Plán mysliveckého hospodaření je bezesporu jedním ze základních provozních dokumentů honitby v daném kalendářním roce.

Uvedený plánovací dokument zpracovává ve smyslu ustanovení § 36 odst. 2 zákona o myslivosti a konkretizuje do vlastních podmínek honitby uživatel honitby.

Při jeho zpracování vychází:

- a) z celkového stavu ekosystému,
- b) z výsledků porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobených zvěří na lesních a zemědělských porostech v uplynulém období,
- c) z výsledku sčítání zvěře,
- d) ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, poměru pohlaví a koeficientu očekávané reprodukce,

e) také ze záměrů, které byly uvedeny v návrhu na uznání honitby.

Součástí tohoto plánu týkajícího se mysliveckého hospodaření je také:

- zamýšlené zazvěřování honitby,
- výstavba mysliveckých zařízení,
- opatření související s péčí o zvěř a zlepšování životních podmínek zvěře.

Při zpracování „Plánu mysliveckého hospodaření“ je třeba se mimo jiné také zamyslet nad tím, jak účelnými prostředky předcházet škodám zvěří působených na našich zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech, které jsou v mnoha případech značné a nadprůměrné. V konečné podobě si položit otázku, jak efektivně využívat možnosti, které nám právní předpisy (v oblasti škod zvěří na honebních pozemcích) jednak ukládají, ale také i umožňují.

Při uplatňování zásad mysliveckého hospodaření v honitbách v návaznosti na eliminaci působených škod zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech je žádoucí, věnovat náležitou pozornost především oblastem, jejichž vlivem dochází k neúměrnému rozsahu a výši škod. Mezi tyto oblasti patří zejména :

1) Preventivní provádění přiměřených opatření ve smyslu ustanovení § 53 zákona o myslivosti, kde přetrvávají v tomto směru značné rezervy. Rozklad přiměřených opatření (jak je chápat) k zamezení škod zvěří na honebních zemědělských pozemcích, porostech a plodinách je uveden v komentáři v příloze č. 8 na str. 80.

2) Sčítání zvěře v honitbě v návaznosti na zjištění nejenom počtu plánované zvěře, ale také pohlaví a jednotlivých věkových tříd je prováděno v mnohých případech neodpovědně a zkrlesně. Ve statistických výkazech (o výsledcích sčítání zvěře) jsou uváděny zpravidla počty zvěře v honitbě tak, aby byly v souladu s normovanými stavy zvěře, avšak skutečné stavy zvěře, zejména zvěře spárkaté, která se na škodách podílí nejvíce, jsou mnohdy na úkor zvěře drobné podhodnocovány.

„Plán lovu zvěře“, který potom vychází ze stavů zvěře načítaných v jarních měsících, není k danému stavu adekvátní a v souladu s požadavky chovu a lovu zvěře. Lovem zvěře se potom počty zvěře redukují pouze částečně, čímž vznikají nepříznivé podmínky jednak pro značný nárůst početních stavů zvěře spojený s počtem a rozsahem působených škod, ale také pro poměrné zastoupení zvěře z hlediska věkových tříd, pohlaví a další reprodukce. Obecně téměř platí, že v oblasti plnění „Plánu lovu zvěře“:

- není dodržován stanovený režim (tzv. harmonogram) lovu zvěře a jeho časové vymezení do jednotlivých kalendářních měsíců,
- lov je ponechaný na konec doby lovu.

Odlov, který je ponechaný na konec doby lovu má zpravidla za následek:

- nevhodný zásah do chovu zvěře, ale zejména potom nesplnění plánu lovu stanoveného počtu kusů zvěře

Z tohoto pohledu je pro úspěšný lov zvěře žádoucí v lokalitách honitby účelově zabezpečit lovná zařízení (posedy kazatelny aj.), ze kterých je možnost zvěř odporozovat a bezpečně lovit.

3) Snížení stavů zvěře ve smyslu § 39 zákona o myslivosti postrádá mnohdy porozumění a odvalu. Uvedené ustanovení taxativně vymezuje a umožňuje vlastníkům (uživatelům) honebních pozemků:

např. u škod působených zvěří na honebních pozemcích požádat orgán státní správy myslivosti o snížení stavu zvěře až na minimální stav, popřípadě zrušit chov druhu zvěře, který škody působí.

Praxe v uplynulém období deklaruje skutečnost, že uvedených možností, využitých jak vlastníky (uživateli) honebních pozemků, tak užitvatelem honiteb je využíváno pouze sporadicky a v ojedinělých případech i když v mnohých případech jsou k tomu pádné důvody. V honitbách, kde zvěř není normována, lze orgány státní správy, požádat o mimořádný odlov.

Cíleného očekávaného efektu v návaznosti na redukcí zvěře povolenými časově omezenými způsoby, které souvisejí s eliminací škod působenými zvěří v našich honitbách, nebylo dosaženo ani mimořádnými opatřeními v tomto směru, které vydalo v minulých letech Ministerstvo zemědělství. V malé míře je rovněž využíváno i odchyťových zařízení zvěře, i když je uvedený způsob jistými finančními prostředky dotován Ministerstvem zemědělství.

4) Nesporný vliv na působené škody zvěří v našich honitbách má odvádění zvěře působící škody na zemědělských plodinách a porostech vhodně volenými návnadami a účelně rozmístěnými zařízeními pro krmení (přikrmování) zvěře, včetně účelně voleným druhem potraviny.

5) Součástí plánu mysliveckého hospodaření by mělo být i zamýšlené zazvěřování honitby za účelem navýšení početního stavu (druhu) zvěře, nebo zlepšení kvality původního druhu, popřípadě zavedení nového druhu zvěře. Vždy je třeba si uvědomit, že zazvěřování je citelný zásah do ekosystému a že vždy se musí jednat o akci připravenou, koordinovanou ve spolupráci s uživatelem (držitelem) honitby a příslušnými orgány státní správy myslivosti. Druhou podmínkou je, aby zazvěřování bylo uskutečněno do předem připravené lokality (prostředí) s přihlédnutím k zájmům vypuštěné zvěře.

6) Významnou měrou k eliminaci škod působených zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách a porostech a k jejich řešení přispívá dobrá spolupráce uživatelů honiteb s vlastníky (uživateli) honebních pozemků, založená na vzájemném pochopení, jisté toleranci a pocitu odpovědnosti za působené škody zvěří, která je pro odpovědné subjekty právními předpisy taxativně vymezena. Praxe, zkušenosti a získané poznatky jenom potvrzují, že v této oblasti přetrvává ještě mnoho rezerv, které jsou příčinou celé řady vážných sporů, které v konečné podobě musí řešit soud.

V oblasti řešení škod působených zvěří na honebních pozemcích mezi uživateli honiteb a vlastníky (uživateli) honebních pozemků přetrvává v tomto směru celá řada problémů o nichž bylo v různých publikacích už mnoho řečeno.

Zvýrazňujeme pouze skutečnost, že v obsahové části tohoto pojednání jsou uvedena některá fakta především z pohledu naplněnosti celospolečenských požadavků a požadavků vyplývajících pro myslivost z právních předpisů, které plány mysliveckého hospodaření mnohdy postrádají. Pokud tomu tak je, pak realizace stanovených úkolů v tomto směru není plněna do všech důsledků.

Z hlediska objektivního posuzování působených škod zvěří na honebních pozemcích je snaha některých uživatelů honiteb hledat příčinné souvislosti škod bez pocitu vlastní viny a v přenesené odpovědnosti za škody zvěří vyplývající ze zákona o myslivosti svádět na smyšlené objektivní podmínky. V některých případech ani nereagují a nejeví zájem v tomto směru s vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků o způsobené (hlášené) škodě zvěří jednat.

Při vzájemných jednáních uskutečněných mezi vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků a uživatelem honitby v oblasti řešení škod zvěří je třeba hledat jistou vstřícnost, ohleduplnost, toleranci a hlavně objektivní posuzování. Je nutné si uvědomit, že i uživatelé honiteb mají na způsobených škodách zvěří zpravidla svůj podíl, ale především i zákonnou odpovědnost, která je jim zákonem vymezena.

Tímto soudem však není tvrzeno, že tomu tak není i u některých vlastníků (uživatelů) honebních pozemků, kteří bezohledně požadují náhradu za škody zvěří, zejména potom její výši, aniž by zhodnotili na způsobené škodě svůj podíl a míru své odpovědnosti, kterou jim zákon o myslivosti a na něj navazující další právní předpisy ukládají.

Máme-li v širších souvislostech pochopit význam a smysl mysliveckého hospodaření je třeba si uvědomit, že jde o plnění národohospodářských úkolů jako součásti souboru hospodářské politiky v naší společnosti zabývající se zvěří, její ochranou populací, vytvářením přírodních podmínek pro tuto zvěř aj. Současně však je třeba se také zamyslet i nad tím, jak účelným a promyšleným plánem mysliveckého hospodaření v honitbách každoročně předcházet škodám působeným touto zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech, a jak v konečné podobě využíváme preventivních a jiných možností k zamezení těchto škod, které nám právní předpisy ukládají a umožňují.

5. Příslušná ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, týkající se škody způsobené užíváním honitby a zvěří s komentářem k jednotlivým ustanovením citovaného zákona

Část šestá

§ 52

odpovědnost uživatele honitby

1. Uživatel honitby je povinen hradit:

- a) škodu, která byla v honitbě způsobena při provozování myslivosti na honebních pozemcích nebo polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě nebo lesních porostech,
- b) škodu, kterou v honitbě na honebních pozemcích, nebo na polních plodinách dosud nesklizených, vinné révě, ovocných kulturách nebo lesních porostech způsobila zvěř.

2. Vykonává-li právo myslivosti sdružení,²⁸⁾ ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně.

3. Škody způsobené zvěří, která unikla z obory, je povinen hradit uživatel obory. Uživatel obory se zproští odpovědnosti tehdy, prokáže-li se, že uniknutí zvěře bylo umožněno poškozením ohrazení obory, neodvratitelnou událostí nebo osobou, za níž neodpovídá.

Odpoovědnost uživatele honitby za škody způsobené provozováním myslivosti ve smyslu ustanovení (§ 52 odst. 1 písm. a)

Při provozování myslivosti (provozem) se z hlediska odpovědnosti uživatele honitby podle § 52 odst. 1 písm. a) zákona o myslivosti rozumí užívání honitby při výkonu (provádění) práva myslivosti.

Tento druh škody je ve srovnání se škodami způsobenými zvěří na honebních zemědělských pozemcích a polních plodinách málo četný. Jedná se o škody způsobené na těchto pozemcích zpravidla při lovech, rozvozu krmiva, stavbě mysliveckých zařízení apod. Uživatel honitby odpovídá za způsobené škody i tehdy, jestliže je způsobili jeho zaměstnanci, hosté, honci, ale také lovečtí psi.

Hradí se škody, které vzniknou na:

- honebních pozemcích např. vyježděním hlubokých kolejí dopravními prostředky, které mohou přivodit značné škody na honebním pozemku,
- polních plodinách dosud nesklizených např. poškození nebo zničení plodin rostoucích na dotčeném honebním pozemku,
- vinné révě; sem patří i případné poškození nebo zničení zařízení vinohradu, na kterém réva roste, ale pouze v případě, že se jedná o pozemek honební,
- lesních porostech (např. poškození stromů, oděrky kůry na kmenech stromů, kořenových náběžích apod.).

²⁸⁾ Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů (ustanovení § č. 53 zákona o myslivosti)

Nárok na náhradu škody způsobené provozní činností na honebních pozemcích, uplatňuje poškozený (majitel) uživatel honebního pozemku u uživatele honitby. Obecné pravidlo říká, že poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě způsobené škody vzájemně dohodnout. Pokud se nedohodnou, má právo (možnost) poškozený uplatňovat náhradu škody u příslušného soudu.

Spory, které takto vzniknou z dvoustranných občanskoprávních vztahů mezi žalobcem a žalovaným ve své konkrétnosti řeší obecné právní předpisy.

Takovýmto obecným předpisem je „OBČANSKÝ ZÁKONÍK“ č. 40/1964 Sb., a jeho ustanovení o náhradě škody. V případě požadování náhrady škody (vymáhání) soudní cestou, řeší uvedenou problematiku „OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD“, zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří ve smyslu ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) zákona o myslivosti

Škody zvěří ve smyslu ustanovení § 52 odst. 1 písm. b) se rozumí škody na:

- honebních pozemcích (v našich podmínkách ponejvíce přichází v úvahu rozrytí povrchu honebního pozemku černou zvěří, např. louky, pastviny aj., což jsou v některých oblastech škody i značného rozsahu),
- polních plodinách dosud nesklizených (podle § 54 odst. 1 však nebudou, ale hrazeny škody vzniklé na plodinách, které podle agrotechnických lhůt obvyklých v dané lokalitě již měly být sklizeny),
- vinné révě (škody vzniklé jak úbytkem plodů, tak i případným ohryzem kmenů rostlin vinné révy, pouze však na honebních pozemcích),
- ovocných kulturách (škody jak na úrodě ovoce, tak i na ovocných stromech či keřích, pouze ale na honebních pozemcích),
- lesních porostech (škody okusem, loupáním, případně vytloukáním aj.).

Povinnosti a práva uživatele honitby (v pozici subjektu odpovědného za škody) a uživatele honebních pozemků (v pozici subjektu poškozeného), jakož i další vztahy s tímto související jsou náležitě upraveny v zákoně o myslivosti v ustanovení § 10, který stanovuje povinnosti vlastníků domácích zvířat a vlastníků pozemků. V § 11 jsou uvedeny povinnosti uživatele honiteb, v § 39 jsou stanoveny podmínky související se škodami zvěří v návaznosti možného snížení stavů zvěře až po možné zrušení jejího chovu a v neposlední řadě jsou to jednotlivá ustanovení obsažená v „Části šesté“ ustanovení § 52, 53, 54, 55 a 56 zákona o myslivosti, která škody způsobené užíváním honitby, zvěří a na zvěří v konkrétní podobě řeší.

Z uvedeného vyplývá, že odpovědnost uživatele honitby, ale i vlastníka honebních pozemků (jejich uživatelů) za způsobené škody zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech je limitována a její hranice jsou stanoveny příslušnými ustanoveními zákona o myslivosti. Současně s tím je limitována i požadována náhrada škody vlastníkem (uživatelé) honebních pozemků.

Zákon o myslivosti zakládá mezi vlastníkem (uživatelé) honebních pozemků a uživatelem honitby přímý vztah. Spolučast na vzniklé škodě zvěří je mimo jiné odvislá od míry přijatých přiměřených opatření, která mohou rozsah škody i její výši do značné míry ovlivnit.

Uživatel honitby odpovídá i za škody způsobené druhem zvěře, která nemá pro honitbu normovaný stav a není zvěří stálou, ale jen přebíhavou. Zákon o myslivosti dává uživateli honitby v tomto směru možnost, aby v takovém případě požádal příslušné orgány státní správy myslivosti o povolení mimořádného odlovu.

Odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří, vykonává-li právo myslivosti myslivecké sdružení ve smyslu ustanovení § 52 odst. 2 zákona o myslivosti (zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů)

„Vykonává-li právo myslivosti sdružení, ručí jeho členové za závazek k náhradě škody společně a nerozdílně“ Sdružením podle odstavce 2 se rozumí „Myslivecké sdružení“, které je uživatelem honitby (§ 3 odst. 2 zákona). Jestliže v honitbě, jejímž uživatelem je myslivecké sdružení, a dojde-li ke vzniku škody podle ustanovení § 52 odst. 1 zákona o myslivosti, pak ze zákona o myslivosti za takovou škodu odpovídají členové mysliveckého sdružení společně a nerozdílně.

Jde o tzv. solidární odpovědnost (viz § 438 odst. 1 občanského zákoníku), která je charakterizována tím, že poško-

zený (ten komu škoda vznikla) může žádat náhradu celé škody na kterémkoli ze solidárně (společně) odpovědných, v daném případě tedy na kterémkoli z členů mysliveckého sdružení.

Solidárně odpovědní členové mysliveckého sdružení se pak mezi sebou vypořádají v zásadě podle ustanovení § 439 občanského zákoníku, který stanovuje, kdo odpovídá za škodu společně a nerozdílně s jinými a vypořádá se s nimi podle účasti na vzniklé škodě.

Protože u škod podle § 52 odst. zákona o myslivosti nelze obvykle vůbec posuzovat míru účasti jednotlivých členů mysliveckého sdružení za způsobení vzniklé škody, je nutné, aby se v mysliveckých sdruženích přijal obecný princip, že členové mysliveckého sdružení odpovídají všichni společně, nerozdílně a stejnou měrou za závazky mysliveckého sdružení (tedy i za škody, které musí myslivecké sdružení jako uživatel honitby hradit podle § 52 odst. 1 zákona o myslivosti) a tento princip zakotvit výslovně ve stanovách sdružení.

Odpovědnost uživatele honitby za škody způsobené zvěří, která unikla z obory ve smyslu ustanovení § 52 odst. 3 zákona o myslivosti

„Škody způsobené zvěří, která unikla z obory, je povinen hradit uživatel obory.“ „Uživatel obory“ se zproští odpovědnosti tehdy, prokáže-li se, že uniknutí zvěře bylo umožněno poškozením ohrazení obory neodvratitelnou událostí nebo osobou, za níž neodpovídá.

Odstavec 3 upravuje odpovědnost za škody způsobené zvěří, která unikla z obory. Uživatel obory se zproští odpovědnosti jenom v tom případě a za předpokladu, že uniknutí zvěře z obory bylo umožněno např. poškozením ohrazení, a to neodvratitelnou událostí nebo osobou na níž neodpovídá. Musí tedy prokázat, že on sám, ani osoby, za které odpovídá (jeho zaměstnanci apod.) nepůsobili poškození ohrazení obory, kterým zvěř z obory unikla. Liberačním důvodem může být i zlomyslné otevření vstupu do obory, kterým zvěř z obory může uniknout, pokud se takového činu dopustí osoba, za kterou uživatel obory neodpovídá a to i když v takovém případě nedojde k poškození ohrazení obory. Naopak nedbalé zabezpečení vstupu do obory nebo neodpovědné odstranění závad na oplocení prováděné zaměstnanci uživatele obory, pokud má za následek únik zvěře z obory a následné způsobení škody zvěří, není liberalizačním důvodem.

Pravidelný odlov mladé černé zvěře

§ 53

Opatření k zabránění škod působených zvěří

Uvedené ustanovení zákona o myslivosti stanovuje, že vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku (uživatel) činí k zabránění škod působených zvěří „Přiměřená opatření, při čemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může učinit se souhlasem vlastníka honebního pozemku (jeho uživatele) i uživatel honitby. Ustanovení zvláštních předpisů²⁹⁾ ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům (uživatelům) honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena“.

POZNÁMKA: Rozklad tohoto ustanovení je uveden v příloze č. 8 na str. 81.

§ 54

Neuhrazované škody způsobené zvěří

Neuhrazované škody způsobené zvěří (ustanovení § 54 odst. 1, 2 a 3 zákona o myslivosti)

I. Nehradí se škody způsobené zvěří na:

- pozemcích nehonebních, na vinné révě neošetřené proti škodám působených zvěří (neošetřená vinná réva znamená, že nebylo provedeno např. přihnutí zeminy a ochranný nátěr.)
- neoplocených květinových školkách nebo zahradách ovocných a zelinářských i když v mnoho případech jde (pokud nebyly příslušnými orgány státní správy myslivosti za honební prohlášeny) o pozemky honební,
- stromořadí a stromech jednotlivě rostoucích, pokud by byly na honebních pozemcích a netvořily lesní porost. Vysázené stromy při silnicích jsou na nehonebních pozemcích,
- pozemcích s vysokocennou plodinou, rozhoduje v pochybnostech orgán státní správy myslivosti.,
- pozemcích, zemědělských plodinách nesklizených v agrotechnické lhůtě (pojem agrotechnické lhůty jsou uvedeny v kapitole základních pojmů).
- zemědělských plodinách uskladněných na honebních pozemcích, pokud osoba, která uskladnění provedla, neprovedla současně opatření, směřující k účinné ochraně proti škodám působeným zvěří.

2. Odstavec 3 § 54 zákona o myslivosti vymezuje způsob řešení způsobených škod zvěří, jejich početní stavy nemohou být lovem snižovány, a které ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy hradí „STÁT“.

POZNÁMKA: Zvěří, jejichž početní stavy nemohou být lovem snižovány, je třeba rozumět druhy zvěře uvedené v ustanovení § 2 písm. c) zákona o myslivosti.

§ 55

Uplatňování nároku na náhradu škody zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách a porostech ve smyslu ustanovení § č. 55 odst. 1 písm. a) a b) a odst. 2,3 a 4 zákona o myslivosti

Citovaná právní ustanovení zákona o myslivosti praví, že:

1. **Nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený u uživatele honitby uplatnit.**
 - a) u škody na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla,
 - b) u škody na lesních pozemcích a na lesních porostech vzniklých od 1. července předcházejícího roku do 30. června běžného roku do 20 dnů od uplynutí uvedeného období.
2. **Současně s uplatněním nároku na náhradu škody způsobené zvěří vyčíslí poškozený i výši škody. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíst škodu teprve v době sklizně, ji poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedené sklizni.**
3. **Poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody, nebo ve stejné lhůtě neuzavřel s poškozeným písemnou dohodu o náhradě této škody, může poškozený ve lhůtě 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu.**
4. **Nárok na náhradu škody způsobené zvěří zaniká, nebyl-li poškozeným uplatněn ve lhůtách uvedených v odstavci 1 až 3.**

Uplatňování nároku náhrady škody (§ 55 odst. 1. písm. a) a b) odst. 2, 3 a 4) zákona o myslivosti

Odstavec 1 vymezuje a stanovuje, že nárok na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený (vlastník nebo uživatel honebních pozemků) u uživatele honitby uplatnit. Ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) a b) zákona o myslivosti upravují způsob a lhůty pro uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří, kterou je třeba ze strany poškozeného dodržet a respektovat.

Zákon (citovaná ustanovení) o myslivosti stanovuje, že tak musí učinit do 20 dnů, kdy škoda vznikla. Tuto lhůtu je třeba dodržet i v případě, že výši škody je možné vyčíslit až dodatečně jak nám to umožňuje ustanovení zákona o myslivosti ve smyslu § 55 odst. 2. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, jí poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedení sklizně.

60-ti denní lhůta, kdy musí uživatel honitby poškozenému uhradit požadovanou škodu způsobenou zvěří, běží od doby, kdy vlastník honebního pozemku (jeho uživatel) škodu nejen uplatnil, ale také vyčíslil. Ve vlastním zájmu je třeba škodu vyčíslit co nejdříve, neboť se tím zbytečně prodlužuje doba na vypořádání s uživatelem honitby.

Často vznikají spory o časové vymezení vzniku škody od kterého se odvíjí i dvacetidenní lhůta, která je v zákoně o myslivosti taxativně vymezena. Aby se předešlo těmto sporům, je žádoucí ze strany vlastníka (uživatele) honebních pozemků, ale i uživatele honitby, věnovat zvýšenou pozornost lokalitám (zvýšenou četností pochůzek), kde ke škodám dochází a tím vyloučit případné spory související s časem vzniku škody a následným uplatňováním náhrady škody a její výše ve vztahu k datu jejímu vzniku.

Pokud jde o vyčíslování škody zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech neexistuje v současné době žádný právní předpis, podle kterého by bylo možno škody zvěří bezezbytku vyčíslit. Za tohoto stavu je škoda vyčíslována s přihlédnutím k obecně právní zásadě, a to tak, že škodou se rozumí to, o co se majetek poškozeného v důsledku události, která vznikl přivodila, zmenšil.

K případnému vyčíslení výše způsobené škody zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech bylo možné do současné doby využívat některých údajů pro vyčíslování škod, které v tomto směru vydalo v „Metodické příručce“ Ministerstvo zemědělství. Aktuálnost dané problematiky si vyžádala tuto „Metodickou příručku“ novelizovat a aktualizovat v ní údaje, které jsou pro uplatňování náhrady škody zvěří na honebních pozemcích a zejména stanovování její výše, nezbytné. Po distribuci Ministerstvem zemědělství je možné novelizované příručky plně využít v praxi.

Odstavec č. 3 ustanovení § 55 zákona o myslivosti ukládá, že poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě způsobené škody dohodnout. V praxi to znamená, že jakmile poškozený (nejlépe písemně) uplatnil u uživatele honitby nárok (požadavek) na náhradu škody způsobené zvěří, který doloží vyčíslením výše škody, mělo by záhy dojít mezi uživatelem honitby a poškozeným k jednání, jehož cílem by mělo být dosažení dohody o náhradě způsobené škody, její výši a způsobu vypořádání.

Pokud jde o vypořádání škod způsobených zvěří na honebních pozemcích, zákon o myslivosti preferuje vzájemnou dohodu mezi poškozeným a uživatelem honitby. Uvedený soud v podstatě znamená, že náhrada škody nemusí být řešena jenom a pouze v penězích, ale také jinou formou, jako např.:

- **uvedením pozemku do původního stavu,**
- **naturálním plněním (příklad darováním zvěřiny),**
- **odpracováním brigádnických hodin,**
- **zapůjčením technických prostředků apod..**

Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčísлил výši škody, může poškozený ve lhůtě tří měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu.

Ustanovení § 55 odst. 4 zákona o myslivosti je důležité zejména pro poškozeného, neboť výslovně stanovuje, že nedodržení lhůt uvedených v § 55 odst. 1–3 zákona o myslivosti má pro poškozeného za následek ztrátu nároku na náhradu za škody způsobené zvěří na honebních pozemcích.

6. Postup vlastníka (uživatele) honebních pozemků při zjišťování škody

Jedná se metodický postup při zjišťování škody způsobené provozem myslivosti a zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech v návaznosti na uplatňování nároku náhrady způsobené škody u uživatele honitby ve smyslu ustanovení zákona 449/2001 Sb., o myslivosti § 55 odst. 1 písm. a) a odst. č. 2, 3 a 4

Periodické a včasné zjišťování škod způsobených provozem myslivosti a zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech uživatelem honebních pozemků, je jedním z předpokladů následného nahlášení škod uživateli honitby při dodržení časových lhůt a současného uplatnění výše náhrady.

1. Při zjišťování způsobené škody se zpravidla (ověřuje) zjišťuje:

- skutečný rozsah a plocha, na které byla škoda (provozem) zvěří způsobena,
- kdo škodu způsobil, na jaké zemědělské plodině,
- předpokládaná doba (datum) kdy škoda vznikla, případně vymezení časové období,

NÁSLEDNĚ SE PROVEDE:

- předběžný odhad způsobené škody (provozem) zvěří (její výše v Kč),
- bude-li to možné, pořídí se fotodokumentace s důrazem na:
 - rozsah způsobené škody, celkový pohled,
 - zhodnocení zemědělské plodiny, případně poškození pozemku nebo zařízení,
 - otisky stop zanechaných po zvěři, trus, zvlášená místa apod.
- Je-li škoda způsobená zvěří (nebo provozem) většího rozsahu, pak je žádoucí (vhodné) k vyčíslení výše způsobené škody a uplatňování její náhrady přizvat:
 - soudního znalce v daném oboru nebo
 - odborného pracovníka z oboru, specializovaného na znaleckou činnost.
- je-li škoda způsobená zvěří takového charakteru, že nelze tuto objektivně vyčíslit, je vhodné a zákon o myslivosti ve svém ustanovení v § 55 odst. 2 druhá věta to umožňuje, že pokud na polních plodinách a zemědělských porostech u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, tuto poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedené sklizni

2. Po zjištění a ověření způsobené škody (provozem) zvěří se provede:

- shromáždění všech poznatků a údajů, které poškozený zjišťováním způsobené škody (provozem) zvěří získal,
- zjištění potřebných identifikačních údajů právnických nebo fyzických osob (držitelů honitby) u nichž bude ve smyslu zákona o myslivosti náhradu způsobené škody uplatňovat.

POZNÁMKA

Požadované údaje právnických (fyzických) osob - držitelů honiteb je možno získat (podle místa dislokace honitby) v evidenci orgánů státní správy myslivosti (obcí s rozšířenou působností). Internetový odkaz je uveden v příloze č. 11 na str. 90.

- zpracovanou písemnou zprávu o způsobené škodě zvěří na honebním pozemku, zašle poškozený „DOPO- RUCENĚ DO VLASTNÍCH RUKOU“ uživateli honitby, včetně opisu příloh, jako je např. fotodokumentace, znalecké ohodnocení způsobené škody apod.

Pokud vlastník (uživatel) honebního pozemku škodu nevyčíslil a ve své písemné zprávě ji uživateli honitby nevedl, je třeba ve zprávě poznamenat, že tak učiní v následujících dnech na základě znaleckého posudku. Současně požádá poškozený uživatel honitby o vzájemné setkání za účelem projednání způsobené škody a způsobu jejího vyrovnání.

d) v písemném dokumentu o způsobené škodě vlastník (uživatel) honebních pozemků zpravidla uvede:

- přesný název právnické (fyzické) osoby, (její sídlo) kam je zásilka adresována,
- věc: Uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří na honebním pozemku např. v katastru obce Suchdol na parcele č. 428 B o výměře jednoho hektaru
- datum zjištění škody,
- na jaké zemědělské plodině byla škoda zvěří způsobena,
- rozsah škody, (procento poškození), místo, katastr zjištěné škody,
- jaká opatření k zabránění škody byla preventivně provedena,
- předběžný odhad škody a její finanční vyjádření posudkem soudního znalce,
- návrh na řešení - jednání o škodě (s uvedením místa, času a prostoru jednání),
- popřípadě uvést telefonické spojení.

Vzor zpracovaného písemného dokumentu zasílaného uživateli honitby je uveden příloha č. I na str. 26.

Poškození porostu obilnin černou zvěří

Příloha č. I

„VZOR“

dopisu (písemného oznámení) vlastníka (uživatele) honebních pozemků, zasílaného fyzické, právnické osobě (uživateli honitby) k uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří (výkonem práva myslivosti) na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech.

Pan
Jan KAVAN
Suchdol č. p. 52
PSČ 425 00

V Praze dne 8. 6. 2011

Myslivecké sdružení „Březina“
Suchdol č. p. 103
PSČ 425 00

Věc: Uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří na honebním pozemku v katastru obce Suchdol na parcele č. 428/B o výměře jednoho hektaru.

Ve smyslu právních předpisů § 55 odst. 1 písm. a) a odst. č. 2 a 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, uplatňuji nárok na náhradu škody způsobené zvěří na honebním pozemku v katastru obce Suchdol, na mé parcele č. 428/B o výměře jednoho hektaru. Současně s tím uvádím (vyčísluji) výši způsobené škody, kterou uvádím v obsahové části mého (oznámení) dopisu. K mému požadavku uvádím následující skutečnosti.

Dne 7. 6. 2011 při pravidelné obchůzce zemědělských kultur (osetých na honebních pozemcích) v katastru obce Suchdol, jsem zjistil na parcele č. 428/B (na mém vlastním pozemku) o výměře jednoho hektaru, osetého kukuřiči, způsobenou škodu zvěří na uvedené zemědělské plodině.

Při ověření rozsahu a výše způsobené škody jsem zjistil, že škoda byla způsobena v období od 5. 6.–7. 6. 2011 (do doby mého zjištění), neboť při obchůzce, kterou jsem vykonal dne 5. 6. 2011 v ranních hodinách (06.00 hodin), škoda ještě způsobena nebyla.

Identifikací zanechaných stop zvěří na povrchu půdy bylo jednoznačně potvrzeno, že škodu způsobila černá zvěř, a to jednak rytím půdy, a zejména potom poškozením

(polámáním) kukuřičných klasů (palic). O pravdivosti příčiny škody (rozsahu škody a zjištěných stop po zvěří) jsem provedl fotodokumentaci, kterou Vám v příloze zasílám.

Poškození zemědělské kultury (kukuřice) bylo celoplošné a podle mého prvotního odhadu bylo zničeno 25 % této zemědělské kultury. Způsobené škodě nezabránilo ani jednoduché oplocení pozemku, které jsem provedl preventivně (jako přiměřené opatření k zamezení škody) v měsíci květnu 2011. Způsobenou škodu vyčísluji ve výši 8000 Kč.

K ověření pravdivosti (ale zejména její objektivní) mého tvrzení a okolnostech škody zvěří, zejména potom stanoveného rozsahu škody a výše požadované náhrady jsem dne 8. 6. 2011 požádal soudního znalce JUDr. Novotného Josefa, bytem Novosedly č. p. 28, který je veden v registru soudních znalců v oboru hodnocení škod způsobených zvěří na zemědělských kulturách u Okresního soudu v Berouně.

Jak vyplývá z hodnotící písemné zprávy soudního znalce, tak mé prognózy z hlediska stanoveného rozsahu škody i výše požadované náhrady se potvrdily jako objektivní a opodstatněné.

Na základě shora uvedených skutečností Vás žádám o naše vzájemné setkání, kde bychom společně celou záležitost náležitě projednali a dohodli. Termín našeho setkání navrhuji uskutečnit dne 11. 6. 2011 v 10.00 hod. v prostoru mé parcely, kde byla škoda způsobena (pozn. rozcestí cest). V případě, že by Vám navrhovaný termín nevyhovoval, volejte na telefonní číslo 558756.

S pozdravem

Jan Kavan

Několik dalších poznámek k postupu vlastníka (uživatele) honebních pozemků, souvisejících s uplatňováním náhrady způsobené škody zvěří u uživatele honitby:

- a) při uplatňování náhrady škody způsobené zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech u uživatele honitby je žádoucí, aby tak bylo provedeno písemnou formou „DO VLASTNÍCH RUKOU ADRESÁTA“. Uplatňování náhrady škody zvěří jinou formou, jako je např. telefonem, ústním podáním apod. se v praxi jeví v případných sporech málo věrohodné a má zejména při soudních sportech mnohá úskalí, především v oblasti požadovaných důkazů, které s vymáháním náhrady škody souvisí.
- b) při vlastním prováděním odhadu škody zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách a porostech je možné, aby vlastníci (uživatelé) honebních pozemků vycházeli podle novelizované Metodické příručky, kde jsou uvedeny postupy a pravidla (včetně cenových údajů), která jsou pro výpočet škod nezbytná.
- c) seznam soudních znalců a pracovišť pověřených ke zpracování znaleckých posudků pro oblast vyčíslování výše způsobené škody zvěří na honebních pozemcích vedou krajské a okresní soudy.³⁰⁾
- d) znaleckého posudku (hodnocení) lze vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků plně využít při uplatňování náhrady škody zvěří u uživatele honitby, jako objektivního a nestranného posouzení rozsahu a výše náhrady škody. Obdobně lze znaleckého hodnocení využít i v případě uplatňování nároku náhrady škody zvěří u soudu.
- e) soudní znalec má za podání zpracování posudku právo na odměnu podle stanovených sazeb. Obdobně právo má za podání (zpracování) požadovaných údajů i pověřený pracovník vědeckých ústavů a pracovišť vedených seznamu.³¹⁾
- f) soudní znalec má dále právo na náhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (jde zejména o cestovní výdaje, náhradu ušlé mzdy, náklady spojené s přibráním jiných pomocných pracovníků (konzultantů) apod.³²⁾

„V procesu uplatňování náhrady vniklé škody zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách, a porostech, jde o jednu z významných etap, kterou nelze ze strany uživatelů honiteb, ale i vlastníků (uživatelů) honebních pozemků podceňovat, případně ignorovat. Jde o vzájemnou konfrontaci mezi uživatelem honitby a poškozeným vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků (ale i ostatními přítomnými účastníky) k posouzení skutečností za kterých ke škodě došlo, ale také k posouzení požadované výši náhrady způsobené škody, kterou poškozený u uživatele honitby uplatňuje“.

30) § 4 odst. 3 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících

31) § 17 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 23 citovaného zákona

32) § 18 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících

V prostoru (lokalitě) vzniku škody způsobené zvěří na honebním pozemku vlastníka (uživatelé) půjde především o společné a objektivní posouzení:

- a) rozsahu způsobené škody zvěří - plochu, na které byla škoda způsobena, procentuální vyjádření poškození zemědělské kultury (plodiny),
- b) kdo škodu způsobil, druh zvěře, identifikační příznaky, (zanechané stopy, trus aj.),
- c) předpokládané časové vymezené doby vzniku škody,
- d) pořízení fotodokumentace se skutečností,
- e) celkové posouzení výše náhrady způsobené škody zvěří, kterou uživatel honebního pozemku požaduje,
- f) případných dalších skutečností, které se vzniklou škodou zvěří na honebním pozemku souvisí.

POZNÁMKA

- při společném jednání (vzájemné konfrontaci) je žádoucí, aby z hlediska rozsahu škody, příčinných souvislostí a požadované výše náhrady škody bylo mezi účastníky dosaženo objektivního hodnocení a shody.
- dlouholetá praxe už z minulých let nám deklaruje skutečnost, že nejefektivnější (nejschůdnější) cesta řešení náhrady škody způsobené zvěří na zemědělských plodinách (porostech) uplatňovaná vlastníkem (uživatелеm) honebního pozemku u uživatele honitby je cesta „VZÁJEMNÉ DOHODY“.
- výše požadované náhrady může být uskutečněna poškozenému uživatelem honitby ve formě:
 - a) dohodnuté finanční částky,
 - b) naturálního plnění (v podobě darované zvěřiny apod.),
 - c) brigádnické výpomoci, aj.

V uplynulých letech bylo tímto způsobem řešeno více jak 80% případů škod zvěří, které byly na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech majitelům (uživatelům honebních pozemků) způsobeny. Tímto postupem se však v žádném případě nezavírá cesta řešení náhrady škody způsobené na zemědělských honebních pozemcích zvěří - soudní cestou. V tomto případě jde zpravidla o případy neodpovědného přístupu a kladení trvalého odporu jednoho ze subjektů to je vlastníka (uživatel honebních pozemků) nebo uživatel honitby.

Je třeba počítat s tím, řešení náhrady vzniklé škody způsobené zvěří na zemědělských honebních pozemcích, polních plodinách a porostech končící soudní cestou je procesem velmi složitým a náročným, v mnohých případech také dlouhodobým. Vyžaduje celou řadu administrativních a právních úkonů, spojených s náklady na soudní řízení a ne vždy je dána záruka požadovaného výsledku.

Při řešení sporů mezi vlastníkem honebních pozemků (uživatелеm) a uživatelem honitby souvisejících s řešením škod zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech nelze opomíjet jednu z možných řešení, kterou nám umožňuje zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád a na něj navazující právní předpisy, který svými ustanoveními v rámci činnosti soudu před zahájením řízení nabízí využít k řešení sporů mezi žalobcem a žalovaným „Smířčího řízení“.

Z jednání ke kterému mezi vlastníkem (uživatелеm) honebních pozemků a uživatelem honitby při řešení způsobené škody zvěří na honebním pozemku došlo, je nutné vyhotovit (zpracovat) zápis z jednání, kde je potřeba uvést:

- o účastníky jednání,
- o místo jednání (prostor),
- o datu jednání a jeho průběh,
- o závěry z jednání,
- o podpisy účastníků

7. Postup uživatele honitby při řešení škody s uživatelem pozemku, které vznikly provozováním myslivosti a zvěří

Jedná se o škody způsobené na zemědělských pozemcích polních plodinách a porostech s vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků, ve smyslu právních předpisů – ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) a b), odst. 2, 3 a 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Citovaný zákon o myslivosti a jeho jednotlivá ustanovení řešící škody zvěří a provozem myslivosti na honebních pozemcích taxativně vymezují pro uživatele honitby pravidla, která jsou pro tuto oblast určující a závazná.

Ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) a b) vymezuje uživateli honitby za způsobené škody zvěří na honebních pozemcích přímou odpovědnost a současně s tím mu ukládá povinnost je za stanovených podmínek hradit.

Ustanovení § 5 ukládá uživateli honitby provádět ve spolupráci s vlastníkem (uživatelem) honebních pozemků k zamezení škod zvěří přiměřená opatření související s eliminací působených škod v honitbě, která jsou taktéž závazná.

Ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) a b) stanovuje podmínky pro uplatnění nároků na úhradu škody způsobené zvěří. V uvedeném ustanovení je stanovena doba pro uplatnění nároku na náhradu škody do 20 dnů ode dne, kdy škoda vznikla.

V § 55 odst. 2 je stanoveno, že současně s uplatněním nároku na náhradu škody způsobené zvěří musí poškozený škodu i vyčíslit. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, ji poškozený vyčíslí do 15 dnů po sklizni.

Odst. 3 § 55 stanovuje, že uživatel honitby a poškozený se mají o náhradě škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody, může ve lhůtě do 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu.

POZNÁMKA

Výčet práv a povinností vyplývajících z výše uvedených ustanovení zákona o myslivosti a současně i výčet uvedených norem, které uživateli honitby v tomto směru (ale i vlastníku (uživateli honebních pozemků) ukládají, jsou pro oba subjekty závazná a je třeba tyto respektovat a v praxi plnit. Získané poznatky při řešení škod způsobených zvěří na honebních pozemcích potvrzují skutečnost, že uživatelé honiteb, ale i vlastníci (uživatelé) honebních pozemků nepřístupují při řešení škod s požadovanou objektivitou a zejména potom s pocitem vlastní viny.

Ve vědomí uživatelů honiteb, ale i vlastníků (uživatelů honebních pozemků) převažují v některých případech osobní zájmy, které vedou k vážnému narušování kontinuity jak uvedený problém náležitě řešit.

Střet zájmů vlastníků honebních pozemků (jejich uživatelů) a uživatelů honiteb se v mnohých případech odvíjí od vzájemných vztahů mezi uvedenými subjekty. Jedna z cest a možností jak stávající situaci v oblasti škod působených zvěří na honebních pozemcích řešit, je vzájemná ohleduplnost, dobrá spolupráce uživatelů honiteb s vlastníky (uživateli) honebních pozemků, kteří nesou ze zákona o myslivosti za působené škody plnou odpovědnost.

Metodický postup uživatele honitby při řešení škody zvěří s vlastníky (uživateli) honebních pozemků

Na základě obdržené zprávy od vlastníka (uživatele) honebního pozemku o škodě způsobené zvěří (včetně uvedené náhrady) bude postup uživatele honitby zpravidla následující:

- a) seznámí se s obsahovou částí zprávy od vlastníka (uživatele) honebního pozemku o způsobené škodě zvěří a s předloženým návrhem na řešení,
- b) o způsobené škodě zvěří v dané lokalitě seznámí zainteresované osoby, které ve smyslu ustanovení § 55 odst. 2, zákona o myslivosti ručí za závazek k náhradě škody zvěří společně a nerozdílně. Především pak statutární orgány,
- c) následně si ověří (přímo v lokalitě a na pozemku) údaje, které mu byly sděleny o způsobené škodě zvěří na jeho pozemku vlastníkem nebo jeho uživatelem,
- d) V případě, že způsobená škoda je velkého rozsahu a k posouzení zejména výše škody je třeba odborného nebo soudního znalce je možné tak učinit. Předběžně je vhodné pro srovnání s vlastníkem (uživatelem) pozemku pořídit fotodokumentaci,
- e) v každém případě potvrdit místo a dobu jednání (případně změnu termínu), kterou navrhl ve svém požadavku majitel (uživatel) honebního pozemku za účelem posouzení všech skutečností a příčinných souvislostí, které vznik škody zvěří způsobily,
- f) Před setkáním (stanovené schůzky za účelem řešení způsobené škody zvěří s vlastníkem (uživatelem) honebního pozemku, na kterém byla škoda způsobena je potřeba **provést**:
 - objektivní a subjektivní posouzení způsobené škody zvěří,
 - objektivnost uplatnění náhrady způsobené škody zvěří (případně výše náhrady), uvedené v zaslané zprávě vlastníka (uživatele honebního pozemku),
 - návrh na řešení způsobené škody.

POZNÁMKA

K objektivnímu hodnocení příčinných souvislostí způsobené škody zvěří je možné přizvat na setkání odborného nebo soudního znalce v oboru posuzování škod zvěří na honebních pozemcích, případně i další osoby, které mohou rozsah škody vlastním poznáním posoudit nebo dokumentovat z pořízené fotodokumentace.

- g) z jednání, ke kterému došlo mezi vlastníkem honebního pozemku (jeho uživatelem) a uživatelem honitby při řešení způsobené škody zvěří, je nutné vyhotovit (zpracovat) zápis, kde je třeba uvést:
 - místo jednání (prostor),
 - datum s časovým vymezením,
 - účastníci jednání,
 - průběh jednání,
 - přijaté závěry a návrhy na opatření,
 - podpisy všech přítomných účastníků.

Příloha č. 2

VZOR**Zápis**

z jednání při uplatňování nároku na náhradu škody způsobené zvěří na honebním pozemku v katastru obce Suchdol na parcele č. 428/B o výměře jednoho hektaru, jehož vlastníkem je

pan Jan KAVAN,
Suchdol č. p. 52

Účastníci jednání:

Vlastník honebního pozemku (poškozený)
p. Jan KAVAN – Suchdol č. p. 52

Uživatel honitby (odpovědný za způsobenou škodu)
Myslivecké sdružení „Březina“ – Suchdol č. p. 103, PSČ 42 500, IČO 38767
V zastoupení – p. Hanousek Josef, Suchdol č. p. 103, PSČ 42 500

Další účastníci jednání:

JUDr. Novotný Josef, bytem Novosedly č. p. 28, soudní znalec v oboru hodnocení škod způsobených zvěří na zemědělských pozemcích polních plodinách a zemědělských porostech, zapsán v registru soudních znalců u Okresního soudu v Berouně, pod ev. číslem

Místo jednání:

rozcestí cest u pozemku (parcel) č. 428/B, kde byla škoda zvěří způsobena.

Čas: 10.00–11.00 hodin

Průběh jednání

Jednání zahájil p. Jan Kavan (poškozený), který přivítal účastníky jednání a seznámil je s postupem jednání.

- o krátce uvedl, kdy škodu zjistil, příčiny škody (kdo ji způsobil, v jakém rozsahu a jakou náhradu požaduje); následně si přítomní vizuálně prohlédli identifikované stopy po černé zvěři, rozsah škody a její následky související s výnosem plodiny po sklizni;
- o vizuálně provedli plošné ohodnocení škody;
- o posoudili způsobenou škodu s fotografickou dokumentací, kterou pořídil a zpracoval p. Kavan (jako poškozený);
- o zastupující myslivecké sdružení Suchdol „Březina“ p. Hanousek měl připomínku k požadované náhradě za způsobenou škodu vlastníkem pozemku p. Kavanem. Požadoval snížit výši uplatňované škody (náhrady) na 4000 Kč;
- o výši náhrady (8000 Kč) zdůvodnil přítomný jednání JUDr. Josef Novotný – soudní znalec tím, že vychází z požadavků a potřeb vynaložených nákladů a celkové ztráty ze sklizně; zdůvodnil, že předložený výpočet odpovídá reálné skutečnosti;
- o po vzájemné konfrontaci, ke které došlo mezi uživatelem honitby, majitel pozemku a soudním znalcem, zastupujícím myslivecké sdružení Suchdol „Březina“, p. Hanousek potvrdil, že s požadavkem poškozeného souhlasí;

- o svým příslibem a podpisem v provedeném zápise z jednání ubezpečil p. Kavana (poškozeného), že požadovanou náhradu za škodu způsobenou zvěří ve výši 8000 Kč myslivecké sdružení Suchdol „Březina“ zaplatí (uhradí) p. Janu Kavanovi do 31. 7. 2011;
- o tímto jednání skončilo a bylo stvrzeno podpisy účastníků.

Vlastník honebního pozemku
(poškozený)
p. Kavan Jan

Myslivecké sdružení „Březina“
v zastoupení
p. Hanousek Josef

přítomný
soudní znalec

JUDr. Novotný Josef

Černá zvěř

8. Metodický postup uživatele honebních pozemků při uplatňování způsobené škody soudní cestou

Jedná se o škody vzniklé na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech provozem a zvěří ve smyslu ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) a odst. 2, 3 a 4 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, „**SOUDNÍ CESTOU**“.

„Citovaný právní předpis ve svém ustanovení § 55 odst. 3 stanoví, že poškozený a uživatel honitby se mají o náhradu škody způsobené zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil i výši škody, může poškozený ve lhůtě do tří měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u s o u d u“.

POZNÁMKA

Nárok na náhradu škody způsobené zvěří zaniká, nebyl-li poškozeným uplatněn ve lhůtách uvedených v odstavci 1 až 3 ustanovení § 55 zákona o myslivosti, což znamená nedodržení taxativně stanovené dvacetidenní lhůty (ode dne, kdy škoda vznikla) ve které musí vlastník (uživatel) honebních pozemků škodu zvěří uživatelem honitby nahlásit a současně s tím i uplatnit nárok na její náhradu. Současně s uplatněním nároku na náhradu škody zvěří ji musí také vyčíslit. Na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčíslit škodu teprve v době sklizně, ji poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedené sklizni.

Ustanovení § 55 odst. 3 citovaného zákona o myslivosti stanovuje, že poškozený a uživatel honitby se mají o náhradu způsobené škody zvěří dohodnout. Pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil i výši škody, může poškozený ve lhůtě do tří měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu. V souvislosti s uplatněním nároku na náhradu způsobené škody zvěří vlastníkem (uživatel) honebních pozemků soudní cestou je třeba připomenout, že soudní projednávání škod způsobených zvěří mezi poškozeným a škůdcem má mnoho úskalí a ne vždy přinese očekávaný efekt.

Je nesporné, že celá řada administrativních úkonů souvisejících s projednáváním škod způsobených zvěří mezi poškozeným a uživatelem honitby v procesu občansko právního soudního řízení přináší s sebou mnoho problémů, které musí zainteresované subjekty náležitě vyřešit.

POZNÁMKA

„Možný návod a postup jak naplnit požadavky spojené s vymáháním náhrady škody způsobené na zemědělských pozemcích, polních plodinách a porostech soudní cestou najdete v následující části“.

Postup vlastníka (uživatele) honebních pozemků (poškozeného) před podáním žaloby v občansko-právním soudním projednávání:

- a) je potřeba si ověřit si, zda-li ve smyslu právních předpisů ustanovení § 55 odst. 1, 2, 3 a 4 zákona o myslivosti, naplňuje všechny podmínky k tomu, aby požadovanou náhradu škody zvěří na honebním pozemku požadoval soudní cestou,
- b) jsou-li pochybnosti o úspěchu soudu, je vhodné vyhledat právní poradnu (advokáta), kterého je potřeba požádat o jeho celkové posouzení s návrhem na řešení,
- c) neopomenout ani možnost, kterou nám nabízí „Občanský soudní řád“ (zákon č. 99/1963 Sb.), který svými ustanoveními v rámci činnosti soudů před zahájením soudního řízení - ve smyslu ustanovení §§ 67, a 68 odst. 1, 2 a 3, a § 99 odst. 1, l a 3, umožňuje využít k řešení sporu mezi žalobcem a žalovaným „Smířčí řízení“
- d) nemá-li (poškozený) vlastník (uživatel) honebních pozemků, kde mu byla škoda zvěří způsobena, „právní povědomí“ a nebude schopen zpracovat požadovanou administrativní část dokumentace související s podáním žaloby, obhájit svoje tvrzení a práva u soudu, je vhodné obrátit se na právního zástupce (obhájce), který mu bude v tomto směru nápomocen.,
- e) v případě, že bude (poškozený) vlastník (uživatel) honebních pozemků zpracovávat „ž a l o b u“ k soudnímu řízení sám, zvolí zpravidla následující postup a zjistí a ověří si:
 - požadované údaje, z hlediska příslušnosti soudu, kde bude žalobu podávat (včetně sídla soudu a přesné adresy),

- ve smyslu ustanovení § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, prostuduje obecné a zvláštní náležitosti žaloby a jejího písemného vyhotovení,

viz. možný vzor, uvedený v příloze č. 3 na str. 37,

- na základě všech zjištěných údajů a informací, zpracuje „ž a l o b u“,

viz. možný vzor, uvedený v příloze č. 4 str. 39,

- po zpracování písemné žaloby připojí k žalobě možné přílohy jako např. :

- a) posudek soudního znalce o rozsahu a výši způsobené škody
viz možný vzor, uvedený v příloze č. 5 na str. 42,
- b) zápis z provedeného jednání mezi vlastníkem (uživatel) honebního pozemku a uživatele honitby o rozsahu a výši požadované náhrady škody., viz možný vzor, uvedený v příloze č. 2 na str. 33,
- c) fotografickou dokumentaci způsobené škody – pořízenou vlastníkem (uživatel)
honebního pozemku o rozsahu a výši požadované náhrady škody.,
viz možný vzor, uvedený v příloze č. 6 na str. 44
- d) žalobu zpracovává nejméně ve dvou výtiscích, z toho jeden výtisk odeslat **DOPORUČENĚ** poštou nebo předat osobně proti podpisu na podatelnu příslušnému soudu. Před odesláním (podáním) žaloby si ověřit, zda-li žaloba má všechny náležitosti, včetně kolků a jiných požadavků.
S podáním žaloby může, ale nemusí, poškozený (v potřebném rozsahu) seznámit uživatele honitby,
- výzva k soudnímu jednání bude stanovena příslušným soudem, formou poštovní zásilky,
- e) každé soudní řízení je limitováno soudními náklady, které řeší právní předpisy. Náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků, včetně soudních poplatků, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, odměna notáře, tlumočené a odměna za zastupování.

Upřesňující údaje jsou uvedeny v příloze o soudních poplatcích v příloze č. 10 na str. 86.

Příloha č. 3

VZOR**Náležitosti žaloby a jejího písemného vyhotovení**

Obvyklým procesem k zahájení občanskoprávního řízení ke podání žaloby příslušnému soudu. Každé soudní podání musí ale obsahovat stanovené náležitosti. Žaloba musí obsahovat jednak náležitosti obecné a zvláštní.

A) OBEČNÉ NÁLEŽITOSTI (§ 42 odst. 4 Občanského soudního řádu)

1. Označení soudu, jemuž je žaloba adresována
2. Označení věci, které se žaloba týká
3. Podpis žalobce
4. Datum

B) ZVLÁŠTNÍ NÁLEŽITOSTI § 79 odst. I (Občanského soudního řádu)

5. Jméno, příjmení, bydliště účastníků, eventuálně firma, sídlo

POZNÁMKA:

- data musí být uvedena přesně, aby z nich bylo patrné toho, kdo žalobu podává a jím označeného žalovaného;
 - je-li účastníkem řízení právnická osoba, označuje se obchodní firmou a sídlem, včetně adresy, podle zápisu v obchodním rejstříku, popřípadě jménem osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby;
 - označení sídla (adresy) právnické osoby stanoví § 2 odst. 3 Obchodního zákoníku. Adresou právnické osoby se rozumí název obce (část obce), poštovní směrovací číslo, číslo popisné, popřípadě název ulice nebo náměstí. Skutečným sídlem je adresa místa, z něhož je právnická osoba svým statutárním orgánem řízena. K uvedeným iniciálám je nutné také uvést identifikační číslo, popřípadě další údaje sloužící k identifikaci;
 - jde-li o stát jako účastníka řízení, je nutno označit za slova Česká republika příslušnou organizační složku státu, která za stát před soudem vystupuje (§ 21a Občanského soudního řádu).
6. Jméno a příjmení, bydliště eventuálně adresa zástupců

POZNÁMKA:

- pokud má některý z účastníků řízení zástupce (zákonného zástupce), je třeba uvést obdobné údaje jako u účastníků i o zástupci. Je-li zástupcem advokát, zpravidla se uvádí jeho jméno a adresa advokátní kanceláře, v níž působí;
 - jedná-li za právnickou osobu pracovník (člen) který byl k jednání pověřen, jde o pověření ve smyslu § 21 občanského soudního řádu.
7. Pravdivé vyličení rozhodujících skutečností (skutkový děj)

POZNÁMKA:

- jde o uvedení rozhodujících skutečností, které pravdivě a objektivně zdůvodňují vznik a rozsah žalobcovy nároku (uplatněného v petitu);
- z uvedených skutečností musí být soudu jasné o čem a na jakém základě má rozhodnout;
- nárok uplatnění v petitu je odvozován přímo z vyličení skutkové podstaty děje, který nepřímo vyjadřuje právní důvod nároku;
- skutkový děj i petit je vždy posuzován soudem ve vzájemné souvislosti.

Označení důkazů, jichž se žaloba odvolává

POZNÁMKA:

- označení důkazů, obdobně jako vyličení skutečností je východiskem pro zjištění skutkového a právního základu rozhodnutí ve věci samé;
- za důkaz může žalobce označit cokoli. Důkaz je třeba označit přesně (např. u svědka uvést přesnou adresu).

8. Označení čeho se žaloba domáhá – žalobní žádost – petit

POZNÁMKA:

- čeho se žalobce domáhá musí vyplývat vždy z petitu. Petit určuje, o čem má soud ve věci samé rozhodnout a jednat. Žalobce nárokuje v petitu své požadavky plynoucí ze skutkového děje;
- petit se vyznačuje ze skutečností uvedených v žalobě, není vyloučeno, aby žalobce z téhož skutkového děje vyvozoval různé nároky;
- určitost petitu musí být dána v přesném označení osob kterých se to týká, ale také v individualizaci jejich práv a povinností, jinými slovy má petit žaloby na plnění obsahovat: kdo, co, komu, dokdy;
- tak například u nároku na vydobytí peněžní částky je vhodné uvést již v obžalobě přesnou výši peněžní částky, kterou požaduje a úroků z prodlení, případnou lhůtu plnění splátky, nárok na náhradu nákladů řízení apod., což nazýváme příslušenstvím pohledávky.

Vedle uvedených obligátních náležitostí žaloby, které musí žaloba obsahovat vždy, může mít žaloba ještě další náležitosti jako například:

- návrh na vydání předběžného opatření;
- návrh na zajištění důkazů;
- návrh na vyslovení předběžné vykonatelnosti.

POZNÁMKA

Žalobce může obeznamit žalovaného s obsahem žaloby již před podáním nebo současně s jejím podáním tím, že vedle stejnopisu žaloby doručovaného soudem mu zašle sám další stejnopis.

POZNÁMKA

„Forma obsahové části žaloby“

1. První strana žaloby je nazývána „rubrikou“. Na této straně se udávají pouze tyto náležitosti:
 - a) označení soudu;
 - b) označení účastníků;
 - c) označení věci;
 - d) počet stejnopisů a přílohy.
- 2) Na dalších stranách žaloby je vyličení rozhodujících skutečností spolu s označením důkazu, petit, datum a podpis žalobce.

Příloha č. 4

VZOR**úplného písemného vyhotovení žaloby**

kolek

Okresnímu soudu v Berouně

Žalobce: Jan Kavan, Suchdol č. p. 53, PSČ 425 00

Žalovaný: Myslivecké sdružení „Březina“, Suchdol č. p. 103, PSČ 425 00, IČO 38568
zastoupené p. Josefem Hanouskem, Suchdol č. p. 103, PSČ 425 00.**ŽALOBA**na náhradu škody způsobené zvěří
ve výši 8000 Kč

Přílohy:

1. Dopis žalobce o ohlášení škody zvěří, včetně požadované výše náhrady žalované straně.
2. Znalecký posudek soudního znalce o rozsahu a výši způsobené škody.
3. Zápis z provedeného jednání mezi vlastníkem honebního pozemku a uživatelem honitby o rozsahu a výši způsobené škody zvěří.
4. Fotografická dokumentace způsobené škody vlastníkem honebního pozemku.

K mé obžalobě uvádím následující skutečnosti.

I.

Dne 7. 6. 2011 při pravidelné obchůzce zemědělských kultur (osetých na honebních pozemcích) v katastru obce Suchdol na parcele č. 428/B o výměře jednoho hektaru, osetého kukuřicí, jsem zjistil způsobenou škodu zvěří na uvedené zemědělské plodině.

Při zjišťování příčin a rozsahu způsobené škody bylo na první pohled patrné, že škodu způsobila zvěř.

Identifikací zanechaných stop zvěří na povrchu půdy bylo jednoznačně potvrzeno, že škodu způsobila černá zvěř (divoká prasata) a to jednak rytím půdy, zejména poškozením (polámáním) kukuřičných klasů (palic). O pravdivosti příčiny škody (rozsahu škody a zjištěných stop po zvěří) jsem provedl následně fotodokumentaci, kterou ve své příloze přikládám.

Poškození zemědělské kultury (kukuřice) bylo celoplošné a podle mého prvotního odhadu bylo poškozeno (zničeno) 25 % této zemědělské kultury. Způsobené škodě nezabránilo ani jednoduché oplocení pozemku, které jsem preventivně provedl (jako přiměřené opatření k zamezení případné škody zvěří) v měsíci květnu 2011. Způsobenou škodu jsem odhadl na 8000 Kč.

K ověření pravdivosti (ale především objektivity) mého tvrzení a okolnostech škody způsobené zvěří, zejména potom stanoveného rozsahu a výše požadované náhrady jsem dne 8. 6. 2011 požádal soudního znalce JUDr. Novotného Josefa, bytem Novosedly č.p. 28, který je veden v registru soudních znalců u Okresního soudu v Berouně v oboru hodnocení škod zvěří na zemědělských kulturách (pozemcích) a je k těmto úkonům zplnomocněn, o jeho odborné posouzení.

Jak vyplývá z hodnotící písemné zprávy soudního znalce, tak mé prognózy z hlediska stanoveného rozsahu škody i výše požadované náhrady se potvrdily jako objektivní a správné.

II.

O způsobené škodě zvěří na honebním pozemku v dané lokalitě (zemědělské kultuře), včetně vyčíslené výše náhrady škody, jsem dopisem ze dne 8. 6. 2011 informoval uživatele honitby („Myslivecké sdružení „Březina“, Suchdol č. p. 103, PSČ 425 00), které v daném prostoru (vyčleněné honitbě), provádí ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, výkon práva myslivosti.

Současně s tím jsem uplatnil ve smyslu § 55 odst. 1, písm. a), zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti, nárok na náhradu škody a její výši.

viz. příloha č. 5, str. 42.

Vyvolané dvoustranné jednání s uživatelem honitby „Mysliveckým sdružením „Březina“ za účelem společného projednání (posouzení) způsobené škody zvěří na zemědělské kultuře, proběhlo dne 11. 6. 2011 v 10.00 hodin, v prostoru, kde byla škoda zvěří způsobena.

Ze strany mysliveckého sdružení „Březina“ se jednání zúčastnil administrativně stanovený předseda mysliveckého sdružení p. Hanousek Josef, bytem Suchdol č. p. 103, PSČ 425 00.

Jednání byl rovněž přítomen i soudní znalec JUDr. Novotný Josef, bytem Novosedly č. p. 26, který způsobenou škodu (její rozsah a výši) posuzoval.

Viz. posudek soudního znalce ze dne 8. 6. 2011.

Ohledáním (vizuálním zjištěním) místa způsobené škody zvěří na zemědělské kultuře, jejího rozsahu, včetně požadované výše náhrady se zúčastněné strany shodli na tom, že údaje uvedené v dopise (oznámení) poškozeného, zaslaného uživateli honitby („Mysliveckému sdružení „Březina“) jsou ohodnoceny objektivně a nelze proti nim nic namítat. Dokladem objektivity je i písemné vyjádření (posudek) soudního znalce.

Některé pochybnosti ze strany uživatele honitby (zastupujícího mysliveckého sdružení Březina) byly vzneseny k požadavku na výši náhrady. Především k jejímu případnému snížení v důsledku nepříznivé finanční situace, ve které se „Myslivecké sdružení - „Březina“ nachází.

S uvedenými požadavky uživatele honitby na případné snížení výše požadované náhrady způsobené škody zvěří poškozený nepřistoupil.

V závěru jednání uživatel honitby (jednající jménem mysliveckého sdružení „Březina“) vyjádřil s rozsahem škody zvěří a požadovanou výši náhrady 8000 Kč souhlas. Svým příslibem a podpisem v provedeném zápise ze společného jednání mne ubezpečil, že požadovanou náhradu za způsobenou škodu ve výši 8000 Kč uhradí myslivecké sdružení „Březina“ do 31. 7. 2011. Prohlašuji, že do současného data (18. srpna 2001) nebyla požadovaná částka (výše náhrady škody ve výši 8000 Kč) mysliveckým sdružením uhrazena.

III.

Z uvedeného obsahu žaloby je zřejmé (vyplývá), že jsem k uplatnění nároku na náhradu škody způsobené zvěří na mém honebním pozemku naplnil všechny podmínky, které jsou v § 55 odst. 1 písm. a), odst. č. 2 a 3 zákona č. 449/2001 Sb. o myslivosti taxativně vymezeny, avšak bezvýsledně.

S ohledem na odst. § 55 odst. 3 zákona o myslivosti, který stanovuje, že pokud uživatel honitby nenahradí škodu do 60 dnů ode dne, kdy poškozený uplatnil svůj nárok a vyčíslil výši škody, může poškozený ve lhůtě 3 měsíců uplatnit svůj nárok na náhradu škody u soudu.

„Tohoto práva využívám“.

Na základě výše uvedených skutečností žádá žalobce Okresní soud v Berouně o vydání tohoto rozsudku:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci finanční částku za požadovanou náhradu škody způsobené zvěří na jeho

pozemku ve výši 8000Kč. Současně s tím i finanční náklady spojené se soudním řízením a to do tří dnů od nabití právní moci rozsudku.

V Praze dne

.....
podpis žalobce

Škoda prasat na louce

Příloha č. 5

VZOR**znaleckého posudku soudního (odborného) znalce, o výši způsobené škody zvěří výkonem práva myslivosti na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech****Objednatel:**

Pan Jan Kavan
Suchdol č. p. 52
425 00

Zhotovitel:

JUDr. Novotný Josef
Novosedly č. p. 28

soudní znalec v oboru hodnocení škod způsobených zvěří na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech, zapsán v registru soudních znalců u Okresního soudu v Berouně, pod č.

Věc: Odborné posouzení poškození porostu černou zvěří na honebním pozemku p. Jana Kavana v katastru obce Suchdol na parcele 428/B o výměře 1 ha.

Charakteristika:

Na základě telefonické objednávky dne 8. 6. 2011 bylo provedeno posouzení škody způsobené černou zvěří na honebním pozemku o výměře 1 ha osetého kukuřicí v katastru obce Suchdol okr. Beroun.

Posouzení způsobené škody

- 1) Původní stav zemědělského porostu (kukuřice) na zemědělském pozemku poškozeného - parcela č. 428/B:
 - Porost kukuřice byl ve vynikajícím stavu. Rostliny kukuřice byly vyrovnané s rovnoměrným nasazením palic, rovnoměrně olistěné a dosahující výšky přes 200 cm;
 - Kvalitu produkce lze odhadovat jako vysoce kvalitní. K osetí plochy bylo využito kvalitní osivo, herbicidní přípravky dle metodiky a porost byl dobře vyhnojen;
 - V době hodnocení byl porost (kukuřice) ve fázi BBCH 85–87.
- 2) Stav zemědělského porostu (kukuřice) po vzniklé škodě způsobené zvěří:
 - ověřením zjištěných (zanechaných) stop na povrchu pozemku bylo jednoznačně potvrzeno, že škodu na porostu způsobila černá zvěř;
 - charakter poškození porostu (kukuřice) spočívá jednak v žiru na palicích, ale především v mechanickém poškození, jako je pošlapání porostu, vyšlapané pěšinky, zálehy zvěře apod.;
 - rozsah poškození po vyhodnocení zákresu a digitálním zpracování na porostu byl 25 %;
 - škody spočívající zejména ve znehodnocení produkce a ztrátách na sklizni.

- Vyčíslení škody je následující:
 - odhadovaný výnos stanovený tabulkami je 6,4 t/ha
 - ztráta na produkci je 25 %, což je 1,6 t z celkového výnosu na 1 ha plodiny
 - $1,6 \text{ t} \times 1,0 \text{ ha} = 1,6 \text{ t}$ (ztráty z pozemku)
- škoda činí dle průměrných realizačních cen v daném období
 $1,6 \text{ t} \times 4\,906 \text{ Kč (za 1 t)} = 7\,849,6 \text{ Kč}$
- více náklady za úklid znehodnocené produkce lze vyčíslit v průměrných cenách 1200 Kč na 1 ha (včetně ztrát na vedlejším produktu – kukuřičné slámě apod.).

Vyčíslení škody celkem

	7 849,6	Kč
	+ 1 200	Kč
celkem:	9 049,6	Kč

Závěrečné hodnocení způsobené škody

Škoda na porostu (kukuřici) je vyčíslena v závislosti na ztrátě na produkci a vynaložených více nákladů na odstranění následků vzniklé škody. Majitel pozemků p. Jan Kavan jeví maximální snahu škodám zvěří předcházet. V konkrétním případě byla plocha osetá kukuřicí ohraničena (oplocena) proti vstupu zvěře lehkým plůtkem. Na oplocení byly umístěny zradidla, odpuzující zvěř proti vnikání do uvedeného porostu.

Podle zjištěných stop zanechaných zvěří (viz fotodokumentace) se v lokalitě vyskytuje černá zvěř ve zvýšeném počtu a ve všech váhových kategoriích až do váhy 160 kg.

Poškození porostu bylo na místě fotograficky zadokumentováno a je součástí tohoto stanoviska. Viz. příloha č. 6, str. 44

V Berouně, dne 10. 6. 2001

JUDr. Novotný Josef
Novosedly č. p. 28

Příloha č. 6

VZOR

fotodokumentace o způsobené škodě zvěří (výkonem práva myslivosti) na zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech - pořízené vlastníkem (uživatelé) honebních pozemků

Obr. 1.: Detail poškození porostu

Obr. 2.: Poškozený porost kukuřice černou zvěří

9. Postupy a pravidla při zjišťování náhrady škody způsobené provozováním myslivosti

Cílem práce je nalézt objektivní postup, kterým se dají vyčíslit škody způsobené provozováním myslivosti a zvěří na honebních pozemcích, polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo lesních porostech.

Jedná se především o škodu způsobenou:

- **narušením půdním povrchu** (např. vyježděním hlubokých kolejí, které mohou přivodit následnou erozi povrchu honebního pozemku),
- **narušených investicích do půdy** (např. odvodňovacích a zavlažovacích zařízení apod.),
- **polních plodinách** dosud nesklizených (např. poškozením nebo zničením plodin na dotčeném místě honebního pozemku),
- **vinné révě a chmelnicích,**
- **ovocných sadech** (sem patří i případné poškození zařízení vinohradu, chmelnice, na kterých plodiny rostou),
- **zelenině a kořeninových plodinách.**

V současné době lze využít dva hlavní způsoby, kterými je možno zjištěnou škodu ocenit:

I. První způsob řeší výpočet výše způsobené škody zvěří v souvislosti s vynaloženými náklady poškozeného na:

přípravu půdy osiva (sadby), ošetřování zemědělské kultury, hnojivo, pohonné hmoty, sklizeň, mzdu, pojištění aj.

II. druhý způsob se odvíjí od celkové ztráty na produkci v průměrném výnosu z průměrných tržních cen.

Obecný postup při oceňování výše náhrady škody, která byla způsobena provozováním myslivosti

K vyčíslování výše náhrady způsobené škody na honebních pozemcích, polních plodinách, vinné révě, ovocných kulturách nebo případných jiných zařízeních, na kterých škoda provozováním myslivosti (provozem) vznikla, je zapotřebí ze strany poškozeného (ale i subjektu, který za způsobenou škodu odpovídá) přistupovat s pocitem vysoké odpovědnosti a s potřebnou objektivitou.

Při zjišťování způsobené škody a jejího oceňování bude poškozený nebo hodnotící subjekt zpravidla ověřovat:

- **skutečný rozsah a plochu**, na které byla škoda provozováním myslivosti způsobena,
- **kdo škodu způsobil** (na jakém honebním pozemku, plodině nebo porostu),
- **předpokládanou dobu či období vznikle škody,**

následně provede:

- je-li to možné, pořídí fotodokumentaci s důrazem na rozsah způsobené škody a kdo (za jakých okolností) škodu pravděpodobně způsobil,
- předběžný odhad způsobené škody,
- je-li způsobená škoda většího rozsahu, pak je vhodné k vyčíslení škody přizvat:
 - o soudního znalce,
 - o odborného pracovníka z oboru, specializovaného vzniklou škodu odborně posoudit,
 - o v případě, že je způsobená škoda na zařízení, které je na pozemku vybudováno, seznámí se vzniklou škodou provozovatele tohoto zařízení,
 - o náhradu způsobené škody uplatňuje ze zákona u uživatele honitby.

K ocenění (vyčíslení) škody způsobené provozováním myslivosti (provozem) na zemědělských pozemcích, polních plodinách, zemědělských porostech, vinné révě, ovocných kulturách nebo případných dalších zařízení, je možné orientačně využít údajů (objektivně stanovených hodnot pro výpočet způsobené škody), které jsou pro tuto potřebu uvedeny v obsahové části zpracovaných „metodických postupů a pravidel“.

V návaznosti na zjištění škody a jejího ocenění (vyčíslení) má poškozený ze zákona právo požadovat náhradu způsobené škody u uživatele honitby. Obecné pravidlo říká, že poškozený a uživatel honitby se mají o náhradě způsobené škody vzájemně dohodnout. Pokud se nedohodnou, má právo (možnost) poškozený uplatňovat náhradu škody u příslušného (okresního) nebo krajského soudu.

9.1. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě provozováním myslivosti - narušením půdního povrchu

- Vyčíslení (ocenění) způsobené škody na zemědělských pozemcích způsobených provozováním myslivosti (provozem), poškozením půdy a narušením půdní struktury (pozemků bez plodin a porostů), se řeší podle tabulky č. 1. Pokud se poškozený a poškozující nedohodnou jinak. V tabulce č. 1 je vyčíslena náhrada škod způsobených provozní činností po skončení polních prací, poškozením půdy a narušením půdní struktury jako poměrná část náhrady na 1 m² poškozené plochy, podle zásad uvedených v tabulce č. 2, 3, 4, 5 a 6.
- Při oceňování škody za honební pozemek je považován pozemek vlastnický vymezený v katastru nemovitosti a je zapsán na listu vlastnictví s parcelním číslem a výměrou.
 - o poškození „malé“ je do 30 % výměry vlastnický vymezeného pozemku,
 - o poškození „střední“ je v rozsahu 30–50 % výměry vlastnický vymezeného pozemku,
 - o poškození „velké“ je nad 50 % výměry vlastnický vymezeného pozemku

Tabulka č. 1: Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě provozováním myslivosti narušením půdního povrchu v Kč/m² poškozené plochy

Druh zemědělského pozemku	poškození			Poznámka, další údaje
	malé	střední	velké	
Orná půda	< 4,00	4,00–6,00	> 6,00	posklizňové a předsetové období
Pastviny	< 0,90	0,90–1,50	> 1,50	vegetační klid
Ostatní pozemky trvalých kultur (ovocné sady, chmelnice, vinice)	< 50,00	50,00–100,00	> 100,00	v celém období
Zahrady a zelinářské plochy	< 10,00	10,00–30,00	> 30,00	vegetační klid a předsetové období
Pozemky ležící ladem - v klidu	< 0,30	0,30–0,50	> 0,50	v celém období

Pozn.: Ceny v tabulce jsou uvedeny orientačně. K vyčíslení škody je z důvodů stále měnících se cen, zapotřebí využít cen aktuálních v době vzniku škody. Výše cen lze zjistit v publikaci „**Normativy zemědělských výrobních technologií**“ pravidelně vydávanou Ústavem zemědělských a potravinářských informací (UZPI).

Příklad

Přes honební pozemek vlastníka o celkové výměře 1 500 m² (orná půda) v posklizňovém období a po vdatných deštích přejel traktor s vlekem naložený materiálem na výstavbu mysliveckých zařízení (krmelce a kazatelny). Na pozemku způsobil hluboké koleje o šířce záboru 4 m. Rozsah způsobené škody byl 800 m² (4 × 200 m). Pozemek byl poškozen na 53% plochy. Poškození lze hodnotit jako velké. Náhrada škody by měla činit více jak 5,00 Kč na 1 m².

Celkem mu bude vyplacena částka 4 000 Kč (800 m² × 5,00 Kč).

9.2. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě provozováním myslivosti na nadzemních a podzemních zařízeních

K vyčíslení způsobené škody na zemědělských pozemcích způsobených výkonem práva myslivosti (provozní činností), narušením půdního povrchu pozemku se použije tabulka č. 1.

Škody vzniklé poškozením zařízení, které bylo pod povrchem nebo na povrchu pozemku instalované je třeba řešit jednak s vlastníkem poškozeného zařízení, resp. s uživatelem pozemků (organizací), které mají pronajaté pozemky. Způsobená škoda se vyčísľuje na základě odborného posouzení pracovníka, který je k těmto úkonům zplnomocněn příslušným orgánem (obvykle soudním znalcem). Nadzemní zařízení jsou opěrné konstrukce plodin (u chmelnic a vinic), oplocení pozemku a závlahové hydranty. Podzemní zařízení jsou odvodňovací systémy (drenáže) závlahové potrubí, telekomunikační a elektrifikační kabely, produktovody (plyn, nafta) a vodovodní řády. Jestliže v důsledku poškození hydromelioračního zařízení (odvodňovacího nebo závlahového systému) vznikne škoda snížením výnosů rostlinné produkce (např. zamokřením půdy), stanoví se výše škody podle tabulky č. 2, 3, 4, 5, 6. Způsobenou škodu na zemědělském pozemku budou řešit a náhradu budou požadovat: uživatel pozemku, tj. vlastník, resp. nájemce příslušných pozemků a vlastník poškozeného zařízení. Náhrada škody může být v penězích nebo uvedením poškozené věci do předešlého stavu (§ 442 odst. 2, občanského zákoníku).

PŘÍKLAD

Přes honební pozemek vlastníka o celkové výměře 2 000 m² (orná půda) v posklizňovém období přejelo nákladní auto s nákladem krmení pro zvěř, čímž způsobilo na pozemku hluboké koleje o šířce záboru 3 m a současně s tím poškodilo stožár elektrického vysokého napětí.

Rozsah způsobené škody na pozemku vyjetím hlubokých kolejí (3 × 200 m) činil 600 m² z celkové plochy (33,3 %). Poškození lze hodnotit jako střední. Náhrada škody by měla činit více jak 3,00 Kč za 1 m². Dle tabulky č. 1 obdržel poškozený za 1 m² 3,50 Kč.

Celkem bude poškozenému vyplacena finanční částka 2 100 Kč (600 m² × 3,50 Kč).

Rozsah způsobené škody na poškozeném stožáru vysokého napětí byl soudním znalcem odhadnut na 7 100 Kč. Uvedenou finanční částku 7 100 Kč uhradí uživatel honitby provozovateli (fyzické nebo právnické osobě), který je za provoz ze zákona zodpovědný.

9.3. Oceňováním škod způsobených v honitbě zvěří na polních plodinách, zemědělských porostech, intenzivních ovocných výsadbách a plantážích, na chmelnicích a vinicích, na polní zelenině a kořeninových plodinách

Při oceňování výše náhrady škody, která byla na honebních (zemědělských) pozemcích, polních plodinách, vinné révě, chmelnicích a ovocných kulturách způsobena zvěří je třeba přistupovat ze strany poškozeného, ale i subjektu, který za způsobenou škodu odpovídá tak, aby škoda byla posouzena odpovědně a její vyčíslení odpovídalo stávajícím požadavkům.

- Při zjišťování způsobené škody a jejího oceňování bude poškozený nebo hodnotící subjekt zpravidla ověřovat:
 - skutečný rozsah a plochu, na které byla škoda zvěří způsobena,
 - kdo škodu způsobil (na jakém honebním pozemku), plodině nebo porostu,
 - předpokládanou dobu (případné vymezení časového období) vzniklé škody,
 - následně provede:
 - předběžný odhad škody zvěří (její výši v Kč),
 - je-li to možné, pořídí fotodokumentaci, s důrazem na rozsah způsobené škody a zejména kdo škodu způsobil. Např. otisky stop zanechaných po zvěři, znehodnocenou zemědělskou plodinu apod.,
 - je-li škoda způsobena zvěří většího rozsahu a plochy, pak je vhodné, zejména k vyčíslení škody přizvat:
 - o soudního znalce v daném oboru nebo
 - o odborného pracovníka z oboru, specializovaného vzniklou škodu odborně posoudit,

je-li škoda způsobena zvěří v takovém rozsahu, že nelze tuto objektivně vyčísřit, je vhodné a právní předpis (ustanovení § 55 odst. 2, druhá věta zákona o myslivosti to umožňuje), že pokud na polních plodinách a zemědělských porostech, u nichž lze vyčísřit škodu v době sklizně, tuto poškozený vyčíslí do 15 dnů po provedení sklizně.

Při oceňování výše náhrady škody způsobené zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách, porostech, vinné révě, chmelnicích, kořenové zelenině a ovocných kulturách, je možné plně využít údajů (objektivně stanovených hodnot pro výpočet způsobené škody), které jsou pro tuto potřebu uvedeny v obsahové části zpracovaných „Metodických postupů a pravidel“.

U škod způsobených zvěří na honebních zemědělských pozemcích, polních plodinách a zemědělských porostech se jedná o vyčíslování „oceňování“ způsobených škod na:

- narušeném půdním povrchu (např. rozrytí povrchu pozemku černou zvěří),
- polních plodinách dosud nesklizených (podle ustanovení § 54, odst. I zákona o myslivosti nebudou hrazeny vzniklé škody na plodinách, které podle agrotechnických lhůt neobvyklých v dané lokalitě již měly být sklizeny),
- vinné révě (škody vzniklé jak úbytkem plodů, tak i případným ohryzem kmenů rostlin vinné révy),
- ovocných kulturách (škody na úrodě, tak i na ovocných stromech a keřích),
- zelenině (škody vzniklé okusem sazenic, ale i nadměrným požíváním zeleniny jako potravy apod.),

9.3.1. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na polních plodinách a zemědělských porostech

Pro výpočet výše škody lze využít tabulku č. 2, do jejichž hodnot byly zahrnuty:

- hodnoty hlavní a vedlejší produkce a zčásti i jejich reziduální vliv (působení posklizňových zbytků) na půdní úrodnost a střídání plodin v osevních postupech,
- sazby představují škodu skutečnou, neboť poškození či zničení polních plodin nebo trvalých travních porostů je zmenšení majetku již existujícího - nejen očekávaného. Nezahrnují však ušlý zisk, k němuž by mohlo dojít např. odprodejem jatečních zvířat v menší než standardní porážkové hmotnosti v důsledku nedostatku krmiva,
- od celkové výše škody se odpočítávají tzv. nevynaložené náklady, např. na neprovedenou sklizeň, agrotechnické zásahy apod.,
- jestliže byly polní plodiny, trvalé travní porosty nebo speciální kultury poškozeny jen částečně, stanoví se výše škody (snížení sazby) úměrně stupni poškození.

PŘÍKLAD

Ve vegetačním období (měsíc květen) černá zvěř rozryla pozemky dvou vlastníků A a B, které obhospodařoval jeden uživatel v kukuřičné výrobní oblasti. Na pozemku A o výměře 1 600 m² byla oseta slunečnice. Na pozemku B o výměře 6 000 m² byly vysázeny ranné brambory.

Na pozemku A vznikla škoda na ploše 900 m². Na pozemku B vznikla škoda na ploše 300 m². Náhrada škody za zničený porost slunečnice podle tabulky č. 2 bude činit $3,20 \text{ Kč/m}^2 \times 900 \text{ m}^2 = 2 880 \text{ Kč}$. Náhrada škody za zničený porost ranných brambor podle tabulky č. 2 bude činit $7,40 \text{ Kč/m}^2 \times 300 \text{ m}^2 = 2 220 \text{ Kč}$.

Tabulka č. 2: Oceňování škod způsobených „zvěří“ „na polních plodinách a zemědělských porostech“

	Kč/m ² zničené plochy v základní výrobní oblasti				
	K	Ř	O	B	H
	Oblast kukuřičná	Oblast řepařská	Oblast obilnářská	Oblast bramborářská	Oblast horská
OBILNINY					
Pšenice potravinářská	2,63	2,68	2,70	2,47	-
Pšenice krmná	2,29	2,34	2,4	2,2	-
Ječmen potravinářský	1,95	1,95	1,98	1,91	-
Ječmen sladovnický	2,33	2,35	2,38	2,23	-
Ječmen krmný	1,8	1,85	1,82	2,09	-
Žito		1,96	1,91	1,89	1,62
Žitovec	Cenový vývoj (Kč/t) je obdobný s cenami krmného ječmene				
Oves potravinářský	-	2,3	2,32	2,12	1,77
Oves krmný	-	1,4	1,32	1,29	1,07
Kukuřice na zrno	3,2	2,85	-	-	-
LUSKOVINY					
Hrách potravinářský		1,83			
Hrách ostatní		1,63			
Fazol jedlý	Téměř se nepěstuje: výnos činí 1,8 t/ha, cena dovážených fazolí činí 13950 Kč/t				
Čočka	Vlivem nevhodných podmínek bylo pěstování v ČR ukončeno				
Lupina modrá	0,86				
PŘÁDNÉ ROSTLINY					
Stonky lnu odsemeněné rosené*			0,40		
Semeno lnu pro technické využití*			2,0		

*Ceny stonků lnu odsemeněné a rosené závisí na obsahu dlouhých a krátkých vláken, které se pohybují v ČR kolem 18%.

Rozrytý trvalý travní porost černou zvěří

	Kč/m ² zničené plochy v základní výrobní oblasti				
	K	Ř	O	B	H
	Oblast kukuřičná	Oblast řepařská	Oblast obilnářská	Oblast bramborářská	Oblast horská
OLEJNINY					
Řepka ozimá	1,8	2,94	2,98	3,17	
Hořčice bílá a černá	0,52				
Mák	2,0				
Slunečnice	1,95				
Sója luštinatá	2,18				
OKOPANINY					
Brambory ranné	7,4	9,25			
Brambory pozdní konz.		16,41	16,92	15,19	15,8
Brambory průmyslové			14,80	13,2	13,15
Cukrovka		2,75			
JETELOVINY					
Vojtěška	2,00	2,15	1,75	1,50	1,20
Jetel luční	1,45	1,75	1,45	1,45	1,25
Ostatní jeteloviny	1,45	1,50	1,30	1,30	1,20
TRAVINY					
Trávy na orné půdě	1,00	1,05	1,05	1,00	0,70
JEDNOLETÉ PÍCNINY					
Kukuřice na siláž	1,60	1,80	1,50	1,50	0,95
Žito ozimé na píci	-	-	1,30	1,20	0,90
Ostatní jednoleté rostl.	-	-	1,10	1,00	0,90
Aromatické rostliny	-	-	-	-	-
Tabák	11,15	-	-	-	-
TRVALÉ TRAVNATÉ POROSTY					
Louky	0,80	0,95	0,85	0,75	0,70
Pastviny	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70

Pozn.: Uvedené ceny v tabulkách je nutné brát pouze orientačně vzhledem ke stále se měnící cenám na trhu. Při výpočtu škody je nutné zjistit přesnou cenu plodiny v době vzniku škody nebo v době sklizně plodiny.

Přesné ceny a výnosy plodin lze zjistit v:

- **Situační a výhledové zprávy** periodicky vydávané MZE pro jednotlivé zemědělské komodity, které jsou přístupné na internetových stránkách: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/rostatline-komodity/obiloviny/situacni-a-vyhledove-zpravy/>
- **Statistická ročenka České republiky** vydávaná pro každý rok Českým statistickým úřadem
- **Internetové stránky Českého statistického úřadu** (Indexy cen českých zemědělských výrobců) <http://www.czso.cz/csu/2011/edicniplan.nsf/p/700544-11>
- **Internetové stránky Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF)**, kde jsou uváděny tržní ceny zemědělských komodit v České republice i v zahraničí. http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/tis/zpravy_o_trhu

9.3.2. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na intenzivních ovocných výsadbách a plantážích

Výše škody za výsadbu plantáží (intenzivních sadů) se stanoví za 1 ha poškozené nebo zničené plochy, zatímco za stromy ojedinelé, skupiny stromů a stromy v selských sadech nebo stromořadích za jednotlivé kusy ovocných dřevin, za vodítko pro stanovení výše škody na ovocných stromech a keřích může posloužit oceňovací tabulka č. 3 členěná na:

- **období předprodukční**, trvající od založení výsadby do nástupu její plodnosti,
- **období produkční**, trvající od počátku plodnosti do konce ekonomické životnosti plantáže, sadu nebo jednotlivých stromů a keřů při dané technologii pěstování,

v **předprodukčním období** se plantáže, sady nebo jednotlivé stromy oceňují pořizovacími náklady na výsadbu a vlastními náklady na ošetřování v každém roce před dosažením plodnosti, v **produkčním období** je ocenění škod stanoveno z průměrného čistého výnosu za celé produkční období, snižovaného o určité procento podle trvání výsadby v plodnosti až do hodnoty konečné, u stromů a keřů neošetřovaných a v nepříznivých podmínkách prostředí se může náhrada snížit až o 60 % stanovené sazby. Při částečném poškození koruny nebo kmene stromu se příslušná sazba snižuje úměrně stupni poškození.

Stejně zásady platí pro chmelnice a vinnice viz. kapitola č. 9.3.3.

PŘÍKLAD

Část plantáže tradičních pásů jabloňových zákrsků o výměře 0,10 ha byla zničena v 15. roce produkčního období. Její průměrný čistý výnos za celé období by činil 2 975 280 Kč/ha⁻¹. Její roční snížení čistého výnosu je 4,0% (při trvání produkčního období 25 let), což znamená, že za 15 let snížení činilo $15 \times 4,0 = 60\%$ z 2 975 280 Kč = 1 785 168 Kč. Z toho vyplývá, že v 15. roce produkčního období uvedené výsadby bude náhrada činit $2\,975\,280 - 1\,785\,168 = 1\,190\,112$ Kč/ha⁻¹. Pro výměru 0,10 ha činí náhrada 119 011,2 Kč.

Tabulka č. 3: Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na intenzivních ovocných výsadbách a plantážích

Druh ovocné výsadby	Průměrná hustota výsadby	Předprodukční období		Produkční období			
		Náklady na výsadbu a předprodukční období	Trvání předprodukčního období	Trvání produkčního období	Průměrný výnos tržního produktu	Čistý výnos v produkčním období	Snížení čistého výnosu
	ks/ha	Kč/ha	roky	roky	t/ha	Kč/ha × l/r	% × l/r
	1	2	3	4	5	6	7
JABLONĚ – 10 304 Kč/t							
Zahuštěné pásy zákrsů	2 660	603 820	3	20	27,5	2 975 280	5
Stěny včetně zákrsů	1 340	603 000	3	20	23,5	2 547 452	5
Stěny palmet zákrsů	720	324 000	3	20	22,5	2 434 320	5
Tradiční pásy zákrsů	530	238 500	3	25	20	2 679 040	4
Čtvrt-kmeny	275	123 750	5	35	12,5	2 320 920	2,86
Polo-kmeny	200	90 000	7	50	7,5	1 970 640	2
HRUŠNĚ – 12 172 Kč/t							
Stěny zákrsů	625	343 750	4	25	20	3 955 900	5
Pásy zákrsů	450	225 000	4	30	17,5	3 298 338	3,33
Čtvrt-kmeny	175	82 250	6	50	13,5	4 189 650	2
Polo-kmeny	145	66 700	8	65	8,5	3 416 985	1,54
TŘEŠNĚ – 30 601 Kč/t							
Stěny zákrsů	415	290 500	4	30	2,4	1 136 925	3,33
Pásy čtvrt-kmenů	340	272 000	5	40	1,8	1 129 140	2,5
Polo-kmeny	205	184 500	6	45	1,6	1 125 990	2,22

Druh ovocné výsadby	Průměrná hustota výsadby	Předprodukční období		Produkční období			
		Náklady na výsadbu a předprodukční období	Trvání předprodukčního období	Trvání produkčního období	Průměrný výnos tržního produktu	Čistý výnos v produkčním období	Snížení čistého výnosu
	ks/ha		roky	roky	t/ha	Kč/ha × l/r	% × l/r
	1	2	3	5	6	7	8
VIŠŇĚ – 8 125 Kč/t							
Stěny zákrsků	645	387 000	4	25	2,5	263 900	4
Pásky čtvrtkmenů	475	225 000	5	35	2,35	271 530	2,86
Čtvrtkmeny a polokmeny	330	217 800	5	35	2,18	363 260	2,86
SLIVONĚ – 8 333 Kč/t							
Pásky čtvrtkmenů	380	266 000	5	30	3	386 880	3,33
Polokmeny	280	226 800	6	35	2,6	386 970	2,86
MERUŇKY – 20 143 Kč/t							
Pásky čtvrtkmenů	320	278 000	4	20	2,2	465 150	5
Polokmeny	280	263 000	5	25	2	523 575	4
BROSKVONĚ – 13 004 Kč/t							
Pásky zákrsků	520	312 000	3	15	2,9	301 800	6,67
Čtvrtkmeny	330	224 400	4	15	2,4	249 840	6,67

Druh ovocné výsadby	Průměrná hustota výsadby	Předprodukční období		Produkční období			
		Náklady na výsadbu a před-produkční období	Trvání před-produkčního období	Trvání produkčního období	Průměrný výnos tržního produktu	Čistý výnos v produkčním období	Snížení čistého výnosu
	ks/ha		roky	roky	t/ha	Kč/ha × 1/r	% × 1/r
	1	2	3	5	6	7	8
Rybíz bílý a červený – 8 602 Kč/t							
Zahuštěné pásy keřů	5 120	388 640	3	15	1,25	86 040	10
Tradiční pásy keřů	1 750	311 510	3	20	1	90 300	5

Totálně zničené jabloně černou zvěří

9.3.3. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na chmelnicích a vinicích

Oceňování náhrady škod způsobených na chmelnicích a vinicích se řídí pravidly a postupy pro oceňování náhrad škod způsobených na intenzivních ovocných sadech a plantážích viz. kapitola č. 9.3.2.

Tabulka č. 4: Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě na chmelnicích a vinicích

Druh výsadby	Průměrná hustota výsadby	Předprodukční období		Produkční období			
		Náklady na výsadbu a předprodukční období	Trvání předprodukčního období	Trvání produkčního období	Průměrný výnos tržního produktu	Čistý výnos v produkčním období	Snížení čistého výnosu
	ks/ha	Kč/ha	roky	roky	t/ha	Kč/ha × l/r	% × l/r
	1	2	3	5	6	7	8
Chmel - 130 522 Kč/t*							
Chmel	3 330	678 000	2	18	1,49	1 848 852	5,56
Vinná réva - 16 300 Kč/t**							
Spon úzký	6 410	770 000	4	25	6	1 271 400	4
Spon střední	4 160	720 000	4	25	5	1 059 500	4
Spon široký	2 560	680 000	4	25	4	847 600	4

*jedná se o cenu za 1 t suchých chmelových šištic užívaných k výrobě piva

**cena je uvedena za 1 t zralých hroznů

PŘÍKLAD

Část vinohradu se středním sponem vinných rév o výměře 0,50 ha byla zničena v 10. roce produkčního období. Jeho čistý výnos v produkčním období činil 1 059 500 Kč/ha (při trvání produkčního období 25 let). Snížení čistého výnosu o výnos za období 10 let činí $10 \times 4,0 = 40\%$ z 1 059 500 Kč/ha = 423 800 Kč. Z toho vyplývá, že v 10. roce produkčního období uvedeného vinohradu bude náhrada činit $1 059 500 - 423 800 = 635 700$ Kč/ha. Pro výměru 0,50 ha činí náhrada 317 850 Kč/ha.

Detail okusu ovocných dřevin způsobených zaječí zvěří

9.3.4. Oceňování náhrady škod způsobených v honitbě zvěří na polní zelenině

V sazbách pro stanovení výše škod na polních zeleninách a kořenových plodinách jsou obsaženy hodnoty hlavní a vedlejší produkce a případný vliv posklizňových zbytků daných kultur pro úrodnost půdy a osevní postupy.

Tabulka č. 5: Pěstované druhy zeleniny v podmínkách ČR (cena za zničenou plochu)

Druh zeleniny	Kč/m ² zničené plochy	Druh zeleniny	Kč/m ² zničené plochy
Celer	28,50	Okurky salátovky	44
Cibule s natí	13,2	Okurky nakládačky	18
Cibule suchá	12,00	Paprika zeleninová	29,00
Červená řepa	4,50	Pastiňák	13
Česnek	101	Petržel	19
Fazol - lusky	11	Pór	16
Hrách dřeňový	2	Rajčata	32
Kapusta hlávková	12	Ředkvička	15
Kapusta růžičková	13,50	Salát hlávkový	36
Kedlubny s natí	37	Špenát	7
Křen	31	Zelí bílé	14
Květák	17	Zelí červené	24
Mrkev karotka	24		

PŘÍKLAD

Na pozemku o rozloze 5,0 ha, na kterém je vysázen květák, černá zvěř rozryla povrch pozemku, zkonsumovala resp. zničila květák před sklizní na ploše 1 450 m². Škoda na porostu květáku (tabulka č. 5) činí 1 450 m² × 17 Kč/m² = 24 650 Kč.

9.3.5. Oceňování škod způsobených v honitbě zvěří na léčivých, aromatických a kořeninových rostlinách

Výkupní ceny léčivých, aromatických a kořeninových rostlin se v ČR dlouhodobě drží na následujících hodnotách: 140 Kč/kg u květových drog, 55 Kč/kg u kořenových drog a 50 Kč/kg u listových a natových drog.

Vzhledem minoritnímu zastoupení mezi pěstovanými plodinami a specifickým nárokům při jejich pěstování jsou většinou tyto rostliny považovány za **vysokocenné plodiny**. Z přehledu pěstovaných plodin má pouze z této komodity výraznější zastoupení mezi pěstovanými plodinami kmín.

Bližší informace o cenách a druzích léčivých, aromatických a kořeninových rostlin pěstovaných i dovážených do ČR lze nalézt na stránkách MZe: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinne-komodity/lecive-aromaticke-a-koreninove-rostliny/>

Tabulka č. 6: Kořeninové plodiny (cena v Kč za zničenou plochu)

KOŘENINOVÉ PLODINY			
Druh plodiny	Kč/m ² zničené plochy	Druh Plodiny	Kč/m ² zničené plochy
Anýz	5	Koriandr	8
Fenykl	8	Majoránka	16
Kmín	8	Paprika	18

10. Oceňování škod, způsobených zvěří z pohledu soudního znalce

10.1. Oceňování škod způsobených zvěří

Tato část metodiky se nebude rozepisovat o právních podkladech a odborných termínech **v oboru myslivosti**, neboť jsou zpracovány v předchozí kapitole. Věnuje se tedy posuzování a oceňování škod, způsobených zvěří a jejich oceňování.

10.1.1. Právní rámec obecný

Právním rámcem znalecké činnosti je zejména **zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících** ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Tyto předpisy nejsou jediným právním základem – nelze opominout **občanský** či **obchodní zákoník, trestní zákoník, občanský soudní řád, event. i trestní řád**.

Základním předpokladem správného ocenění je osoba znalce, který jej bude provádět, jeho odborné, osobnostní a morální předpoklady (zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, v § 4 mj. uvádí:

„má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru (jazyka), v němž má jako znalec (tlumočník) působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou (tlumočnickou) činnost, jde-li o jmenování pro obor (jazyk), v němž je taková výuka zavedena“; a

„má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou (tlumočnickou) činnost může řádně vykonávat“.

V zásadě to znamená, že s odvoláním na seznam oborů a specializací znaleckých činností, registrovaných na příslušném krajském soudu, je třeba řádně zvážit, **zda vybraný znalec splňuje odborné předpoklady pro ocenění škod způsobených zvěří**.

10.1.2. Právní rámec speciální

Pro posuzování a oceňování škod na zemědělském majetku je třeba mj. připomenout zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 245/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších neclivých organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů, apod. V tomto kontextu je třeba výslovně upozornit, že *zvěř působící škody na porostech zemědělských plodin a na zemědělských produktech je škodlivým činitelem*. Speciálním právním předpisem, aplikovaným mj. pro oceňování škod způsobených zvěří, je **zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „**Zákon**“) a příslušná **oceňovací vyhláška**, platící většinou pro daný rok, nyní je to vyhláška č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 456/2008 Sb., č. 460/2009 Sb. a vyhláškou č. 364/2010 Sb. dále jen „**oceňovací vyhláška**“. Uvedený stav je platný k l. I. 2011.

Způsoby oceňování škod, tedy i škod způsobených zvěří na zemědělském majetku (pozemky a porosty) jsou uvedeny v § 2 Zákona.

Hlavní způsob je uveden v § 2 odst. 1 Zákona, podle kterého majetek (zemědělské pozemky a porosty jsou majetkem) a služby se „*oceňují obvyklou cenou, pokud zákon nestanoví jinak*“. V praxi používaná synonyma pro tuto cenu pak jsou pojmy „tržní“ nebo „obecná“, je však třeba dodržovat terminologii, danou zákonem.

Dále je zde mj. uvedeno, že „*obvyklou cenou se pro účely tohoto zákona rozumí cena, která by byla dosažena při prodejích stejného, popřípadě obdobného majetku... v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění*“, atd.

V praxi to tedy znamená, že zemědělský majetek (při oceňování škod např. porosty, sklizené produkty či pozemky samotné) se oceňuje s ohledem na předchozí citaci **Zákona**.

Další způsoby oceňování jsou uvedeny v § 2 odst. 3 Zákona, a to:

- **písm. a) nákladový způsob**, „který vychází z nákladů, které by bylo nutno vynaložit na pořízení předmětu ocenění v místě ocenění a podle jeho stavu ke dni ocenění“.

Zde je nutné upozornit na skutečnost, která v zemědělství limituje použití tohoto způsobu. Jde o to, že se většinou jedná o ocenění tzv. rozpracované, neboli nedokončené výroby. Zvláště tedy např. porosty ozimů (řepka, pšenice, ječmen ozimý, žito, některé porosty trav), víceleté pícniny na orné půdě i trvalé porosty ovocných plodin. Tento způsob je možné použít jako jediný jen tehdy, když je možné ještě v přiměřeném termínu porost přesít, dosít, přesázet nebo dosadit tak, že v pěstebním období, kdy ke škodě došlo, je možné náhradní plodinu sklídit. Vždy je však třeba kalkulovat se ztrátou na zisku, která vznikla, neboť veškeré plodiny se v tržním hospodářství pěstují výhradně pro zisk (viz způsob ocenění uvedený pod písm. b)).

- **písm. b) výnosový způsob**, „který vychází z výnosu z předmětu ocenění skutečně dosahovaného nebo z výnosu, který lze z předmětu ocenění za daných podmínek obvykle získat, a z kapitalizace tohoto výnosu“ (úrokové míry nebo zisku z prodeje).

Zvláště pak u víceletých plodin je při jejich zničení třeba vyčíslit i ztrátu, která vznikla výpadkem produkce, jelikož není možné víceleté plodiny jednoduše tzv. přesít či nově vysadit a v nejbližším agrotechnickém termínu opět sklízet, neboť pěstební proces trvá více než jeden rok. Tím ovšem náklady, potřebné na pořízení předmětu ocenění s připočtením ušlého zisku a vícenákladů na obnovu, dosahují často překvapivě vysoké výše, která je však jednoznačně nutná k obnově stavu, srovnatelného s tím původním.

- **písm. c) porovnávací způsob**, „který vychází z porovnání předmětu ocenění se stejným nebo obdobným předmětem a cenou, sjednanou při jeho prodeji, je jím též ocenění věci odvozením z ceny jiné funkčně související věci“, tedy produktu a jeho prodejní, resp. realizační ceny.

Jiné způsoby oceňování prakticky nepřipadají pro náš případ v úvahu, když pomíneme např. zboží (produkty), nacházející se fyzicky ve skladě, které by bylo zničeno působením škodlivého činitele, v tomto případě zvěře.

V praxi je většinou při zpracování znaleckého posudku nutné použít pro jeden případ různé způsoby ocenění, aby znalec objekt svého posouzení prozkoumal z různých úhlů pohledu. Tím je dosaženo jednak hlavního účelu vypracování posudku, to je v rámci svého subjektivního pohledu pracovat s maximem objektivních informací a ve výsledku se maximálně přiblížit reálnému stavu, jednak to umožňuje soudci, aby na soudní spor nahlédl co nejobjektivněji, neboť právě znalec je tím, kdo soudu svým odborným názorem umožňuje rozhodnout. Maximálním přiblížením se pak myslí taková míra pravděpodobnosti, která je běžná v přírodních (stochastických) systémech, což je alespoň 95%. V praxi to znamená, že při použití stejných vstupních údajů (plocha, výnos, změřené údaje, plodina, stav trhu apod.) by se výstupy neměly lišit více než o 5% od skutečnosti. Jestliže jsou zpracovány dva znalecké posudky různými znalci, znamená to, že jejich vzájemná diference by tedy neměla být vyšší než 10%, což je v praxi bráno jako přiměřený rozdíl.

10.2. Znalecké posudky

10.2.1. Náležitosti znaleckého posudku

Znalecký posudek musí mít předepsané náležitosti jak stanoví vyhláška ministerstva spravedlnosti k provedení zákona č. 37/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, v § 13.

Např. odst. (2) stanoví, že „V posudku uvede znalec popis zkoumaného materiálu, popřípadě jevů, souhrn skutečností, k nimž při úkonu přihlížel (nálež), a výčet otázek, na které má odpovědět, s odpověďmi na tyto otázky (posudek)“.

Nález

Převedení do konkrétního znění znamená, že znalec mimo obecného popisu své osoby (specializace), osoby zadavatele posudku a zkoumaného tématu zadání (otázky) včetně dat zadání a vyhotovení, musí nejprve uvést veškeré podklady, které na vstupu použil a popsat předmět svého posuzování (nálež – popis). Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno výše a k tomu, že každý znalecký posudek by měl být přezkoumatelný, musí být popis co nejdetailnější a nej přesnější a nález proveden v časovém období, které umožňuje dodržet podmínku objektivity. To platí zejména při zpracování posudku pro stanovení rozsahu a výše škod podle § 55 zákona o myslivosti, kde jsou stanoveny lhůty speciální. **Jestliže je nález proveden později, nelze jej vzhledem k tomu, že se posuzuje**

přírodní systém, který podléhá změnám, **považovat za natolik objektivní**, aby byl objektivní i závěr uvedený ve znaleckém posudku.

Posudek

Samotná posudková část pak obsahuje vlastní posouzení, použitou metodiku měření, rozbor, výpočty, případně ukázky konkrétních podkladových textů, navazujících na výpočty, tabulkové či statistické podklady, jakož i vlastní rozpracovaný výpočet parametrů znaleckého posudku. Jednotlivé výsledky pak musí být shrnuty (rekapitulace) a vyvozen z nich závěr, který konkrétně odpovídá na konkrétní otázky zadavatele. Případné vlastní závěry by měl znalec uvádět jen tehdy, když o to byl zadavatelem požádán, a to vždy jen v rozsahu své odbornosti. Jako přílohy pak slouží především mapové materiály, fotodokumentace, případně nákresy, výpisy ze smluv, nebo, je-li to nutné nebo vhodné a v souladu s požadavkem např. soudu, jejich kopie. To vše proto, aby např. soud nebo jiný subjekt, který se bude posudkem zabývat, měl jasnou představu o zdrojích, metodice a odborné práci znalce a nemusel se pracně domýšlet, či se dotazovat, jakým způsobem znalec dospěl k závěrům v posudku uvedeným. Posudek je zakončen vlastnoručním podpisem znalce, otiskem jeho pečeti a znaleckou doložkou, která znalcovu odbornost identifikuje.

10.3. Oceňování škod, způsobených zvěří

10.3.1. Podklady

Podklady pro vypracování posudku jsou v zásadě dvojího druhu – jednak konkrétní fyzický nález, metoda jeho zjištění, jednak zdrojové materiály, umožňující převedení fyzického stavu do formálního závěru.

Poškozením se rozumí především:

- Požer částí nebo celých rostlin, především černou a jelení zvěří, četně škod následných, fyzická nemožnost sklizně. Přitom za zničení se považuje i takové poškození, které znemožňuje sklizeň, nebo následně znehodnotí rostliny (produkt) tak, že jejich sklizení poškozuje výrobek, nebo zamezuje jeho využití předpokládaným způsobem (např. při napadení černěmi a hnilobami). Je-li na pozemku poškozeno v neucelených, nepravidelných celcích více než 75% plochy, není možné jej současnými technologiemi sklídit a výše škody potom odpovídá škodě při zničení rostlin na celé výměře plochy pozemku. Ruční agrotechnická opatření či sklizeň nepřicházejí v úvahu, neboť pak by bylo do výše škody nutné započítat ještě skutečnou spotřebu ruční práce. Výsledná výše škody i po odečtení dosažené sklizně by byla mnohem vyšší než v případě uvedeném ve třetí větě tohoto odstavce.
- Rozšlapání, zvalení, rozlámání a výmlat na místech průchodu zvěře porostem obecně, většinou jde o cesty o šířce min. 0,5–1 m a délce stovek m.
- Rozrytí a rozhrabání pozemku, rozrytí lokálních ploch (většinou o výměře řádově stovek m²) tak, že znemožňuje sklizeň a ohrožuje majetek (poškození kultivační, ošetřovací, sklizňové a posklizňové mechanizace) a vyžaduje ve svém důsledku urovnání a převrstvení ornice.
- Pojezdy dopravními prostředky při uplatňování práva myslivosti, a též pojezdy a pošlapání způsobené pobytém veřejnosti v honitbě. Poškození odpovídá popisu škod v odst. b).

Škodou se rozumí:

Škoda v českém právu znamená újmu, kterou jedna osoba (poškozený) utrpí na svém majetku, penězi ocenitelných majetkových právech nebo na zdraví v důsledku protiprávního jednání jiné osoby (**škůdce**). Odpovědnost za škodu a její náhrada je upravena v občanském zákoníku, zvláštní úpravu obsahuje obchodní zákoník (pro oblast obchodních vztahů), a další speciální předpisy. Obecně platí, že každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti (tzv. **obecná odpovědnost za škodu**). Škůdci vzniká závazek k náhradě způsobené škody. Zákonnými podmínkami pro vznik obecné odpovědnosti za škodu jsou:

- protiprávní jednání škůdce
- vznik škody,
- příčinná souvislost mezi protiprávním jednáním škůdce a vznikem škody
- zavinění (buď úmyslné, nebo nedbalostní).

Při aplikaci pro škodu, způsobenou zvěří, na zemědělském majetku to obecně znamená:

- neplnění zákonných nebo smluvních povinností uživatelem honitby,

- fyzické poškození zemědělského majetku, jak je popsáno v odst. 3.1.1., které znamená újmu poškozeného,
- příčinnou souvislost mezi takovým způsobem chovu zvířete, který je v rozporu s dikcí zákona o myslivosti, a vznikem škody,
- zavinění škody odpovědným subjektem (uživatelé honitby) porušením jeho povinností, stanovených právními předpisy nebo porušením podmínek smluvních ustanovení.

10.3.2. Stanovení rozsahu zničení či poškození

Provádění pozorování a odpočtů (měření) při průchodu porostem

Šetření je prováděno takto:

Podle výměry pozemku se při úhlopříčném průchodu porostem provede v pravidelných intervalech zjištění rozsahu poškození a zničení a to buď jako veličina relativní (% poškození), nebo absolutní (zničení a poškození v kg, m²).

Počet odpočtů se do určité velikost pozemku zvyšuje, např. takto:

do 4 ha... na každé započaté 2 ha ... 1 odpočet

4,01–12 ha ... na 1. 4 ha 2 odpočty, dále na každé započaté 4 ha ... 1 odpočet

nad 12 ha ... 10 odpočtů.

Metodu je nutné použít vždy tam, kde jsou obtížně přístupné (často řepka před sklizní) či vysoké (kukuřice, širok, slunečnice) plodiny a znalec nemá k dispozici technické pomůcky, umožňující pohled shora. Tato metoda je tím přesnější, čím jsou odpočty četnější a zkoumané dílčí plochy větší. U širokořádkových kultur se ze sponu výsevu nebo výsadby spočítá, kolik rostlin v řádku za sebou je potřeba pro dosažení určité výměry, nejčastěji 1–10–100 m², což při současném přesném seti nahrazuje pracné zaměřování odečtových parcelek (metrovek) a usnadňuje, urychluje a zpřesňuje práci znalce.

Inventarizace poškození

Pozemek se zinventarizuje celý tak, že se zjistí rozsah poškození a zničení a to buď jako veličina relativní (% poškození), nebo absolutní (zničení a poškození v kg, m²) na celé ploše, všechny nálezy, provede se tedy kompletní zjištění poškození a zničení. Tato metoda je velice přesná a současně velice náročná a je možná jen tehdy, když znalec přehledně kompletní pozemek nebo jeho pruh (např. mezi kolejovými řádky porostu nebo jiný přesný díl buď přímo, nebo za pomoci techniky (vysoké vozidlo, manipulátor, letecky). Letecké snímkování (včetně dálkově ovládaných modelů), po jeho doplnění pozemní kontrolou a elektronickém nebo fyzickém změření dotčených ploch, poskytuje velmi dobré výsledky a např. v kombinaci s průchodem porostem poskytuje výborný důkazní materiál.

Porovnání výnosů

Zjištění skutečného výnosu při sklizni a jeho porovnání s nepoškozenou kontrolou vyžaduje vytyčení poškozené a kontrolní části, jejich sklizení, zvážení a následné porovnání. Tato metoda, na první pohled zdánlivě zcela přesná, má svá úskalí. Za prvé je třeba zajistit homogenitu porovnávaných pozemků a elektronickou sklizňovou mapu. Při pohledu na mapy BPEJ je zřejmé, že homogenita půd je iluzorní, zvláště ve vyšších klimatických regionech. Aby byly výsledky reálné a poctivé, musel by být znalec přítomen nejen při vlastní sklizni, při vážení a rozborech, ale i při všech operacích, přímo ovlivňujících výši sklizně (hnojení, ochrana rostlin), aby měl jen zaručené podklady. Pokud bychom chtěli vyhovět zásadám polního pokusnictví, je třeba zajistit minimálně 3 opakování, což s ohledem na shora uvedené je vhodné a možné na malých pravidelných parcelkách či poličkách, ne však na nevyrovnaných velkých plochách nestejného tvaru, kde vlastní poškození se nachází zcela nepravidelně v porostu. Spoléhání se jen na podklady jedné strany a její evidenci odporuje požadavku zákona na objektivitu znalce a znaleckého posudku.

10.3.3. Zdrojové materiály a podklady

Údaje poškozeného – agrotechnika a její posouzení znalcem. Většinou jde o údaje dobře ověřitelné použitím

údajů ČÚZK, LPIS na portálu Farmáře, povinné evidence zemědělce a provedení místního šetření, zda údaje jsou přiměřené skutečnému stavu porostu.

Údaje uživatele honitby často před zahájením soudního projednávání nejsou k dispozici z důvodu nespůlpráce se znalcem, proto jsou používány údaje statistické, zdroj ČMMJ, ČSÚ a případně údaje příslušného odboru životního prostředí městského či obecního úřadu o plánu lovu, kmenových stavech a skutečném odlovu zvěře, způsobující škody v dané oblasti.

Obecně platné údaje pro danou výrobní oblast či správní jednotku: ČSÚ, FADN, výrobní normativy ÚZEI (viz seznam literatury a **internetových** odkazů níže), AK ČR, SZIF, MZe ČR.

10.3.4. Stanovení (výpočet) výše škody

Výpočet výše škody musí vždy vycházet z co nejobektivnějších, nejpřesnějších a ověřitelných údajů.

Stanovení výše škody předpokládá zjištění alespoň těchto informací:

- lokality,
- druhu (a odrůdy) plodiny,
- způsobu agrotechniky (způsob, výše a termín výsevu, realizovaná opatření v ochraně a výživě rostlin včetně opatření na ochranu zvěře a před zvěří, uvedených v zákoně o myslivosti), její případné ocenění pro stanovení vynaložených, nebo naopak nevynaložených nákladů,
- fázi vývoje rostlin (BBCH),
- v návaznosti na shora uvedené pak odhad předpokládaného výnosu před poškozením,
- porovnání zjištěním dosažitelného výnosu použitím informací ČSÚ, FADN, výrobními normativy, AK ČR, SZIF, MZe ČR,
- stanovení předpokládaného výnosu,
- ocenění škody zjištěné dle odst. 10.3.4. použitím informací ČSÚ, FADN, AK ČR, SZIF, MZe ČR, smluvních podkladů a případně kvalitativních ukazatelů srovnatelného nepoškozeného porostu.

Vysvětlivky ke kapitole „10. Oceňování škod způsobených zvěří z pohledu soudního znalce“

BPEJ – Bonitovaná půdně ekologická jednotka je pětimístný číselný kód související se zemědělskými pozemky. Vyjadřuje hlavní půdní a klimatické podmínky, které mají vliv na produkční schopnost zemědělské půdy a její ekonomické ohodnocení.

ČÚZK – Český úřad zeměměřičský a katastrální

LPIS – Integrovaný informační systém evidence půdy dle uživatelských vztahů. LPIS obsahuje především údaje o využití jednotlivých půdních bloků, o uživateli, krajinných prvcích apod. LPIS slouží zejména orgánům státní správy pro účely administrace a kontroly dotací. Zkratka pochází z anglického Land Parcel Identification System.

ČMMJ – Českomoravská myslivecká jednota

ČSÚ – Český statistický úřad

FADN – Zemědělská účetní datová síť. Je v EU využívána jako základní zdroj srovnatelných ekonomických informací o hospodářských výsledcích a ekonomické situaci zemědělských podniků.

ÚZEI – Ústav zemědělské ekonomiky a informací

AK ČR – Agrární komora České republiky

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

MZe ČR – Ministerstvo zemědělství České republiky

BBCH – Mezinárodně uznaná stupnice vývojových fází rostlin

Příklady zdrojů pro zjištění výše výnosu a cen zemědělských produktů

Tabulka č. 7: Hektarové výnosy hlavních pěstovaných plodin

Statistická ročenka Plzeňského kraje - 2010			
ZEMĚDĚLSTVÍ			
I I-4. Hektarové výnosy zemědělských plodin v Plzeňském kraji			
v t			
Plodina	2007	2008	2009
Obiloviny	4,45	4,91	4,68
Pšenice	4,74	5,42	4,96
Ječmen	4,07	4,36	4,38
Luskoviny	2,13	1,99	2,00
Hrách setý na zrno	2,42	2,21	2,35
Okopaniny	x	x	x
Brambory celkem	27,25	27,81	27,71
Cukrovka technická	-	-	-
Technické plodiny	x	x	x
Řepka	3,03	2,83	3,12
Mák	0,62	0,73	0,64
Hořčice na semeno	0,69	0,86	0,81
Píce z orné půdy celkem - seno	6,33	6,54	6,92
Kukuřice na zeleno a na siláž ¹⁾	34,70	34,53	37,52
Jetel červený	7,65	7,90	8,23
Vojtěška	7,30	7,96	7,94
Zelenina konzumní	x	x	x
Zelí	39,61	35,78	33,64
Cibule	14,71	13,46	14,80
Ostatní plodiny	x	x	x
Jahody	5,56	4,37	3,55
Píce z trvalých travních porostů (v seně)	3,00	3,24	3,34
¹⁾ v zeleném stavu			

Statistická ročenka Plzeňského kraje - 2010

ZEMĚDĚLSTVÍ

I 1-5. Ovocné stromy a sklizeň ovoce v Plzeňském kraji

v t			
Plodina	2007	2008	2009
Ovocné stromy a keře (kusy)			
Jabloně	273 902	279 629	273 158
Hrušně	3 457	3 506	3 372
Broskvoně	253	228	228
Meruňky	117	113	106
Švestky pravé	12 312	12 427	13 611
Ostatní švestky, slivy, renklody a mirabelky	14 334	12 165	12 510
Třešně	4 526	3 552	3 986
Višně	8 661	6 918	6 508
Rybíz	27 373	27 164	27 184
Sklizeň ovoce (t)	-	-	-
Jablka	3 317	4 388	3 251
Hrušky	29	7	22
Broskve	1	2	2
Meruňky	0	0	1
Švestky pravé	42	51	90
Ostatní švestky, slivy, renklody a mirabelky	84	103	120
Třešně	39	9	13
Višně	91	41	44
Rybíz	13	15	10

Zdroj dat: Český statistický úřad (ČSÚ)

Tabulka č. 8: Ceny zemědělských výrobců

OBILOVINY, OLEJNINY**Vývoj cen zemědělských výrobců****Kč/t**

	2010					2011				
	Měsíc					Měsíc				
	4.	5.	6.	7.	8.	4.	5.	6.	7.	8.
Pšenice potravinářská	2 741	2 731	2 810	2 916	3 426	5 629	5 687	5 634	5 348	4 808
Pšenice krmná	2 603	2 570	2 653	2 699	3 143	4 839	4 843	4 893	4 654	4 031
Ječmen sladovnický	3 198	3 250	3 081	3 072	3 055	4 710	5 063	4 916	4 874	4 814
Ječmen potravinářský	3 390	2 542	2 623	2 633	2 667	4 970	-	-	4 975	4 224
Ječmen krmný	2 359	2 357	2 335	2 336	2 543	4 432	4 399	4 244	4 047	3 942
Žito	2 369	2 294	2 299	2 355	2 643	5 408	5 099	4 960	4 705	4 245
Oves krmný	2 475	2 432	2 448	2 501	2 296	3 955	3 707	3 652	3 793	3 397
Kukuřice krmná	2 900	3 010	3 091	3 128	3 043	4 988	5 046	5 280	5 241	5 219
Semeno řepky olejné	7 358	7 556	7 791	7 549	7 672	11 695	11 954	11 770	10 847	10 811

Zdroj dat: Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Tabulka č. 9: Vývoj cen zemědělských výrobců podle FADN 2007-2009

	Jednotka	Fyzické osoby			Právnícké osoby			Celkem		
		2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Pšenice ozimá	Kč/t	4 979	3 757	2 646	4 657	3 872	2 730	4 717	3 849	2 717
Pšenice jarní	Kč/t	4 564	3 238	3 074	4 690	4 546	2 884	4 651	3 894	2 947
Žito	Kč/t	4 616	3 607	2 897	4 679	4 074	2 583	4 676	4 045	2 594
Ječmen ozimý	Kč/t	4 124	3 485	2 657	3 853	3 521	2 576	3 872	3 517	2 583
Ječmen jarní	Kč/t	4 128	4 379	2 909	4 780	4 927	3 363	4 846	4 810	3 298
Kukuřice na zrno	Kč/t	3 837	2 970	2 750	4 803	3 520	2 800	4 617	3 433	2 794
Brambory pozdní konz.	Kč/t	4 654	4 055	3 981	4 407	3 067	3 147	4 483	3 226	3 288
Cukrovka	Kč/t	953	858	792	913	811	781	919	820	782
Řepka	Kč/t	7 003	7 570	6 372	7 383	8 957	6 529	7 325	8 713	6 505
Kravné mléko	Kč/t	8,3	7,8	6,4	8,4	8,3	6,3	8,4	8,3	6,3
Hovězí maso - výkrm	Kč/kg	39,5	39,4	40,6	37,7	38,1	39,2	37,8	38,1	39,3
Vepřové maso - výkrm	Kč/kg	29,1	30,2	30,7	28,6	29,8	30,3	28,7	29,8	30,3

Zdroj dat: Ústav zemědělské ekonomiky a informací (UZEI)

- při ocenění škody je nutné použít více metod, uvedených v odst. 10.3.2., aby byl výsledek co nejpřesnější
- zaokrouhlení se provádí dle § 46 vyhlášky č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (oceňovací vyhláška), ve znění pozdějších předpisů.
- Ne vždy je možné získat informace kompletní, ale je zřejmé, že čím více ověřených objektivních údajů je k dispozici, tím je posudek přesnější a jeho závěry dosahují vyššího stupně pravděpodobnosti.

10.5. Rekapitulace

Před vlastním závěrem posudku je nutno provést rekapitulaci výsledků a dílčích výstupů, aby byl zřejmý vývoj posudku od analytických údajů k syntetickým, tedy k závěru.

10.6. Závěr

V závěru jsou výslovně zodpovězeny otázky, jejichž zodpovězení je po znalci požadováno v zadání jeho úkolu. Pouze pokud je znalec např. soudem požádán o vysvětlení dalších skutečností, je možné je uvést. Vždy je však lépe zadavateli problematiku objasnit, aby se on sám rozhodl, jaké otázky znalci položí.

Důležité

Tam, kde se vyskytují škody způsobené zvěří, je vhodné nejprve kontaktovat uživatele místní honitby a snažit se dohodnout společná opatření k jejich omezení. Vzniklou škodu je sice uživatel honitby povinen uhradit (§ 52 zákona o myslivosti), ale i vlastník (uživatel) pozemku má povinnost provést přiměřená opatření k zabránění škod způsobovaných zvěří (§ 53 zákona o myslivosti).

Vymáhání škod by proto mělo být posledním řešením poté, co všechna ostatní opatření selžou, a ze strany uživatele honitby trvale chybí zájem věc řešit. I na tuto alternativu je ovšem vhodné se připravit a dopředu zjistit potřebné lhůty i postupy po vzniku škody. Rozhodně by ale měla předcházet domluva na opatřeních k předcházení vzniku škod.

10.7. Příklad posudku

Znalecký posudek č. 1020/2010 znaleckého deníku

Stanovení výše škod, způsobených zvěří

dle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku ve znění zákona č. 121/2000Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb. a zákona č. 296/2007 Sb., (dále jen „Zákon“) a podle vyhlášky č. 3/2008 Sb., kterou se shora uvedené předpisy provádějí, ve znění vyhlášky č. 456/2008 Sb. a vyhlášky č. 460/2009 Sb., (dále jen „vyhláška“), s účinností od 1. 1. 2010,

dále jen *Vyhláška*

Posudek vyžádal: Farma s. r. o., se sídlem Polníkovice 5, 399 99 Řepníky

Účel: Ocenění výše škod, způsobených zvěří, na porostech kukuřice .

Posudek vyžádán dne:	30. 9. 2010		
Posudek vyhotoven:	15. 10. 2010		
Prohlídka v terénu:	1. 10. 2010		
Posudek vypracoval:	Ing. Jiří Náprstek		
Počet listů:	9 listů posudku a 4 listy příloh		
Počet vyhotovení:	3		
Přílohy:	Fotodokumentace	1 list	Výpis a mapy LPIS 2 listy
	Uplatnění náhrady škody	1 list	

I. Nález

I.1. Podklady:

Charvát, Mikulka: Metodická příručka VÚRV Praha (uplatňování škod způsobených zvěří)
 Metodiky prognózy, signalizace a evidence, ÚKZÚZ Brno 1984
 Kavka a kol.: Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu, ÚZPI Praha 2006
 Kavka a kol.: Výběr z normativů pro zemědělskou výrobu ČR pro rok 2008/2009, ÚZPI Praha 2003
 Fotodokumentace, mapová evidence LPIS
 Dokumentace firmy Farma s. r. o.
 Místní šetření a fotodokumentace znalce ze dne 1. 10. 2010
 Krajské ročenky ČSÚ

I.2. Popis:

Pozemek v k. ú. Polníkovice je uveden na seznamu osetých ploch objednavatele a v LPIS a je řádně obhospodařován. Porosty kukuřice jsou v nadprůměrném stavu, nezaplevelené, objednavatelem předpokládaný výnos 35 t/ha silážní kukuřice považuji za min. dosažitelný na posuzovaných pozemcích před poškozením.

Agrotechnické termíny a postupy dodrženy. Porosty jsou na mnoha místech poškozeny černou zvěří (Prase divoké – *Sus scrofa*) a jsou zřejmě pobytové stopy (stopy spárků, požerky, rytí, zvalení, trus), viz fotodokumentace. Dále se na pozemcích nachází pobytové stopy jelení a srnčí zvěře zřetelně patrné na povrchu pozemku (stopy spárků, trus, požer atd.).

Škody:

Jedná se o zvalení, ulámaní celých rostlin, rozrytí lokálních ploch (většinou o výměře řádově stovek m²) především černou zvěří. Dále jde o rozšlapání, zvalení, rozlámání a výmlat na místech průchodu obecně zvěře porostem, zde jde o cesty o šířce min. 0,75 m a délce stovek m.

2. Posudek

2.1. Metodika stanovení poškození :

2.1.1. Metodika a tabulky výpočtů :

Šetření bylo prováděno takto :

Počet odpočtů p : do 4 ha na každé započaté 2 ha 1 odpočet

4,01–12 ha na 1.4 ha 2 odpočty, dále na každé započaté 4 ha 1 odpočet

nad 12 ha 10 odpočtů

Při úhlopříčném průchodu porostem jsem na p místech odečetl vždy na D běžných metrech řádku počet 100 rostlin, a z nich podíl, které byly zničeny zvěří. D je různé podle sponu setí (zde 0,15 m x 0,7 m). $1/0,15\text{ m} = 6,66$ rostliny/b. m., $100/6,66 = 15$ m délky řádku, na kterých byl zjištěn podíl zničených rostlin. Za zničení se považuje takové poškození, které znemožňuje sklizeň, nebo následně znehodnotí rostliny tak, že jejich sklizení znehodnocuje výrobek (např. napadení černěmi a hnilobami).

2.1.2. Zaokrouhlování:

Dílčí výpočty jsem zaokrouhloval na celé jednotky, celkovou ztrátu (škodu) pak na celé desetikoruny nahoru dle § 46 Vyhlášky.

3. Ocenění

Metodika stanovení ceny: Cena obvyklá podle § 2 zákona

Jsou použity:

1. výnosový způsob
2. porovnávací způsob

Cena je stanovena dle cenové hladiny ke dni 1. 10. 2010

3.1. Výnosový způsob - odst. 3, písm. b) § 2 Zákona

Jde o stanovení ztráty (škody) výnosovým způsobem, tj. vypočtením % plochy, na které došlo ke ztrátě (škodě) na výnosu, posouzení vlastních dílčích škod a jejich sumarizace na pozemku.

Stanoví se **množství** produkce, o které pěstitel přišel, v tomto případě vlivem zvěře.

3.1.1. Tabulky výpočtu

3.1.1.1. Výpočet škody na pozemku 9999/9 v %

Tabulka č. 10: Výpočet škody

č. pozemku pozemku	výměra P (ha)	počet rostlin v odpočtu	počet rostlin zničených	podíl	% škody	zaokr. dolů
9999/9	20,69	100	0	0		
		100	0	0		
		100	2	0,02		
		100	10	0,1		
		100	2	0,02		
		100	0	0		
		100	5	0,05		
		100	18	0,18		
		100	11	0,11		
		100	14	0,14		
Polníkovice						
výpočet		100	15	0,062	6,2	6

I.1.1.2. Hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin podle krajů

Tabulka č. 11: Hektarové výnosy vybraných plodin v r. 2008

ZEMĚDĚLSTVÍ								
8–9. Hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin podle krajů v roce 2008								
v t								
ČR, kraje	Obiloviny celkem	z toho			Brambory celkem	Cukrovka technická	Řepka	Kukuřice na zeleno a siláž
		pšenice	ječmen	kukuřice na zrno				
Česká republika	5,37	5,77	4,65	7,54	25,83	57,26	2,94	35,33
Hl. m. Praha	5,87	6,54	5,45	8,05	23,69	59,08	3,22	40,31
Středočeský	5,56	6,00	4,83	7,69	24,17	57,88	3,01	35,49
Jihočeský	4,86	5,34	4,25	7,08	27,94	-	2,77	34,77
Plzeňský	4,91	5,42	4,36	6,98	27,81	-	2,83	34,53
Karlovarský	4,73	5,36	4,18	-	28,72	-	2,78	34,66
Ústecký	5,61	6,00	4,93	7,69	22,35	56,94	3,09	36,50

Tabulka č. 12: Hektarové výnosy vybraných plodin v r. 2007

ZEMĚDĚLSTVÍ						
7–9. Hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin podle krajů v roce 2007						
v t						
ČR, kraje	Obiloviny celkem	z toho		Brambory celkem	Řepka	Kukuřice na zeleno a na siláž
		pšenice	ječmen			
Česká republika	4,53	4,86	3,80	25,72	3,06	34,41
Hl. m. Praha	4,66	5,29	3,78	24,25	3,18	35,28
Středočeský	4,66	5,02	3,88	24,55	3,09	34,71
Jihočeský	4,37	4,75	3,91	27,62	3,00	34,62
Plzeňský	4,45	4,74	4,07	27,25	3,03	34,70
Karlovarský	4,30	4,73	3,85	28,18	3,01	34,74
Ústecký	4,52	4,93	3,69	23,38	3,11	35,22

Tabulka č. 13: Hektarové výnosy vybraných plodin v roce 2006

ZEMĚDĚLSTVÍ								
7-9. Hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin podle krajů v roce 2006								
v t								
ČR, kraje	Obiloviny celkem	z toho		Brambory celkem	Řepka	Kukuřice na zeleno a na siláž	průměr	
		pšenice	ječmen					
Česká republika	4,17	4,49	3,59	23,05	3,01	32,66		
Hl. m. Praha	4,61	5,03	4,05	23,50	3,27	34,67		
Středočeský	4,38	4,68	3,79	23,05	3,10	32,94		
Jihočeský	3,66	4,15	3,19	23,88	2,85	32,55		
Plzeňský	3,86	4,25	3,37	22,77	2,93	32,36	PRŮMĚR 3 LET	33,86
Karlovarský	3,64	4,14	3,26	23,81	2,84	31,85		
Ústecký	4,40	4,67	3,94	20,93	3,16	32,79		

Průměrný předpokládaný výnos: min 35t/ ha, odpovídá publikovanému šetření FADN, VÚZE Praha, pro danou bramborářskou výrobní oblast a průměru 3 let 33,86t/ha v Plzeňském kraji podle posledních 3 ročenek ČSÚ.

Výstup: použit 3-letý průměr ČSÚ: 33,86 t /ha

3.2. Porovnávací způsob - odst. 3, písm. b) § 2 Zákona

Jde o **porovnání hladiny tržních cen** tak, aby bylo možné ocenit jednotku produkce a následně i výši ztráty (škody) v penězích podle cenové hladiny, platné k určitému období, jehož délka je u zemědělských cen většinou 7–30 dní.

Stanoví se **cena** produkce, o kterou pěstitel přišel, v tomto případě vlivem zvěře.

3.2.1. Tržní podmínky

Kukuřičnou siláž pro účely výkrmu produkují podniky, hospodařící na orné půdě a není běžně obchodována. V případě potřeby se vyskytují nákupy za 700 Kč/t, podniky si ji ve vlastním účetnictví většinou oceňují částkou 500–700 Kč/t.

Cena střed je 600 Kč/t.

Cena siláže kukuřičné uváděná objednavatelem je 600 Kč/t

3.2.2. Cena produkce:

Výstup: pro účel znal. posudku je použita cena střed v odst. 3.2.1., tj. 600 Kč/t

3.3. Výpočet škody na pozemku 9999/9 v Kč

koef. výroby siláže z kukuř. hmoty je 0,74

Tabulka č. 14: Výpočet způsobené škody

č. pozemku	výměra P _{ha}	výnos hmoty t/ha	výroba siláže (koef)	cena za 1 t výrobku	% škody z 3.1.1.1.	ztráta na pozemku Kč	zaokrouhlení
			k=0,74	600 Kč	6%		
9999/9		35					
Polníkovice							
	20,69	35	0,74	600	6%	19 291,36	19 300

4. Rekapitulace

Obvyklá cena ztráty produkce, (škoda) činí:

Tabulka č. 15: Cena ztráty produkce

Pozemek	Škoda v Kč
9999/9	19 300
Celkem	19 300

5. Závěr

Škoda na porostech silážní kukuřice, způsobená zvěří, činí 19 300 Kč.

Slovy: Devatenáct-tisíc-tři-sta-korun českých.

Znalecká doložka:

Znalecký posudek jsem provedl jako znalec jmenovaný rozhodnutím Krajského soudu v Plzni ze dne 7. 3. 1995, zapsaný pod pořadovým číslem 1983 pro I. obor ekonomika, odvětví ceny a odhady se specializací pozemků a porostů a pro 2. obor zemědělství, odvětví rostlinná výroba se specializací půdoznalectví, ochrana a výživa rostlin. Znalecký posudek byl zapsán pod pořadovým číslem 1020/2010 znaleckého deníku. Odměna a náhrada nákladů účtuji dle příslušných předpisů.

Zpracoval: Ing. Jiří Náprstek, Plzeňská 262, 273 51 Dolany, tel. 602 335 977
IČ: 99887766
DIČ: CZ99887766

I 3. Fotodokumentace

(přiložené CD)

I 4. Použitá literatura

Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
Vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů
Brož, Dörfl, Vácha: Soudní znalectví, ČVÚT Praha 2011
Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Vyhl. č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených vyhl. č. 456/2008 Sb., č. 460/2009 Sb. a č. 364/2010 Sb.
Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
Zákon č. 245/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Vyhláška č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších nečlověckých organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů
Charvát, Mikulka: Metodická příručka VÚRV Praha (uplatňování škod způsobených zvěří)
Miloslav Homolka, Marta Heroldová, Jiří Kamler, Jan Dvořák: Metodika hodnocení škod zvěří na polních plodinách, výstup č. V002, projekt NAZV č. QF 4192
Metodiky prognózy, signalizace a evidence, ÚKZÚZ Brno 1984
Kavka a kol.: Normativy pro zemědělskou a potravinářskou výrobu, ÚZPI Praha 2006

Důležité webové stránky:

<http://eagri.cz/public/web/mze/farfar/>
<http://www.cuzk.cz/>
<http://old.chmi.cz/>
<http://www.czso.cz/csu/edicniplan.nsf/aktual/ep-1>
<http://www.uzei.cz/left-menu/zemedelska-ucetni-datova-sit-fadn-cz.html>
<http://www.uzei.cz/>
<http://www.apic-ak.cz/>
<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/uvod>
<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/>

Příloha č. 7

Posuzování vysokocenné plodiny ve smyslu ustanovení § 54 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, orgány státní správy myslivosti a ostatními subjekty

Vysokocennou plodinou ve smyslu ustanovení § 54 odst. 1 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, se rozumí vymezený druh plodiny, která se svým charakterem a povahou vyznačuje určitými specifickými zvláštnostmi a její pěstování na honebních pozemcích vyžaduje mimo jiné i potřebnou ochranu, neboť např. škody zvěří na plodině způsobené, uživatel honitby ze zákona neuhrazuje.

Z uvedeného vyplývá, že zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, nezakazuje vlastníkům (uživatelům) honebních pozemků pěstování vysokocenných plodin. Současně však vymezuje, že v případě vzniklé škody způsobené zvěří na této plodině a její zařazení orgánem státní správy myslivosti do kategorie vysokocenných, nese to své riziko v tom směru, že nemůže poškozený uplatňovat nárok na náhradu škody u uživatele honitby. Uživatel honitby v tomto případě škodu takto způsobenou ze zákona neuhrazuje. Každý vlastník (uživatel) honebních pozemků si musí uvědomit, že značná část odpovědnosti v případě pěstování vysokocenné plodiny zůstává na něm samotném.

Ze získaných poznatků je zřejmé, že charakter vysokocenné plodiny, její zvláštnosti a specifická je chápána různými subjekty v mnohých případech rozporuplně a její vymezení si vyžaduje názorového ujednocení.

Z pohledu ekonomického (ekonomy) je charakter vysokocenné plodiny a její pěstování zpravidla spojován (určován) tržními mechanismy, které úzce souvisí s danou poptávkou, nabídkou a vysokým ziskem.

Chápat charakter vysokocenné plodiny z hlediska ekonomického (a jen ekonomického) je z pohledu zákona o myslivosti zcela nepřesné a do značné míry se vymyká zvláštností, které vysokocennou plodinu charakterizují a co je pro její pěstování zvláštní a specifické.

V podmínkách našich honiteb (při nesprávném pojetí vysokocenné plodiny) by mohlo docházet k tomu, že za vysokocennou plodinu by byla pokládána celá řada atraktivních plodin jako např. kukuřice, brambory, slunečnice, řepka a další, které jsou z hlediska ekonomického v zemědělské výrobě běžně pěstovány (zpravidla na velkých plochách) za účelem hospodářských potřeb, vynakládaných nízkých nákladů a předpokládaného zisku.

Ve svých důsledcích by to mimo jiné znamenalo, že způsobené škody zvěří na těchto atraktivních plodinách by nebylo možné ze zákona u uživatele honitby uplatňovat, čímž by poškození vlastníci pěstovaných plodin přicházeli v mnohých případech o značné finanční částky, které nelze v oblasti zemědělské výroby opomenout.

Vysokocennost (v pojetí vysokocenné plodiny) těchto atraktivních plodin (kukuřice, slunečnice, řepka apod.) lze stanovit pouze v případě a za předpokladu, že budou pěstovány na omezených plochách jako šlechtitelský materiál nebo plodiny určené pro pokusné a výzkumné účely. V tom je právě ta zvláštnost, která odděluje běžné pěstování plodin od pěstování charakterizující (vymezující) požadavky vysokocenné plodiny.

Příkladně je pěstování vybraných zemědělských plodin ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Praze - Ruzyni, které je orientováno za účelem získání genetických vlastností plodin, způsob jejich ochrany proti plevelům a jiným chorobám, včetně pěstování těchto plodin v různých klimatických podmínkách apod.

Přesněji definují, vymezují a charakterizují vysokocennou plodinu v tomto směru pracovníci výzkumu, ochrany přírody a „farmakologie“.

Z pohledu pracovníků zabývajících se výzkumem v oblasti zemědělství, jde především o pěstování pouze vybraných plodin, zkušebně pěstovaných v různých lokalitách s rozdílnými klimatickými podmínkami. V převážné většině jde o plodiny šlechtitelského charakteru. Příkladem může být např. pěstování různých druhů pšenice, brambor, vinné révy, chmele, ale také zeleniny, různých druhů ovoce apod.

Obdobně chápou a vymezují pěstování některých (vysokocenných) druhů léčivých a aromatických plodin pracovníci výzkumu, který je vymezen na úseku „farmakologie“.

U pracovníků ochrany přírody může jít o chráněnou vysokocennou plodinu (rostlinu), pěstovanou pro její výsadbu do lokalit k zachování její existence.

V podmínkách lesního hospodářství může jít o vymezený druh rostlin pěstovaných v lesních školkách za účelem jejich výsadby sloužící ke zkvalitnění lesních porostů.

Ze shora uvedených soudů vyplývá, že charakter vysokocenné plodiny se odvíjí od celé řady vyvolaných objektivních a subjektivních zvláštností, které charakter (její pěstování a vysokocennost) plodiny vymezují.

Mezi základní (obecné) zvláštnosti, které vysokocennou plodinu (její pěstování) vymezují patří:

- a) pěstování vysokocenné plodiny převážně pro účely výzkumu, šlechtitelského zaměření, požadavků farmakologie, jakož i k zachování ohroženého druhu plodiny (rostliny) v přírodě,
- b) pěstování vysokocenné plodiny (oproti jiným běžným plodinám) ve vymezené lokalitě s plošným omezením a s požadovanou ochranou proti případným škodám, včetně škod působených zvěří,
- c) neobvyklé pěstování vysokocenné plodiny (některých druhů) v lokalitách s nepříznivými klimatickými podmínkami, které jsou pro běžné pěstování plodiny nevhodné a netypické,
- d) pěstování vysokocenné plodiny z vlastního zájmu vlastníkem honebního pozemku.

POZNÁMKA

Nevhodné a netypické může být např. pěstování vinné révy nebo chmele v lokalitách neobvyklých, kde pro pěstování plodiny nejsou vhodné klimatické podmínky.

Mezi vysokocenné plodiny ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti je možné zpravidla zařadit:

- některé druhy léčivých a aromatických plodin (příkl. máta peprná, bazalka, majoránka, meduňka),
- šlechtitelský materiál obilovin, brambor a ostatních plodin určených pro potřebu zemědělské výroby,
- šlechtitelský materiál vybraných druhů květin, ale také ovoce,
- okrasné stromy, keře,
- zeleninu, jahody,
- v některých případech vinnou révu, chmel a jiné plodiny, které budou svým charakterem a zvláštnostmi posouzeny orgány státní správy myslivosti jako vysokocenné.

Po vedeném dialogu v tomto směru s celou řadou odborných a kvalifikovaných pracovníků je zřejmé, že taxativně vymezené jednotlivé druhy vysokocenných plodin a jejich zakotvení v právním předpisu by bylo velmi složité a v praxi by to přineslo více problémů než je tomu dosud.

Autoři se domnívají, že charakter a zvláštnosti vysokocenné plodiny je možné vyvodit z obecného pohledu, který je v obsahové části pojednání naznačen.

Při posuzování charakteru vysokocenné plodiny je vždy potřebné zvážit a správně rozpoznat především zvláštnosti, které vysokocennou plodinu podmiňují a utváří.

POZNÁMKA

Teoreticky, ale i prakticky je možné, aby každá z plodin pěstovaných na zemědělských (honebních) pozemcích se stala za určitých podmínek plodinou vysokocennou a naopak.

Z uvedeného pojednání o vysokocenných plodinách mimo jiné také vyplývá pro vlastníky (uživatele) honebních pozemků, kteří vysokocenné plodiny na svých pozemcích pěstují (nebo předpokládají tyto pěstovat), aby velmi pečlivě zvažovali pěstování těchto plodin v lokalitách, kde hrozí potencionální nebezpečí vzniku škod, které může na těchto plodinách způsobit zvěř.

Pěstování vysokocenných plodin je třeba orientovat a soustředit především na pozemky nehonební s potřebnou ochranou (oplocením), které škodám působeným zvěří může do značné míry zabránit.

V případě pěstování (i za cenu rizika) vysokocenné plodiny na honebních pozemcích je potřebné ve vlastním zájmu

pěstitele, aby zabezpečil pozemek proti škodám zvěří odpovídající signalizací, ohradníkem, plašicím zařízením nebo pozemek oplotil.

V případě, že tak neučiní a pěstovaná plodina bude orgánem státní správy myslivosti posouzena (v případě požadované náhrady škody zvěří) jako vysokocenná, škody zvěří na plodině způsobené, uživatel honitby ani stát ze zákona neuhrazuje.

Pro orgány státní správy myslivosti je žádoucí a prozíravé, aby pozemky na kterých se vysokocenné plodiny pěstují nebyly zařazovány do pozemků honebních, čímž by bylo do značné míry zabráněno nežádoucím sporům ke kterým v případě vzniklé škody zvěří na těchto plodinách mezi vlastníkem pozemku, uživatelem honitby a orgánem státní správy myslivosti dochází.

ZÁVĚR

V dané studii je uvedena celá řada zvláštností, ale i náhledů jak objektivně chápat, charakterizovat a posuzovat vysokocennou plodinu ve smyslu zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti.

Nebylo by správné, aby tato studie byla chápána jako jediné řešení a dogma. Při posuzování vysokocenných plodin se může celá řada hodnotitelů setkat ještě s celou řadou dalších zvláštností, které bude muset kvalifikovaně rozpoznat a řešit. Pro zobecnění těchto zvláštností je však třeba tyto publikovat a zveřejňovat jako určitou pomoc ostatním hodnotitelům, kteří se danou problematikou zabývají.

Příloha č. 8

Přiměřená opatření k zabránění škod (§ 53 zákona o myslivosti)

„Vlastník, popřípadě nájemce honebního pozemku činí přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří, při čemž však nesmí být zvěř zraňována. Stejná opatření může činit se souhlasem vlastníka honebního pozemku uživatel honitby“.

Ustanovení zvláštních právních předpisů - ukládající vlastníkům, popřípadě nájemcům honebních pozemků provádět opatření k ochraně před škodami působenými zvěří nejsou dotčena.

(ustanovení citovaného právního předpisu se odvolává na) § 26 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, kde jsou některá přiměřená opatření uvedena.

Opatření k zabránění škod působených zvěří ve smyslu § 53 zákona o myslivosti stanovuje, že zemědělské plodiny, ovocné sady, vinohrady i lesní porosty je třeba před škodami působenými zvěří chránit. Z této zásady vychází i zákon o myslivosti, když vlastníku (nájemci) honebního pozemku ukládá povinnost činit přiměřená opatření k zabránění škod působených zvěří. Tuto možnost dává rovněž i uživateli honitby takováto opatření činit, pokud s jejich provedením bude vlastník honebního pozemku souhlasit.

Zákon o myslivosti nestanovuje, jaká opatření mají být k zabránění škod působených zvěří provedena. Stanovuje pouze, že mají být přiměřená a že jimi nesmí být zvěř zraňována.

Za přiměřená budou obecně považována taková opatření, která při splnění účelu (to je zabránění vzniku škod působených zvěří) budou technicky přiměřená a ekonomicky únosná (§ 39 zákona).

Technicky přiměřená ve skutečnosti znamená snadno proveditelná.

Ekonomicky únosná znamená, že vynaložené finanční a materiálové náklady na jejich provedení nebudou toho, kdo je činí, neúměrně zatěžovat, že tedy nebudou vyšší než škoda, jejímuž vzniku mají zabránit.

Další podmínkou je, že zvěř nesmí být těmito opatřeními zraňována. V podstatě vylučují se taková opatření, která by sice vzniku škody zabránila, ovšem za cenu zranění zvěře.

Mezi přiměřená opatření k zabránění škod zvěří na zemědělských plodinách lze považovat budování lehkých a nenáročných oplocenek (zejména potom malých ploch), v některých případech je možné i využití elektrických ohradníků, mohou to být různá zradidla nebo plašící zařízení, nebo také hlídání pozemku proti vstupu zvěře do chráněných lokalit aj. Některá další přiměřená opatření směřující k zabránění škod zvěří na zemědělských plodinách jsou uvedena ve „Všeobecném pojednání o působených škodách zvěří na zemědělských kulturách a jejich příčinách“.

Jde v podstatě o soubor (komplex) takových opatření prováděných ze strany majitelů (uživatelů) honebních pozemků, ale i uživatelů honiteb, která směřují k preventivnímu zamezení vzniku škod zvěří, ale i případnému dalšímu rozsahu škody na zemědělských kulturách (pozemcích) nebo jejich snížení na únosnou míru.

Problematika škod způsobených zvláště chráněnými živočichy

Jedná se o problematiku ve smyslu ustanovení § číslo 2 odst. c) uvedených v zákoně číslo č. 449/2001 Sb., o myslivosti, v návaznosti na vymáhání náhrady způsobené škody za zvláštních a nepředvídaných okolností

Ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, vymezuje, že „škody způsobené zvěří, jejichž početní stavy nemohou být lovem snižovány – hradí STÁT. Zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lvem snižovány, je třeba rozumět druhy zvěře uvedené v ustanovení § 2 odst. c) zákona o myslivosti, kde je jejich výčet širší, než je výčet tzv. vybraných živočichů uvedených v § 3 zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.

Zákon o myslivosti v odstavci 3 jistým způsobem rozšiřuje povinnost státu k náhradě škody nad rámec zákona, na který současně odkazuje. Zmíněný zákon, tedy zákon č. 115/2000 Sb., přitom již ve svém názvu předesílá, že na jeho základě bude stát nahrazovat škody způsobené pouze tzv. vybranými, ne však všemi zvláště chráněnými živočichy, jak je možno se domnívat ve smyslu ustanovení § 54 odst. číslo 3 zákona o myslivosti.

V našich podmínkách našťastí druhy zvěře uvedené v § 2 písm. c) zákona o myslivosti a neuvedené současně mezi tzv. vybranými živočichy v § 3 zákona č. 115/2000 Sb., významnější škody v našich honitbách nepůsobí. Přesto čas od času dochází i ke kuriozitám nad kterými je třeba se zamyslet a hledat způsoby řešení. Pro zvážení jedna z nich bude v následující části zevšeobecněna.

Škoda byla způsobena na zemědělském honebním pozemku vlastníka o rozloze 5 ha vysázeného „c u k ý n o u“ - havranem polním. Zjištěná a vyčíslená škoda činila 50 000 Kč. Kuriozní škoda havranem polním byla způsobena několika nálety během tří dnů, při kterých byly sazenice cukýny povytaženy z půdy a okusem zničeny natolik, že předpokládaná výnosová úroda byla naprosto zničena. Vlastník honebního pozemku byl uvedeným způsobem vzniklé škody natolik zaskočen, kdy požádání o výjimku k odlovu zvěře u orgánu státní správy myslivosti nebo životního prostředí bylo bezpředmětné. Bepředmětné bylo rovněž provádět i jakékoliv jiné opatření. Poškozený se dovolává náhrady způsobené škody u orgánu státní správy myslivosti a životního prostředí, avšak bezvýsledně. Ministerstvo životního prostředí (jako garant) odmítlo způsobenou škodu uhradit s tím, že havran polní není uveden mezi živočichy uvedené v ustanovení § 3 zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod, způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, na které se odst. 3 § 54 zákona o myslivosti odvolává.

Orgán, který může celou věc posoudit a udělat výjimku (tzv. GESCI) je Ministerstvo financí jako plátce státu. Pokud zaujme Ministerstvo financí v případě poškozeného negativní stanovisko, je dána možnost uplatňovat poškozeným náhradu škody podáním žaloby na „STÁT“ u příslušného soudu.

Poznámka:

- (1) Stát jako subjekt stanovil v této oblasti celou řadu právních předpisů, kde jsou taxativně stanoveny práva a povinnosti subjektů při výkonu práva myslivosti a zabezpečování úkolů se zvěří a živočichy v přírodě.
- (2) Podle právních předpisů odpovědný subjekt (držitel honitby) za způsobenou škodu v tomto případě neodpovídá, neboť havran polní je jmenován mezi živočichy, které nelze lovem snižovat.
- (3) Požadavek na mimořádný odlov a s tím, případná mimořádná opatření k zabránění škody bylo z hlediska nahodilosti a času bezpředmětné.
- (4) Vlastník pozemku, kterému byla škoda zvěří způsobena nárok na náhradu škody uplatňoval, avšak bezvýsledně.
- (5) Nestanoví-li stát odpovědný subjekt za takovou škodu, měl by ji nést sám. Škoda byla prokazatelně způsobena a podle „Občanského zákoníku“ by měla být hrazena.
- (6) Právní předpisy v tomto směru umožňují, aby s potřebnými náležitostmi podal postižený žalobu na stát a stát rozhodne.

Poznámka:

Při řešení daného sporu je třeba upozornit na skutečnost, že uvedený problém vyžaduje značného úsilí a to především administrativního a důkazového charakteru, spojeného s finančními náklady. Půjde zejména o zpracování dokumentů, které jsou vyžadovány při podávání žaloby o náhradu způsobené škody u příslušného soudu. Při soudním jednání se doporučuje advokát, zastupující poškozeného.

Problematika škod způsobených zvláště chráněnými živočichy ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších právních předpisů

Ustanovení § 53 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, stanoví, že škody zvěří, jejíž početní stavy nemohou být lovem snižovány (s odvoláním na zákon č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrady škod způsobených zvláště chráněnými živočichy) hradí „STÁT“. Náhrady škod poskytuje stát za podmínek, v rozsahu, které jsou stanoveny citovaným zákonem č. 115/2000 Sb.

Ve smyslu ustanovení § č. 3 zákona č. 115/2000 Sb., vybranými živočichy jsou:

bobr evropský (*Castor fiber* L.), vydra říční (*Lutra lutra* L.), kormorán velký (*Phalacrocorax carbo* L.), los evropský (*Alces alces* L.), medvěd hnědý (*Ursus arctos* L.), rys ostrovid (*Lynx lynx* L.), vlk (*Canis lupus* L.)..

Způsobená škoda vybranými živočichy se nahrazuje na:

- a) životě nebo zdraví fyzické osoby,
- b) vymezených domestikovaných zvířatech,
- c) psech sloužících k hlídání vybraných domestikovaných zvířat,
- d) rybách,
- e) včelstvech a včelařském zařízení,
- f) nesklizených polních plodinách,
- g) trvalých porostech,
- h) uzavřených objektech nebo
- i) movitých věcech v uzavřených objektech , za předpokladu splnění podmínek stanovených tímto zákonem.¹⁾

Podmínky nároku na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 a 2 zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených zvláště chráněnými živočichy stanovují následující pravidla:

¹⁾ § 4 písm. a), b), c), d), e), f), g), h), a i) zákona č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrady škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů.

1. Nahrazuje se jen škoda prokazatelně způsobená na území České republiky vybraným živočichem, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a jen v případě, že vybraný živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu ²⁾,

2. Podle tohoto zákona se škoda nehradí:

- a) způsobená vybraným živočichem chovaným v zajetí člověka nebo uprchlým ze zajetí,
- b) způsobená vybraným živočichem fyzické osobě v rámci jejich pracovně právních vztahů jako pracovní úraz ⁴⁾,
- c) vzniklá lovcí při lovu vybraného živočicha, který škodu ve smyslu tohoto zákona způsobil

Poznámka

Náhradu škody na vymezených domestikovaných zvířatech a rybách řeší ustanovení § 6 odst. 1 písm. a), b), a c), a odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škody způsobené zvláště chráněnými živočichy.

Podmínky náhrady škody na polních plodinách řeší ustanovení § 6 odst., 3 citovaného zákona, kde je stanoveno, že náhrada škody na polních plodinách se neposkytuje, pokud polní plodiny nebyly sklizeny v agrotechnické lhůtě důvodů hodného zvláštního zřetele (např., z důvodů ochrany přírody), náhrada se poskytuje. Náhradu škody na uzavřených objektech řeší ustanovení § 6 odst. 4.

Rozsah náhrady škody

Rozsah náhrady škody ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů je vymezen v ustanovení § 7 následujícím způsobem. Při škodě na životě fyzické osoby způsobené vybraným živočichem se poskytnou:

- a) jednorázové odškodnění pozůstalým osobám za podmínky, že zůstavitel k nim měl vyživovací povinnost ⁵⁾ a to pozůstalé nezletilé osobě ve výši 50 000 Kč a ostatní pozůstalé osobě ve výši 25 000 Kč, a
- b) náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem a náhrada účelně a prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením zůstavitele v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona fyzické osobě, která tyto náklady vynaložila. Náhrada nákladů spojených s pohřbem se sníží o pohřebné poskytované podle zvláštního předpisu ⁶⁾.

Při škodě na zdraví fyzické osoby se poškozenému poskytne odškodné za bolest a snížení společenského uplatnění ve výši určené podle zvláštních předpisů, jakož i náhrada účelně a prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením poškozeného v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona.

„Způsob výpočtu výše škody ve smyslu tohoto zákona na vymezených domestikovaných zvířatech, psoch sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech a včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách nebo trvalých porostech, uzavřených objektech nebo movitých věcech v uzavřených objektech stanovilo Ministerstvo životního prostředí VYHLÁŠKOU č. 360/ 2000 Sb., o stanovení způsobu výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psoch sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech.“

²⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování škody zvláště chráněnými živočichy

⁴⁾ Zákoník práce

⁵⁾ Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁾ Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Poznámka

K prokázání výše škody ve smyslu zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených zvláště chráněnými živočichy lze použít též odborné posudky. Výše škody na rybách způsobené vydrou říční nebo kormoránem velkým se proukazuje vždy odborným posudkem, popřípadě soudním znaleckým posudkem.

Způsob výpočtu náhrady škody způsobené na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech a včelařském zařízení ve smyslu ustanovení § 1 výše citované vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 360/2000 Sb.

1. Výše náhrady škody se určí jako obvyklá cena. Obvyklá cena je cena, která by byla dosažena při prodeji obdobného vymezeného domestikovaného zvířete, psa sloužícího k jejich hlídání, ryb, včelstev a včelařského zařízení v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni vzniklé škody, a nelze-li přesně určit den vzniku škody, ke dni kdy s největší pravděpodobností škoda vznikla.

2. Výše náhrady škody při častém poškození se určí rozdílem mezi obvyklou cenou a cenou, která by byla realizována v obvyklém obchodním styku v tuzemsku za poškozený předmět, případně výši prokazatelně vynaložených nákladů na odstranění následků poškození.

Příloha č. 10

Náklady v občanském soudním řízení ve smyslu Občanského soudního řádu zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Údaje spojené s náklady v občanském soudním řízení lze najít v zákoně č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 137–151a.

Soudní poplatky

Soudní poplatky (dále jen „poplatky“) se vybírají za

- a) řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků (dále jen „poplatky za řízení“);
- b) jednotlivé úkony, prováděné soudy a úkony prováděné správou soudů, uvedené v sazebníku poplatků (dále jen „poplatky za úkony“).

Sazebník poplatků (dále jen „sazebník“) je uveden v příloze k tomuto zákonu (§ 1 písm. a) a b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Poplatníci

1. Poplatníky poplatku za řízení před soudem prvního stupně jsou

- a) navrhovatel (navrhovatelé), není-li dále stanoveno jinak;
- b) účastníci smíru uzavřeného ve smírčím řízení;
- c) dlužník ve vyrovnávacím řízení;
- d) žalovaný (žalovaní) uplatňující svá práva vzájemným návrhem;
- e) fyzická nebo právnická osoba, jíž se týká provedení zápisu v obchodním rejstříku, o kterém rozhodl soud v řízení zahájeném bez návrhu;
- f) právnická osoba v řízení zahájeném bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o zrušení nebo likvidaci právnické osoby nebo o jmenování likvidátora právnické osoby.

2. Poplatníkem je i ten, kdo podal žalobu proti rozhodnutí orgánu veřejné správy nebo opravný prostředek proti rozhodnutí orgánu veřejné správy.

3. Je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. Tuto povinnost však žalovaný nemá v řízení o rozvod nebo o neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není.

4. Ustanovení odstavce 3 platí obdobně pro navrhovatele, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníka, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině. Poplatková povinnost navrhovatele v takovém případě zaniká uložením povinnosti zaplatit poplatek žalovanému.

5. Poplatníkem poplatku za řízení před odvolacím soudem je odvolatel a za řízení před dovolacím soudem dovolatel. Ustanovení odstavců 3 a 4 platí obdobně.

6. Poplatníkem poplatku za úkon je navrhovatel úkonu.

7. Poplatníkem poplatku za vyhotovení stejnopisů podání a příloh je i ten, kdo nepředložil návrh (podání) s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami, ač byl k jejich předložení soudem vyzván.

8. Vznikne-li více poplatníkům povinnost zaplatit poplatek, platí jej společně a nerozdílně.

9. Jestliže řízení ve věcech obchodního rejstříku nebo řízení o jmenování likvidátora právnické osoby bylo zahájeno bez návrhu proto, že statutární orgán poplatníka, případně osoba, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu, bez zbytečného odkladu nepodal návrh na zahájení řízení, ručí za zaplacení poplatku tento statutární orgán nebo tato osoba. Je-li statutárních orgánů více nebo tvořil-li statutární orgán více osob, ručí za zaplacení poplatku společně a nerozdílně. To platí obdobně pro osobu, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu.
(§ 2 odst. 1 písm. a), b), c), d), e) a f), odst. 2, 2, 4, 5, 6, 7, 8 a 9 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Příslušnost

1. Ve věcech poplatků za řízení rozhoduje soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni.
2. Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem a dovolacím soudem rozhoduje soud, který rozhodl o věci v prvním stupni, není-li dále stanoveno jinak.
3. Ve věcech poplatků za řízení rozhoduje odvolací soud nebo dovolací soud, vznikne-li poplatníku povinnost zaplatit v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím a věci samé nebo v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím, jímž se řízení končí.
4. Ve věcech poplatků za úkony rozhoduje soud nebo správa soudu, které mají úkon provést.
(§ 3 odst. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Vznik poplatkové povinnosti

1. jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost
 - a) podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen „návrh na zahájení řízení“);
 - b) podáním odvolání;
 - c) podáním dovolání;
 - d) ve vyrovnávacím řízení uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím, jímž soud prohlásí vyrovnání za skončené;
 - e) schválením smíru ve smírčím řízení;
 - f) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření;
 - g) v ostatních případech uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé.
1. Jde-li o poplatek za úkon, poplatková povinnost vzniká
 - a) sepsáním podání do protokolu soudu;
 - b) v ostatních případech podáním návrhu na provedení úkonu.
(§ 4, odst. 1 písm. a), b), c), d), e), f) a g), odst. 2 m písm. a) a b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Sazby poplatků

Sazby poplatků za řízení jsou stanoveny pevnou částkou nebo procentem ze základu poplatku (dále jen „procentní poplatek“). **Sazby poplatků za úkony jsou stanoveny pevnou částkou.** Sazby poplatků jsou uvedeny v sazebníku.
(§ 5 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů).

Sazebník poplatků (dále jen sazebník) je uveden v příloze k citovanému zákonu č. 549/1991 Sb., ve znění zákona č. 225/2000 Sb.

V uvedené příloze k zákonu č. 549/1991 Sb., ve znění zákona č. 225/2000 Sb., jsou v jednotlivých položkách taxativně stanoveny poplatky za řízení (položka č. 1–18) a úkony (č. 19–31).

POZNÁMKA

Tak například poplatky za řízení, položka 1 stanovuje, že za návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění je

- a) do částky 15 000 Kč včetně Kč 600,-
- b) v částce vyšší než 15 000 Kč 4 % z této částky

Položka 6 stanovuje poplatky za schválený smír uzavřený ve smírčím řízení následovně

a) je-li předmětem smíru peněžité plnění do částky	15 000 Kč včetně	Kč 300,-
b) je-li předmětem smíru peněžité plnění vyšší než	15 000 Kč	Kč 2% z této částky
nejvíce Kč 20 000,-
c) v ostatních případech		Kč 1 000,-

POZNÁMKA

Za návrh na smírčí řízení se poplatek nevybírám.

Položka 19 stanovuje poplatky za úkony prováděné soudy a úkony prováděné správou soudu.

Tak např. za návrh na přikázání věci jinému soudu z důvodů vhodnosti Kč 300,-

POZNÁMKA

Ostatní údaje související se soudními poplatky jako např. splatnost poplatků, následky neplacení poplatků, osvobození od poplatků aj., jsou uvedeny v příloze k zákonu č. 549/1991 Sb., ve znění zákona č. 225/2000 Sb.

Příloha č. 11

Orgány státní správy myslivosti

Orgány státní správy myslivosti a jejich působnost jsou stanoveny v § 57 až 60 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů. Působnosti ústředních orgánů a krajských úřadů jsou uvedeny taxativním výčtem a působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pak obecným odkazem na to, že působnosti neuvedené v taxativních výčtech vykonávají pak tyto obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

	Adresa:	PSČ:	Telefon:
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR	Těšnov 17, Praha I	117 05	221 811 111
Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství Ředitel Ing. Jiří Pondělíček, Ph. D.	Těšnov 17, Praha I	117 05	221 812 062
Vedoucí oddělení rybářství, myslivosti a včelařství Ing. Jaroslav Růžička	Těšnov 17, Praha I	117 05	221 812 696
Vedoucí oddělení státní správy lesů, myslivosti a rybářství JUDr. Jaroslava Pavlovská	Těšnov 17, Praha I	117 05	221 812 575

Orgány státní správy myslivosti – adresář krajských úřadů

Orgán státní správy myslivosti	Adresa	PSČ	Telefon
Jihočeský kraj			
KrÚ České Budějovice	U Zimního stadionu 1952/2	370 76	389 007 128
Jihomoravský kraj			
KrÚ Brno	Žerotínovo náměstí 5/3	601 82	541 651 587
Karlovarský Kraj			
KrÚ Karlovy Vary	Závodní 353/88	360 21	353 502 504
Kraj Vysočina			
KrÚ Jihlava	Palackého 53	586 01	567 572 760
Královéhradecký kraj			
KrÚ Hradec Králové	Wonkova 1142	500 02	495 817 198
Liberecký kraj			
KrÚ Liberec	U jezu 642/2a	460 01	485 226 273
Moravskoslezský kraj			
KrÚ Ostrava	28. října 117	702 18	595 622 392
Olomoucký kraj			
KrÚ Olomouc	Jeremenkova 40a	779 00	587 433 531
Pardubický kraj			
KrÚ Pardubice	Komenského náměstí 125	532 11	466 026 475
Plzeňský kraj			
KrÚ Plzeň	Škroupova 18	306 13	377 195 111
Středočeský kraj			
KrÚ Praha	Zborovská 11	150 21	257 280 360
Ústecký kraj			
KrÚ Ústí nad Labem	Velká Hradební 3118/48	400 02	475 657 540
Zlínský kraj			
KrÚ Zlín	Třída Tomáše Bati 3792	761 90	576 011 675

Orgány státní správy myslivosti – adresář na úrovni obcí s rozšířenou působností

Kontaktní údaje na orgány státní správy myslivosti na úrovni obcí se zvýšenou působností lze nalézt na stránkách **Českomoravské myslivecké jednoty (ČMMJ)**:

<http://www.cmmj.cz/Myslivost/Kontakty.aspx>

Příloha č. 12

Názvy, obvody a sídla krajských soudů

Městský soud v Praze

Do obvodu Městského soudu v Praze patří obvody obvodních soudů pro Prahu 1, Prahu 2, Prahu 3, Prahu 4, Prahu 5, Prahu 6, Prahu 7, Prahu 8, Prahu 9 a Prahu 10. Sídlem Městského soudu v Praze je hlavní město Praha.

Krajský soud v Praze

Do obvodu Krajského soudu v Praze patří obvody okresních soudů v Benešově, Berouně, Kladně, Kolíně, Kutné Hoře, Mělníku, Mladé Boleslavi, Nymburku, Praha-východ, Praha-západ, v Příbrami a v Rakovníku. Sídlem Krajského soudu v Praze je hlavní město Praha.

Krajský soud v Českých Budějovicích

Do obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích patří obvody okresních soudů v Českých Budějovicích, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Pelhřimově, Písku, Prachaticích, Strakonících a v Táboře. Sídlem Krajského soudu v Českých Budějovicích je město České Budějovice.

Krajský soud v Plzni

Do obvodu Krajského soudu v Plzni patří obvody okresních soudů v Domažlicích, Chebu, Klatovech, Karlových Varech, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, v Rokycanech, Sokolově a v Tachově. Sídlem Krajského soudu v Plzni je město Plzeň.

Krajský soud v Ústí nad Labem

Do obvodu Krajského soudu v Ústí nad Labem patří obvody okresních soudů v České Lípě, Děčíně, Chomutově, Jablonci nad Nisou, Liberci, Litoměřicích, Lounech, Mostě, Teplících a v Ústí nad Labem. Sídlem Krajského soudu v Ústí nad Labem je město Ústí nad Labem.

Krajský soud v Hradci Králové

Do obvodu Krajského soudu v Hradci Králové patří obvody okresních soudů v Havlíčkově Brodu, Hradci Králové, Chrudimi, Jičíně, Náchodě, Pardubicích, Rychnově nad Kněžnou, Semilech, Svitavách, Trutnově a v Ústí nad Orlicí. Sídlem Krajského soudu v Hradci Králové je město Hradec Králové.

Krajský soud v Brně

Do obvodu Krajského soudu v Brně patří obvody Městského soudu v Brně a okresních soudů v Blansku, Brno-venkov, v Břeclavi, Hodoníně, Jihlavě, Kroměříži, Prostějově, Třebíči, Uherském Hradišti, Vyškově, Zlíně, Znojmu a ve Žďáru nad Sázavou. Sídlem Krajského soudu v Brně je město Brno.

Krajský soud v Ostravě

Do obvodu Krajského soudu v Ostravě patří obvody okresních soudů v Bruntále, Frýdku-Místku, Jeseníku, Karvině, Novém Jičíně, Olomouci, Opavě, Ostravě, Přerově, Šumperku a ve Vsetíně. Sídlem Krajského soudu v Ostravě je město Ostrava.

Názvy a obvody obvodních soudů v hlavním městě Praha

Obvodní soud pro Prahu 1

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 1 patří území městské části Praha 1.

Obvodní soud pro Prahu 2

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 2 patří území městské části Praha 2.

Obvodní soud pro Prahu 3

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 3 patří území městské části Praha 3.

Obvodní soud pro Prahu 4

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 4 náleží území městských částí Praha 4, Praha 11, Praha 12, Praha-Kunratice, Praha-Libuš, Praha-Šeberov a Praha-Újezd.

Obvodní soud pro Prahu 5

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 5 patří území městských částí Praha 5, Praha 13, Praha-Lipence, Praha-Lochkov, Praha-Radotín, Praha-Řeporyje, Praha-Slivenec, Praha-Velká Chuchle, Praha-Zbraslav a Praha-Zličín.

Obvodní soud pro Prahu 6

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 6 patří území městských částí Praha 6, Praha-Lysolaje, Praha-Nebošice, Praha-Přední Kopanina, Praha-Řepy a Praha-Suchdol.

Obvodní soud pro Prahu 7

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 7 patří území městských částí Praha 7 a Praha-Troja.

Obvodní soud pro Prahu 8

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 8 patří území městských částí Praha 8, Praha-Březiněves, Praha-Dolní Chabry a Praha-Ďáblice.

Obvodní soud pro Prahu 9

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 9 patří území městských částí Praha 9, Praha 14, Praha-Běchovice, Praha-Čakovice, Praha-Dolní Počernice, Praha-Horní Počernice, Praha-Kbely, Praha-Klánovice, Praha-Koloděje, Praha-Letňany, Praha-Satalice, Praha-Újezd nad Lesy a Praha-Vinoř.

Obvodní soud pro Prahu 10

Do obvodu Obvodního soudu pro Prahu 10 patří území městských částí Praha 10, Praha 15, Praha-Benice, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Dubeč, Praha-Kolovraty, Praha-Královice, Praha-Křeslice, Praha-Nedvězí, Praha-Petrovice, Praha-Štěrboholy a Praha-Uhřetěves.

Příloha č. 14

Názvy, obvody a kontakty okresních soudů a přehled soudních znalců v oblasti oceňování škod způsobených zvěří a provozem myslivosti

Názvy, obvody a veškeré kontaktní údaje okresních soudů lze nalézt na internetových stránkách státní správy: <http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0091>

Aktuální seznam soudních znalců lze naleznout na internetových stránkách **Ministerstva spravedlnosti**: [http://datalot.justice.cz/justice/repznati.nsf/\\$\\$\\$SearchForm?OpenForm](http://datalot.justice.cz/justice/repznati.nsf/$$$SearchForm?OpenForm)

Seznam použité literatury a internetových zdrojů

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti;

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších právních předpisů

Zákon České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona 271/1992 Sb., zákona 273/1994 Sb., a zákona č. 36/1995 Sb.

Sazebník soudních poplatků (příloha k zákonu č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších právních předpisů

Zákony II/2002 „Sborník úplných znění zákonů Obchodního, Občanského a trestního práva a souvisejících předpisů, platných k 1. 1. 2002

Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších právních předpisů;

Vyhláška ministerstva spravedlnosti ze dne 17. dubna 1967 k provedení zákona o znalcích a tlumočnících a na ni navazující další právní předpisy

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších právních předpisů,

Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších právních předpisů,

„PORADCE 2002“ smlouvy, podání žaloby, - vzory.

Seznam autorů:

- Doc. JUDr. František Klimeš, CSc.,
- JUDr. Anna Kokošková,
- JUDr. Hana Masopustová,
- Doc. JUDr. Petr Hlavsa, CSc.
- Petr Tranda,
- JUDr. Ladislav Jouza,
- JUDr. Irena Fleischmanová,
- Ing. Jitka Kýralová,
- Ing. Aleš Marcol,
- Ing. Václav Cinkajzl.

Komentář k zákonu o myslivosti č. 449/2001 Sb., autorů Ing. Libor Řehák, Ph.D., JUDr. Ing. Jiří Staněk, CSc., a Pavel Kříž

Studie zpracovaná „Výzkumným ústavem rostlinné výroby“ Praha - Ruzyně pro potřeby MZe (Odbor státní správy lesů a myslivosti) na téma - „Škody způsobené zvěří na zemědělských kulturách“

<http://www.czso.cz/csu/2011/edicniplan.nsf/p/700544-11>

<http://www.uzei.cz/left-menu/database/nakladovost-zemedelskych-vyrobku.html>

<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous>

<http://eagri.cz/public/web/mze/>

<http://www.statnisprava.cz/>

<http://www.justice.cz>